

Program studiów na kierunku Pielęgniarstwo
studia I stopnia, stacjonarne
Filia Tomaszów Mazowiecki

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH IM. JÓZEFA GOŁUCHOWSKIEGO

Rok akademicki 2022/2023

@copyright by Akademia Nauk Stosowanych

Spis treści

Plan studiów.....	7
Efekty kształcenia.....	9
Macierz.....	33
Przewodnik po przedmiotach.....	40
Moduł A – nauki podstawowe.....	41
Moduł B – nauki społeczne i humanistyczne.....	95
Moduł C – nauki w zakresie podstaw opieki zdrowotnej.....	136
Moduł D – nauki w zakresie opieki specjalistycznej.....	236
Przedmioty dodatkowe.....	421

Legenda	
wykład	
e-learning	
ćwiczenia	
seminarium	
zajęcia laboratoryjne	
punkt ECTS	
SAĞLIK PRAKTIĞI	
PRAKTIK ZAVRGOV	

Opis kierunku studiów

Nazwa kierunku studiów	Pielęgniarstwo
Poziom kwalifikacji PRK	6
Jednostka naukowo-dydaktyczna do której organizacyjnie przyporządkowane są studia	Wydział Nauk o Zdrowiu
Jednostka wewnętrzna właściwa merytorycznie dla studiów	Katedra Pielęgniarstwa
Dziedzina nauki	Dziedzina Nauk medycznych i Nauk o Zdrowiu
Dyscyplina naukowa	Nauki o zdrowiu – dyscyplina wiodąca (83%) Nauki medyczne (17%)
Forma	Studia stacjonarne
Profil	Praktyczny
Stopień	Pierwszy
Specjalności/Specjalizacje	
Punkty ECTS	184

Czas realizacji	3 lata (6 semestrów)
Uzyskiwany tytuł zawodowy	licencjat
Warunki przyjęcia na studia	Przyjętym na studia może być kandydat legitymujący się świadectwem maturalnym, po spełnieniu wymogów formalnych zawartych w Regulaminie studiów ANSG oraz stosownych uchwałach i zarządzeniach organów uczelni ws. rekrutacji na dany rok akademicki.
Cel studiów	Celem programu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest wyposażenie studentów w aktualną wiedzę z zakresu nauk o zdrowiu i nauk medycznych, kształcenie umiejętności oraz postaw społecznych. Realizacja programu kształcenia zakłada przygotowanie kadry pielęgniarek i pielęgniarzy o wysokich kwalifikacjach, posiadających teoretyczne i praktyczne przygotowanie do realizacji zadań zawodowych.
Sylwetka absolwenta	Absolwent studiów pierwszego stopnia kierunku pielęgniarstwo posiada ogólną wiedzę medyczną, wiedzę szczegółową z zakresu pielęgniarstwa oraz wykazuje się znajomością regulacji prawnych, zasad etycznych i deontologii odnoszących się do zawodu pielęgniarki. Potrafi korzystać z aktualnej wiedzy dla zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego poziomu opieki pielęgniarskiej. Udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie promowania zdrowia, zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom. Sprawuje całościową i zindywidualizowaną opiekę nad pacjentem w różnym stanie zdrowia i/lub choroby oraz stanie zagrożenia życia. Potrafi skutecznie i empatycznie komunikować się z pacjentem i/lub jego rodziną. Umie organizować pracę własną i współpracować w zespole terapeutycznym. Wykazuje się inicjatywą oraz wspiera działania społeczności lokalnej na rzecz zdrowia. Jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz potrafi respektować prawa pacjenta. Jest zdolny do krytycznej analizy własnego postępowania i wyciągania wniosków oraz jest przygotowany do ustawicznego kształcenia zawodowego.
Języki obce na studiach	Preferowanym językiem obcym, którego opanowanie w stopniu przewidzianym w programie studiów pozwoli na realizację zakładanych efektów uczenia, jest język angielski. Jest to związane z potrzebą przyswojenia sobie przez studentów anglojęzycznej, powszechnie używanej na płaszczyźnie międzynarodowej, ale też krajowej, terminologii medycznej.
Zajęcia ogólnouczelniane lub niezwiązane z kierunkiem studiów, w których student	Brak

zobowiązany jest uczestniczyć	
Praktyki studenckie	Kształcenie praktyczne jest realizowane zgodnie ze Standardem Kształcenia zawartym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (T.J. Dz. U. z 2021rok, poz. 755 z póź.zm.), Regulaminem Praktyk Studenckich ANSG stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 13/2022 Rektora ANSG z dnia 1 października 2022 r. oraz kierunkowymi wytycznymi praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo. Nad prawidłowym przebiegiem praktyk czuwa kierunkowy opiekun praktyk, który oprócz nadzoru merytorycznego służy studentom pomocą w toku realizacji kształcenia praktycznego.
Kontynuacja nauki	Ukończone studia umożliwiają kontynuowanie nauki na studiach drugiego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo

PLAN STUDIÓW

EFEKTY KSZTAŁCENIA

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia	Odniesienie efektów do przedmiotów
Wiedza (W)		
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:		
A.W.1	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);	NP-A
A.W.2	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;	NP-F
A.W.3	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;	NP-F
A.W.4.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;	NP-F
A.W.5.	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;	NP-F
A.W.6.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;	NP-P
A.W.7.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowopłciowego i układu nerwowego;	NP-P
A.W.8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;	NP-P
A.W.9.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	NP-G
A.W.10.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;	NP-G
A.W.11.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;	NP-G
A.W.12.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;	NP-G
A.W.13.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	NP-BiB
A.W.14.	witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;	NP-BiB
A.W.15.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie;	NP-BiB
A.W.16.	wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;	NP-BiB

A.W17.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	NP-MiP
A.W18.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;	NP-MiP
A.W19.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju idziałania uboczne;	NP-FA
A.W20.	podstawowe zasady farmakoterapii;	NP-FA
A.W21.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	NP-FA
A.W22.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	NP-FA
A.W23.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;	NP-FA
A.W24.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	NP-FA
A.W25.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	NP-FA
A.W26.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.	NP-R
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;	NSiH-PS
B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	NSiH-PS
B.W3.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;	NSiH-PS
B.W4.	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe;	NSiH-PS
B.W5.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	NSiH-PS
B.W6.	techniki redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	NSiH-PS
B.W7.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu	NSiH-S
B.W8.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	NSiH-S
B.W9.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działań lokalnych społeczności i ekosystemu;	NSiH-S
B.W10.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	NSiH-S
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;	NSiH-S PD-PU
B.W12.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);	NSiH-S

B.W13.	problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;	NSiH-P
B.W14.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych;	NSiH-P
B.W15.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;	NSiH-Pr PD-PU
B.W16.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej;	NSiH-Pr
B.W17.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;	NSiH-Pr
B.W18.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;	NSiH-Pr
B.W19.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;	NSiH-Pr
B.W20.	zadania z zakresu zdrowia publicznego	NSiH-ZP
B.W21.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;	NSiH-ZP
B.W22.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;	NSiH-ZP PD-PU
B.W23.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;	NSiH-ZP
B.W24.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	NS-ZP
B.W25.	swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;	NSiH-ZP
B.W26.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).	NSiH-ZP PD-PU
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego	POP-PP
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;	POP-PP
C.W3.	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;	POP-PP
C.W4.	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i <i>primary nursing</i> (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na praktykę pielęgniarską;	POP-PP
C.W5.	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich;	POP-PP
C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	POP-PP

C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;	POP-PP
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;	POP-PP
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonego komfortu, zaburzonej sferze psychoruchowej;	POP-PP
C.W10.	zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa;	POP-PP
C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	POP-PP
C.W12.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;	POP- EZP
C.W13.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;	POP- EZP
C.W14.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;	POP- EZP
C.W15.	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;	POP- EZP
C.W16.	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;	POP-PZ
C.W17.	zasady konstruowania programów promocji zdrowia;	POP-PZ
C.W18.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;	POP-PZ
C.W19.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia;	POP-POZ
C.W20.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej;	POP-POZ
C.W21.	metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;	POP-POZ
C.W22.	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe	POP-D
C.W23.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;	POP-D
C.W24.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania diety;	POP-D
C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	POP-D
C.W26.	pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;	POP-OPP
C.W27.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, zmiany, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwa;	POP-OPP
C.W28.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwa i ich znaczenie dla jakości tej opieki;	POP-OPP
C.W29.	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;	POP-OPP
C.W30.	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;	POP-OPP

C.W31.	problematykę jakości w opiece zdrowotnej;	POP-OPP
C.W32.	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania;	POP-BF
C.W33.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;	POP-BF
C.W34.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa;	POP-BF
C.W35.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	POP-BF
C.W36.	pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów środowiska szpitalnego i szpitalnego, w tym dróg ich szerzenia;	POP-ZS
C.W37.	sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;	POP-ZS
C.W38.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;	POP-ZS
C.W39.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;	POP-SIWOZ
C.W40.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych;	POP-SIWOZ
C.W41.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;	POP-JM
C.W42.	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;	POP-JM
C.W43.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;	POP-WwZOZ
C.W44.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;	POP-WwZOZ
C.W45.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;	POP-WwZOZ
C.W46.	proces podejmowania decyzji w zespole;	POP-WwZOZ
C.W47.	metody samooceny pracy zespołu;	POP-WwZOZ
C.W48.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.	POP-WwZOZ
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZZ, OS-NiPN, OS-GiPG,

		OS-OP
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZŻ, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo- ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZŻ, OS-POD, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZŻ, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZŻ, OS-NiPN, OS-GiPG,

		OS-OP
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZZ, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.W7.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZZ, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZZ, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.W9.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;	OS-GiPG,
D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-AiPZZ,

		OS-POD, OS-NiPN, OS-GiPG,
D.W11.	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;	OS-GiPG OS-NiPN
D.W12.	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;	OS - NiPN
D.W13.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;	OS-PiPP OS-GiPG
D.W14.	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarstwa w tym zakresie;	OS-PiPP
D.W15.	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;	OS-PGiPGP
D.W16.	okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;	OS-PGiPGP
D.W17.	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;	OS-PGiPGP
D.W18.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	OS-AiPZZ OS-GiPG OS-PiPP OS-NiPN
D.W19.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;	OS-PsiPPs OS-NiPN OS-PiPP
D.W20.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	OS-PsiPPs OS-NiPN
D.W21.	możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi;	OS-PsiPPs
D.W22.	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (<i>Enhance Recover After Surgery</i> , ERAS);	OS-CHiPCH,
D.W23.	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;	OS-CHiPCH,
D.W24.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	OS-CHiPCH,
D.W25.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	OS-CHiPCH,

D.W26.	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;	OS-PR OS-NiPN
D.W27.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;	OS-PR OS-NiPN
D.W28.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;	OS-AiPZZ OS-PiPP OS- NiPN OS-PRMEPW
D.W29.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym	OS-CHiPCH OS-AiPZZ
D.W30.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;	OS-AiPZZ
D.W31.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	OS-AiPZZ OS-PiPP
D.W32.	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	OS-AiPZZ OS-NiPN
D.W33.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	OS-AiPZZ OS-NiPN
D.W34.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym;	OS-AiPZZ OS-NiPN
D.W35.	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytm postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS);	OS-PRMEPW OS-NiPN
D.W36.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	OS-PRMWPW
D.W37.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych;	OS-PRMEPW
D.W38.	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa	OS-BNwP
D.W39.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych;	OS-BNwP

D.W40.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności	OS-BNwP
E.D.W1	Zna i rozumie zasady projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej umożliwiające pacjentom korzystanie z pełni praw człowieka i praw pacjenta bez względu na swoje indywidualne możliwości w zakresie mobilności i percepcji.	
E.D.W2	Zna i rozumie istotę stosowania terminologii niedyskryminującej oraz modele i style komunikacji interpersonalnej zgodne z savoir vivre wobec osób ze szczególnymi potrzebami.	
E.D.W3	Zna i rozumie model komunikacji alternatywnej i wspomagającej dla pacjentów nie komunikujących się werbalnie.	
E.D.W4	Zna i rozumie metodę Design Thinking jako narzędzie edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych i metodę wypracowywania uniwersalnych rozwiązań w zakresie wsparcia pacjenta.	
E.D.W5	Student zna i rozumie zasady oceny stanu poszkodowanego charakterystyczne dla w czasie konfliktów zbrojnych i pola walki, podstawy podejmowania czynności ratunkowych, działań zabezpieczających, ewakuacyjnych, transportowych zgodnie z taktyczną pomocą rannym na polu walki (TCCC)	OS-PRMEPW
Umiejętności (U)		
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:		
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;	NP-A
A.U2.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;	NP-P
A.U3.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	NP-G
A.U4.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;	NP-G
A.U5.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;	NP-BiB
A.U6.	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;	NP-MiP
A.U7.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	NP-FA
A.U8.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	NP-FA
A.U9.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji	NP-FA
A.U10.	leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	NP-FA

	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	
A.U11.	stosować zasady ochrony radiologicznej.	NP-R
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	NS-Ps
B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	NS-Ps
B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej;	NS-Ps
B.U4.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;	NSiH -Ps
B.U5.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej;	NSiH -Ps
B.U6.	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki;	NSiH -Ps
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;	NSiH -Ps
B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	NSiH -Ps
B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży	NSiH -S
B.U10.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;	NSiH -P
B.U11.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;	NSiH -P
B.U12.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;	NSiH -Pr
B.U13.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;	NSiH -ZP
B.U14.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;	NSiH -ZP
B.U15.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowanie niepełnosprawności i zdrowia (ICF);	NSiH -ZP
B.U16.	analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim;	NSiH -JA
B.U17.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	NSiH -JA
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem	POP-PP
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania pielęgniarstwa;	POP-PP
C.U3.	ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;	POP-PP
	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	POP-PP
C.U5.	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwa;	POP-PP

C.U6.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciałketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;	POP-PP
C.U7.	prować, dokumentować i oceniać bilans płynówpacjenta;	POP-PP
C.U8.	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórnotłuszczowych);	POP-PP
C.U9.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	POP-PP
C.U10.	stosować zabiegi przeciwwzapalne;	POP-PP
C.U11.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;	POP-PP
C.U12.	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;	POP-PP
C.U13.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;	POP-PP
C.U14.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	POP-PP
C.U15.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyńniowego;	POP-PP
C.U16.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);	POP-PP
C.U17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod;	POP-PP
C.U18.	wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odsluzowywanie dróg oddechowych i inhalację;	POP-PP
C.U19.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;	POP-PP
C.U20.	wykonywać zabiegi higieniczne;	POP-PP
C.U21.	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	POP-PP
C.U22.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	POP-PP
C.U23.	wykonywać zabiegi doustne;	POP-PP
C.U24.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;	POP-PP
C.U25.	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;	POP-PP
C.U26.	prować dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;	POP-PP
C.U27.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarstwa;	POP-EZP
C.U28.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;	POP-PZ
C.U29.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu	POP-PZ

	życia;	
C.U30.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;	POP-PZ
C.U31.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	POP-PZ
C.U32.	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	POP-PZ
C.U33.	realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;	POP-POZ
C.U34.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych;	POP-POZ
C.U35.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;	POP-D
C.U36.	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;	POP-D
C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	POP-D
C.U38.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;	POP-OPP
C.U39.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;	POP-OPP
C.U40.	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;	POP-OPP
C.U41.	nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu;	POP-OPP
C.U42.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;	POP-OPP
C.U43.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	POP-BF
C.U44.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;	POP-BF
C.U45.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	POP-BF
C.U46.	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;	POP-BF
C.U47.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	POP-BF
C.U48.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;	POP-ZS
C.U49.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;	POP-ZS

C.U50.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;	POP-SIWOZ
C.U51.	posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;	POP-SIWOZ
C.U 52.	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;	POP-JM
C.U53.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;	POP-WwZOZ
C.U54.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;	POP-WwZOZ
C.U55.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;	POP-WwZOZ
C.U56.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;	POP-WwZOZ
C.U57.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej	POP-WwZOZ
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZZ, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.U2.	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-AiPZZ,, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.U3.	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP,

		OS-PsiPPs, OS-AiPZŻ, OS-POD, OS-NiPN, OS-GiPG, OS-OP
D.U4.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PGiPGP, OS-PsiPPs, OS-GiPG, OS-OP
D.U5.	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	OS-PiPP
D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	OS-CHiPCH
D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	OS-CHiPCH
D.U8.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	OS-CHiPCH OS-ChWiPI OS-NiPN
D.U9.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	OS-AiPZŻ OS_NiPN OS-CHWiPI OS-PiPP
D.U10.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	OS-CHWiPI ,
D.U11.	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko-działającej;	OS-CHWiPI OS-NiPN
D.U12.	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	OS-CHWiPI OS-PsiPPs, OS-PiPP OS-NiPN
D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	OS-CHWiPI
D.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	OS-CHWiPI

		OS-PCHWiPI
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	OS-CHWiPI OS-AiPZŻ OS-CHiPCH OS-PsiPPs, OS-POD, OS-PiPP OS-NiPN
D.U16.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	OS-CHWiPI OS-PsiPPs, OS-POD, OS-PiPP OS-PR
D.U17.	przewodzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe(przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	OS-AiPZŻ OS-PiPP OS-CHiPCH
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo pielęgnacyjnego;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PsiPPs, OS-AiPZŻ, OS-POD, OS-NiPN, OS-GiPG,
D.U19.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	OS-CHiPCH, OS-AiPZŻ, Op-NiPN OS-GiPG OS-PsiPPs
D.U20.	przewodzić rozmowę terapeutyczną;	OS-CHWiPI, OS-PiPP, OS-PsiPPs

		OS-NiPN
D.U21.	przeprowadzić rehabilitację przyłózkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	OS-PsiPPs, OS-PR OS-NiPN
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	OS-PiPP, OS-CHiPCH, OS-PsiPPs, OS-AiPZZ, OS-NiPN, OS-PR
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	OS-PiPP, OS-NiPN
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	OS-CHiPCH, OS-PiPP OS-NiPN,
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	OS-PiPP, OS-AiPZZ, OS-NiPN,
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	OS-PiPP, OS-PsiPPs, OS-NiPN,
D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	OS-PRMEPW
D.U28.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia, skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	OS-PRMEPW
D.U29.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	OS-PRMEPW
D.U30.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzewodowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;	OS-PRMEPW
D.U31.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;	OS- SEM
D.U32.	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.	OS- SEM
EDU1	Potrafi proponować działania zapobiegające dyskryminacji ze względu na wiek i poziom sprawności obejmujące	PD- PU

	stosowanie zasad projektowania uniwersalnego, racjonalnych usprawnień lub dostępu alternatywnego.	
EDU2	Potrafi stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)	PD- PU
EDU3	Potrafi opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców – uwzględniając zasady projektowania uniwersalnego i zasady projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej.	PD- PU
EDU4	Potrafi wykorzystywać techniki komunikacji alternatywnej i wspomagającej w opiece pielęgniarstwie.	PD- PU
EDU5	Potrafi oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych oraz zmian prawnych, a także potrafi stosować przepisy prawa związane z funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnościami w codziennej pracy.	PD- PU
EDU6	Potrafi stosować zapisy Programu Dostępność Plus, Ustawy z 19 lipca 2019 o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.	PD- PU
EDU7	Potrafi opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców z wykorzystaniem metody Design Thinking.	PD- PU
ED.U8.	Student potrafi ocenić stan pacjenta i formułować diagnozę ratowniczą wg zasad taktycznej pomocy rannym na polu walki (TCCC), potrafi podjąć czynności ratunkowe w obrażeniach powstałych w warunkach pola walki, zgodnie z zasadami TCCC	OS-PRMEPW
KS1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	P1P_POP.PP P1P_POP.POZ P1P_POP.BF P1P_OS.CHWiPI P1P_OS.PiPP P1P_OS.CHiPCH P1P_OS.GiPGP P1P_OS.PsiPP P1P_OS.AiPPŻ P1P_OS.POD P1P_OS.NiPN P1P_OS.GiPG P1P_OS.OP P1P_OS.PR

		P1P_OS.PRM P1P_OS. PD-PU
KS2	Przestrzegania praw pacjenta	P1P_POP.PP P1P_POP.POZ P1P_POP.BF P1P_OS.CHWiPI P1P_OS.PiPP P1P_OS.CHiPCH P1P_OS.GiPGP P1P_OS.PsiPP P1P_OS.AiPPŻ P1P_OS.POD P1P_OS.NiPN P1P_OS.GiPG P1P_OS.OP P1P_OS.PR P1P_OS.PRM PD-PU
KS3	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	P1P_POP.PP P1P_POP.POZ P1P_POP.BF P1P_OS.CHWiPI P1P_OS.PiPP P1P_OS.CHiPCH P1P_OS.GiPGP P1P_OS.PsiPP P1P_OS.AiPPŻ P1P_OS.POD P1P_OS.NiPN P1P_OS.GiPG

		P1P_OS.OP P1P_OS.PR P1P_OS.PRM
KS4	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	P1P_POP.PP P1P_POP.EZP P1P_POP.PZ P1P_POP.POZ P1P_POP.D P1P_POP.PP P1P_POP.OPP P1P_POP.BF P1P_POP.ZS P1P_POP.SIWOZ P1P_POP.JM P1P_WwzOZ P1P_OS.CHWiPI P1P_OS.PiPP P1P_OS.CHiPCH P1P_OS.GiPGP P1P_OS.PsiPP P1P_OS.AiPPŻ P1P_OS.POD P1P_OS.NiPN P1P_OS.GiPG P1P_OS.OP P1P_OS.PR P1P_OS.PRM PD-PU
KS5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów	P1P_POP.PP P1P_POP.EZP P1P_POP.PZ

		P1P_POP.POZ P1P_POP.D P1P_POP.PP P1P_POP.OPP P1P_POP.BF P1P_POP.ZS P1P_POP.SIWOZ P1P_POP.JM P1P_WwzOZ P1P_OS.CHWiPI P1P_OS.PiPP P1P_OS.CHiPCH P1P_OS.GiPGP P1P_OS.PsiPP P1P_OS.AiPPŻ P1P_OS.NiPN P1P_OS.GiPG P1P_OS.PR P1P_OS.PRM P1P_OS.BNwP P1P_OS.SEM PD-PU
KS6	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na relacje własne i pacjenta	P1P_POP.PP P1P_POP.POZ P1P_POP.BF P1P_POP.ZS P1P_OS.CHWiPI P1P_OS.PiPP P1P_OS.CHiPCH P1P_OS.GiPGP P1P_OS.PsiPP

		P1P_OS.AiPPŻ P1P_OS.NiPN P1P_OS.GiPG P1P_OS.PR P1P_OS.PRM
KS7	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności	P1P_POP.PP P1P_POP.POZ P1P_POP.BF P1P_OS.CHWiPI P1P_OS.PiPP P1P_OS.CHiPCH P1P_OS.GiPGP P1P_OS.PsiPP P1P_OS.AiPPŻ P1P_OS.NiPN P1P_OS.GiPG P1P_OS.PR P1P_OS.PRM PD-PU
EDKS1	Jest gotów do samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania zasad projektowania uniwersalnego i wynikających z nich wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem z różnymi typami niepełnosprawności.	PD-PU
EDKS2	Jest gotów do pełnienia funkcji koordynatora ds. dostępności w placówce medycznej lub wydziału ds. zdrowia/ choroby/ niepełnosprawności w instytucji władzy publicznej.	PD-PU
ED.KS.3.	Identyfikacji specyfiki działań w zakresie realizacji działań ratunkowych, zabezpieczających, ewakuacyjnych i transportowych typowych w czasie konfliktów zbrojnych	OS-PRMEPW

MACIERZ

[illegible]

C. Nauki w zakresie podstaw pielęgniarstkich		WIEDZA																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
		C.W1	C.W2	C.W3	C.W4	C.W5	C.W6	C.W7	C.W8	C.W9	C.W10	C.W11	C.W12	C.W13	C.W14	C.W15	C.W16	C.W17	C.W18	C.W19	C.W20	C.W21	C.W22	C.W23	C.W24	C.W25	C.W26	C.W27	C.W28	C.W29	c.W30	C.W31	C.W32	C.W33	C.W34	C.W35	C.W36	C.W37	C.W38	C.W39	C.W40	C.W41	C.W42	C.W43	C.W44	C.W45	C.W46	C.W47	C.W48																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													

[illegible]

[illegible]

[illegible]

PRZEWODNIKIPO PRZEDMIOTACH

MODUŁ A – NAUKI PODSTAWOWE

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Wychowanie fizyczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I, II , III
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	-
Cele przedmiotu	Przystosowanie organizmu do podejmowania zadań zawodowych oraz obowiązków i zadań pozazawodowych. Zdobycie wiedzy na temat swojego organizmu i jego możliwości fizycznych. Nabycie określonych umiejętności i opanowania określonych sprawności: utrwalenie nawyków ruchowych i umiejętność współdziałania w grupie.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Student powinien posiadać umiejętności techniczne gier zespołowych, cech motorycznych (szybkość, zwinność, wytrzymałość), dbać o swój rozwój fizyczny i zdrowie.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
K_E.W4	Rozumie istotę harmonijnego rozwoju fizycznego organizmu i jego wpływ na zdrowie
Umiejętności	

K_E.U6	Wzmacnia układ ruchowy własny i pacjenta.
K_E.U7	Stymuluje układ krążeniowo-oddechowy i nerwowy.
Treści programowe	
Forma zajęć: ćwiczenia	1. Jasny, zwięzły opis treści przedmiotu pozwalający określić jego zakres tematyczny 2. Ćwiczenia: gry i zabawy ruchowe nauka wybranych gier zespołowych (p. koszykowa, p. siatkowa, p. nożna, unihokej) tenis stołowy kulturystyka aerobic, callanetiks Suma godzin– 60
Metody dydaktyczne	Ćwiczenia wychowania fizycznego.
Narzędzia dydaktyczne	Sprzęt sportowy: piłki, maty, stepery, sztangi, stoły do tenisa stołowego.
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F - Zaliczenie bez oceny P - Udokumentowane uczestnictwo w 30 godzinach zajęć w semestrze, przez dwa semestry
Literatura	
Podstawowa	• Rośławski T. Skolimowski „Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych” PZWL Wydawnictwo Lekarskie W-awa 2014 • Górski J.: Fizjologiczne podstawy wysiłku fizycznego; PZWL Warszawa 2022
Uzupełniająca	• Sikorski W.: Wychowanie fizyczne; Wydawnictwo Wojownicy Wrocław 2021

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w ćwiczeniach	60
Przygotowanie do ćwiczeń	10
Studiowanie literatury	10
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	80
Punkty ECTS za przedmiot	Nie przewidziano

Efekt uczenia		Ocena			
		Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA					
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	
K_E.W4	Student nie zna zasad gier zespołowych, rodzajów ćwiczeń fizycznych z zastosowaniem różnych przyborów i przyrządów, nie zna zasad bhp na zajęciach sportowych ani istoty harmonijnego rozwoju fizycznego organizmu i jego wpływu na zdrowie	Student zna zasady gier zespołowych, rodzaje ćwiczeń fizycznych z zastosowaniem różnych przyborów i przyrządów, zasady bhp na zajęciach sportowych i istotę harmonijnego rozwoju fizycznego organizmu i jego wpływu na zdrowie			
UMIEJĘTNOŚCI					
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia	

	osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
K_E.U6	Student nie potrafi wzmacniać układu ruchowego własnego i pacjenta.	Student potrafi opracować zestaw ćwiczeń kształtujących poszczególne grupy mięśniowe i wzmacniających układ ruchowy własny i pacjenta.		
K_E.U7	Student nie umie stymulować układu krążeniowo-oddechowego i nerwowego.	Student umie stymulować układu krążeniowo-oddechowego i nerwowego.		

MODUŁ A – NAUKI PODSTAWOWE

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Anatomia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	4
Cele przedmiotu	Głównym celem kursu anatomii jest zapoznanie studentów z budową ciała ludzkiego oraz wzajemnymi relacjami poszczególnych jego części z nawiązaniem do aspektów klinicznych
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Podstawowe wiadomości z zakresu biologii, obejmujące podstawy nauki o człowieku.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
A. W1.	Omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)
Umiejętności	
A.U1.	Posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego.

Treści programowe	
Forma zajęć: wykład	1. Narządy i układy, części ciała i okolice, jamy ciała 2. Budowa narządu ruchu(kości, mięśnie, stawy). 3. Układ krążenia: budowa serca, podział i budowa naczyń krwionośnych, krążenie małe i duże, budowa śledziony 4. Układ chłonny: naczynia chłonne, węzły chłonne, chłonka i jej krążenie 5. Układ oddechowy: budowa nosa, krtani, tchawicy i oskrzeli, płuc i opłucnej 6. Układ trawienny: budowa jamy ustnej, gardzieli i gardła, przełyku, żołądka, jelita cienkiego, jelita grubego, wątroby, trzustki 7. Układ moczowo-płciowy: budowa nerek, moczowodów, pęcherza moczowego, cewki moczowej, budowa narządów płciowych męskich i żeńskich 8. Gruczoły dokrewne: budowa gruczołu tarczowego, gruczołów przytarczycznych, części wewnątrzwydzielniczej trzustki, grasicy 9. Układ nerwowy: budowa układu ośrodkowego, obwodowego i autonomicznego 10. Receptory i narządy zmysłów 11. Powłoka wspólna Suma godzin – 45
Forma zajęć : ćwiczenia	1. Kości szkieletu osiowego i kończyn. Czaszka. Ogólna budowa mięśni i ich narządów pomocniczych. Układ mięśniowy. 2. Podział układu nerwowego. Morfologia centralnego układu nerwowego Ośrodk i drogi nerwowe. 3. Narządy zmysłów. Układ wewnątrzwydzielniczy. 4. Układ autonomiczny. Nerwy rdzeniowe. 5. Nerwy czaszkowe. 6. Jama nosowa, gardło i krtani. Układ oddechowy. 7. Jama ustna, ślinianki i przełyk. Układ trawienny. Otrzewna. 8. Nerka. Układ moczowy. Układ płciowy męski. 9. Układ płciowy żeński. Dno miednicy. 10. Budowa ogólna i podział układu krążenia. Serce. Krążenie małe. Tętnice krążenia dużego. Żyły. Krążenie płodowe. Układ chłonny 11. Anatomia topograficzna Suma godzin – 20

Samokształcenie	1. Zaburzenia rozwojowe układów i narządów. 2. Zmiany w strukturach anatomicznych poszczególnych układów i narządów występujące w wieku podeszłym (układ kostny, układ oddechowy, układ krążenia, układ nerwowy, układ moczowy, narządy zmysłów). 3. Zmiany w strukturach anatomicznych układów i narządów w przebiegu wybranych procesów patologicznych (np. cukrzycy, miażdżycy, choroby alkoholowej). 4. Biomechanika stawów kręgosłupa, głowy, kończyn. 5. Wady wrodzone układu nerwowego 6. Anomalie układu naczyń, malformacje tętniczo-żylne, tętniaki, naczyniaki). 7. Choroby związane z zaburzeniami czynności układu wewnątrzwydzielniczego (tarczycy, przytarczyc, przysadki mózgowej, nadnerczy, części wewnątrzwydzielniczej trzustki) 8. Anatomia radiologiczna układów i narządów, metody obrazowania (rtg, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, ultrasonografia, angiografia) Suma godzin - 25
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego- zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów (wykłady, seminaria, samokształcenie).
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, tablice anatomiczne Modele budowy ciała
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F -Teoretyczne zaliczenie cząstkowe, które odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego (tematyka wykładów lub seminarium), - Obecność na wykładach i seminariach P -Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego -praca pisemna z samokształcenia na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów – warunki zaliczenia określa prowadzący
Literatura	

Podstawowa	• Netter F.H., Moryś J.: Atlas anatomiic człowieka netterapolskiemianownictwoanatomiczne wyd. 2; Wyd.Edra Urban & Partner, Wrocław 2020 • Sokołowska – Pituchowa J.: Anatomiaczłowieka, podręcznik dla studentów medycyny; PZWL Warszawa 2022
Uzupełniająca	• Gołąb B.K.: Podstawy anatomiic człowieka; PZWL Warszawa 2022 • Atlas anatomii Justyna Mazurek, Wydawca: SBM, Rok wydania: 2022, Wydanie: I • Aleksandrowicz R., Ciszek B., Krasuski K.: Anatomiaczłowieka Repetytorium; PZWL Warszawa 2022

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning	45
Udział w ćwiczeniach	20
Udział w seminariach	0
Samokształcenie/Studiowanie literatury	25
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	3
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	103
Punkty ECTS za przedmiot	4 (w tym 2 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A. W1	Student nie potrafi określić budowy ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym uwzględniając elementy: kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa oraz czynnościowym czyli układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, czy powłoka wspólna	Student potrafi określić budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym uwzględniając elementy: kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa oraz czynnościowym czyli układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, czy powłoka wspólna		

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
A.U1	Student nie potrafi się posługiwać w praktyce nazewnictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	Student potrafi się posługiwać w praktyce nazewnictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Fizjologia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	3
Cele przedmiotu	Wyposażenie studentów w wiedzę o funkcjonowaniu poszczególnych układów fizjologicznych: nerwowego, hormonalnego, krwionośnego, mięśniowego, oddechowego, trawiennego i moczowego organizmu człowieka. Zdobyte na zajęciach z fizjologii wiadomości i praktyczne umiejętności, stanowiące podstawę dla patofizjologii, winny pozwolić studentom samodzielnie wykonywać podstawowe pomiary parametrów fizjologicznych.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Podstawy anatomii człowieka. Znajomość podstawowych procesów biochemicznych oraz związków chemicznych (węglowodany, białka, tłuszcze). Wiedza z biologii i chemii realizowana w zakresie szkoły średniej.
Symbol odniesienia do efektów uczenia dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
A.W2	Zna neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;
A.W3	Zna udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;
A.W4	Zna fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;
A.W5	Zna podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;
Treści programowe	
Forma zajęć: Wykład	1. Neurofizjologia: Centralny system nerwowy; Autonomiczny układ nerwowy i jego funkcja. Obwodowy układ nerwowy 2. Fizjologia mięśni (typy tkanek mięśniowych, budowa mięśnia szkieletowego i mechanizm skurczu mięśnia, energetyka pracy mięśniowej). Fizjologia krwi: Funkcja krwi. Skład krwi (skład osocza i podział elementów morfotycznych).

	Hematokryt. Białka osocza, OB. Grupy krwi. Hemostaza. Hemoglobina. Bufory krwi, równowaga kwasowo – zasadowa, homeostaza. 3. Fizjologia układu krążenia: Budowa serca. Różnice w budowie mięśniówki serca i mięśni szkieletowych. Charakterystyczne cechy mięśnia sercowego. Układ bodźcowo-przewodzący. Automatyzm pracy serca. Cykl pracy serca. Prawo Starlinga. Nerwowa i humoralna regulacja pracy serca. Rodzaje naczyń krwionośnych. Ciśnienie krwi i częstość skurczów serca – wielkość, zależności, regulacja. Podstawa elektrokardiografii. 4. Guczoły wydzielania wewnętrznego i ich hormony. 5. Fizjologia oddychania: Oddychanie płucne i tkankowe. Transport gazów przez krew. Drogi oddechowe. Budowa i funkcja pęcherzyków płucnych. Mechanizm wdechu i wydechu. Zasada wymiany gazów w oddechowych. Składowe całkowite pojemności płuc. Pojemność życiowa i pojemność oddechowa płuc. Wentylacja i minutowa płuc i maksymalna wentylacja dowolna. Regulacja oddychania. 6. Układ pokarmowy. Istota funkcji trawiennych przewodów pokarmowych, przemian materii. Funkcja wątroby. Funkcja trzustki. 7. Układ moczowy. Fizjologia nerki. Produkcja moczu. 8. Wpływ unieruchomienia (hipokinezy) na czynności poszczególnych narządów i tkanek. Suma godzin - 50
Seminaria	1. Badanie odruchów człowieka. 2. Zmęczenie mięśni (przyczyny, objawy). 3. Rodzaje skurczów mięśniowych. 4. Określanie grup krwi. 5. Zmiany liczby hematokrytowej (odwodnienie, anemia). 6. Badanie parametrów układu krążenia (tętno, objętość wyrzutu serca, pojemność minutowa serca). Pomiar ciśnienia krwi, EKG. 7. Zmiany parametrów układu krążenia w czasie wysiłku. Próby czynnościowe układu krążenia (próby ortostatyczne). 8. Próby czynnościowe układu oddechowego-spirometria. Suma godzin - 10
Samokształcenie	1. Regulacja napięcia mięśniowego. Zaburzenia napięcia mięśniowego. 2. Podstawa immunologii. Rola chłonniki. 3. Erytropoeza, erytropoetyna. 4. Regulacja równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej. 5. Narządy zmysłów i ich fizjologia. 6. Różnice w poziomie wskaźników fizjologicznych pomiędzy dorosłymi a dziećmi. Suma godzin - 15
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny i problemowy; ćwiczenia praktyczne; film; prezentacja multimedialna

Narzędzia dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, film, tablice, pulsometry, ciśnieniomierze, EKG, młoteczki neurologiczne, programy komputerowe.
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F -Teoretyczne zaliczenie cząstkowe, które odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego (tematyka wykładów lub seminarium), F - Obecność na wykładach i seminariach P - Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego -praca pisemna z samokształcenia na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów – warunki zaliczenia określa prowadzący
Literatura	
Podstawowa	• Górski J.: Fizjologia człowieka, PZWL, Warszawa 2020. Wyd. 1 • Traczyk WZ.: Fizjologia człowieka w zarysie, PZWL, Warszawa 2022. Wyd. 8
Uzupełniająca	• Kanikowska D., Witowski J. Patofizjologia Repetytorium. PZWL, wyd. I. Warszawa, 2018.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning	50
Udział w ćwiczeniach	0
Udział w seminariach	10
Samokształcenie/Studiowanie literatury	15
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	3
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	88
Punkty ECTS za przedmiot	3(w tym 2 e-learning)

II. FORMY OCENY – SZCZEGÓŁY

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A.W2	Student nie zna i nie rozumie przebiegu podstawowych procesów fizjologicznych oraz ich neuro-hormonalnej kontroli	Student zna i nie rozumie przebieg podstawowych procesów fizjologicznych oraz ich neuro-hormonalnej kontroli		
A.W3	Student nie zna i nie potrafi omówić udziału i roli narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;	Student zna i potrafi omówić udział i rolę narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;		
A.W4	Student nie zna fizjologii poszczególnych układów i narządów organizmu	Student zna fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu		
A.W5	Student nie zna i nie zna podstaw działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;	Student zna podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Patologia/Patofizjologia i patomorfologia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	2
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów ze zmianami występującymi pod wpływem bodźców patologicznych w prawidłowo funkcjonującym organizmie człowieka i z reakcjami obronnymi ustroju na różne patogeny. Charakterystyka etiopatogenezy chorób układu krążenia, układu oddechowego, układu krwionośnego, układu wydzielania wewnętrznego, chorób nowotworowych. Zapoznanie studentów z patofizjologią układu nerwowego, pokarmowego, moczowego, procesami starzenia, cukrzycy, podstawami stanu zapalnego i rolą odporności ustroju.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Posiada wiadomości z zakresu anatomii, fizjologii i biochemii.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
A.W6	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;
A.W7	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;
A.W8	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
Umiejętności	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
A.U2.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań

	diagnostycznych;
Treści programowe	
Forma zajęć : wykład	1. Patologia, patofizjologia, pojęcia, zakres, procesy patologiczne. 2. Patofizjologia układu krążenia. 3. Patofizjologia układu oddechowego. 4. Patofizjologia układu wydalania wewnętrznego. 5. Struktura i regulacja hormonalna. 6. Patofizjologia układu nerwowego. Zaburzenia procesów w układzie nerwowym. 7. Zaburzenia ośrodków regulacji układu autonomicznego. 8. Patofizjologia nerki i układu moczowego. Zaburzenia ilościowe i jakościowe filtracji kłębkowej. 9. Patofizjologia chorób krwi i układu krwiotwórczego. 10. Patofizjologia nowotworów. 11. Układ immunologiczny. 12. Patofizjologia układu pokarmowego. 13. Homeostaza i adaptacja. 14. Homeostaza, a problem zdrowia i choroby. 15. Choroba organiczna i czynnościowa – kryteria zjawisk chorobowych, przebieg i zejście choroby. 16. Molekularne podstawy dziedziczenia. 17. Molekularne podstawy stanu zapalnego. 18. Zaburzenia termoregulacji. 19. Miażdżyca. 20. Rola odporności w patologii. 21. Cukrzyca, etiopatogeneza, zaburzenia biochemiczne w cukrzycy. 22. Otyłość, patomorfologia i patofizjologia tkanki tłuszczowej. 23. Proces starzenia. Suma godzin - 35+25=60
Forma zajęć : samokształcenie	1. Zaburzenia przemiany materii. Gospodarka wodno-elektrolitowa. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej. 2. Okres przekwitania. Klimakterium. Andropauza. 3. Działanie czynników środowiskowych. Hałas. Wibracja. Zmienne ciśnienie atmosferyczne. Suma godzin - 10+10= 20

Metody dydaktyczne	wykład informatyczny,
Narzędzia dydaktyczne	rzutnik multimedialny, slajdy,
Sposoby oceny (F- formująca, P-podsumowująca)	F -Teoretyczne zaliczenie cząstkowe, które odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego (tematyka wykładów), - Obecność na wykładach P -Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego -praca pisemna z samokształcenia na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów – warunki zaliczenia określa prowadzący
Literatura	
Podstawowa	• Maśliński S., Ryżewski J. Patofizjologia. Tom 1-2. PZWL, wyd. IV. Warszawa, 2022. • Zahorska-Markiewicz B, Małecka-Tendera E. Patofizjologiakliniczna. Podręcznikdlastudentówmedycyny. Urban & Partner, Wrocław 2021.
Uzupełniająca	• A.K. Abbas, J.C. Aster, V. Kumar. Red. naukowa: W. Olszewski. Patologia Robbins. Edra Urban & Partner. Wrocław, 2021. • Guzek J. W. Patofizjologiaczłowieka w zarysie. PZWL, Warszawa, 2015. • Kanikowska D., Witowski J. PatofizjologiaRepetytorium. PZWL, wyd. I. Warszawa, 2018.PathologyOutlines.com.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning	60
Udział w ćwiczeniach	0
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	3
Samokształcenie	20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	103
Punkty ECTS za przedmiot	2(w tym 2 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A.W6	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) podstawowych pojęć z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu		
A.W7	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) wybranych zagadnień z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;	Student zna i rozumie wybranych zagadnień z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;		

A.W8	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) wybranych czynników chorobotwórczych zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne	Student rozumie wybrane czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
A.U2	Student nie potrafi lub robi to w niewystarczającym zakresie (poniżej 50% oczekiwanych umiejętności) łączyć obrazów uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych	Student potrafi łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Genetyka
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS	2
Cele przedmiotu	Po realizacji przedmiotu genetyka student zna: - założenia genetyki Mendlowskiej w odniesieniu do człowieka, zagadnienia dziedziczenia chorób genetycznych: jednogenowe chromosomowe, mitochondrialne i wielogenowe, klasyfikację, patogenezę, diagnostykę oraz możliwości terapii i profilaktyki, podstawy biologii i patologii molekularnej, - zasady nowoczesnej diagnostyki chorób genetycznie uwarunkowanych, ich interpretacją i możliwościami wykorzystania w praktyce, - zasady prowadzenia poradnictwa genetycznego, - znaczenie genetyki i współczesne kierunki jej rozwoju kształtowanie postaw etycznych i społecznych praktyce klinicznej.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Wiadomości podstawowe z biologii, z szczególnym uwzględnieniem biofizyki oraz fizjologii.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
A.W 9.	Zna i rozumie uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W 10.	Zna i rozumie problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;

A.W 11.	Zna i rozumie budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenezy;
A.W 12.	Zna i rozumie zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
Umiejętności	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
A.U 3.	Potrafi szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
A.U 4.	Potrafi wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
Treści programowe	
Forma zajęć: Wykład	1. Znaczenie genetyki w medycynie, kierunki rozwoju genetyki, podstawowe zasady i prawa dziedziczenia. Podstawowe definicje pojęć w genetyce. Materiał genetyczny. Budowa i właściwości kwasów nukleinowych. 2. Genetyka: Prawo Mendla, dziedziczenie cech autosomalnych i związanych z płcią. Rodowody w wywiadzie rodzinnym. 3. Genom człowieka. Organizacja genomu człowieka. Metody mapowania genomu i wykorzystanie informacji zawartych w genomie. 4. Uwarunkowania genetyczne grupy krwi człowieka oraz konflikt immunologiczny w układzie Rh 5. Regulacja aktywności genów, mechanizm regulacji aktywności genetycznej. 6. Zmienność genetyczna, mutacje, jako przyczyny chorób. 7. Wady rozwojowe o podłoże genetyczne. 8. Genetyczne przyczyny nowotworów. Onkogeny i antyonkogeny, mutacje chromosomowe, liczbowe i strukturalne. Karcinogeneza środowiskowa. 9. Znaczenie uwarunkowań chorób genetycznych w profilaktyce chorób 10. Choroby możliwe do leczenia terapeutycznego. 11. Perspektywy i niebezpieczeństwa transferów genów. 12. Etyczne, moralne i prawne aspekty genetyki. 13. Genetyczne testy przesiewowe, testy nosicielstwa w rodzinach nieobciążonych. Suma godzin – 35
Samokształcenie	1. Różnicę wpływ genetyki i środowiska na powstanie nowotworów. 2. Postępy w badaniach dotyczących genetyki. 3. Etyczne aspekty badań genetycznych. 4. Genetyka w transplantologii. 5. Aktualne i proponowane rozwiązania prawne dotyczące badań genetycznych. 6. Studiowanie literatury przedmiotu Suma godzin – 10

Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego i wykładu konwersatoryjnego Metoda sytuacyjna – studium przypadku
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacja multimedialna z elementami dyskusji i odpowiedziami na pytania studentów Opis przypadku
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F-Teoretyczne zaliczenie cząstkowe, które odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego (tematyka wykładów lub seminarium), F - Obecność na wykładach i seminariach P-Test z zakresu wykładów. P - Praca pisemna z samokształcenia na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów (w samokształceniu -j. wyżej) z podaniem literatury z ostatnich 10 lat,. W przypadku niepełnego wyczerpania tematu wymagana na zaliczenie samokształcenia dodatkowa wypowiedź ustna studenta na opisywany temat uzupełniająca brakujące treści.
Literatura	
Podstawowa	• Wojciorowski J.: Genetyka i epigenetyka komórek somatycznych tom I; Wyd. Czelej, 2022, • Tobias E., Connor M., Ferguson-Smith M.: Genetyka medyczna”. PZWL, Warszawa 2017
Uzupełniająca	• Chańska W.: (Nie)poradność systemowej praktyki poradnictwa genetycznego towarzyszącego diagnostyce prenatalnej, wydanie: I ; Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2022,

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	35
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	2
Samokształcenie	10
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	52
Punkty ECTS za przedmiot	2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A.W9	Student nie zna i nie rozumie uwarunkowań genetycznych grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh	Student nie zna i nie rozumie uwarunkowań genetycznych grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh		
A.W10	Student nie zna i nie rozumie problematyki chorób uwarunkowanych genetycznie;	Student zna i rozumie problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;		
A.W11	Student nie potrafi opisać budowy chromosomów oraz molekularnego podłoża mutogenezy;	Student potrafi opisać budowę chromosomów oraz molekularnego podłoża mutogenezy;		
A.W12	Student nie potrafi wymienić zasad dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech	Student potrafi wymienić zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;		

	ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;			
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
A.U3	Student nie umie szacować ryzyka ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	Student potrafi wymienić zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;		
A.U4	Student nie potrafi wykorzystać wiedzy na temat chorób warunkowanych genetycznie w profilaktyce chorób	Student potrafi wykorzystać wiedzę na temat chorób warunkowanych genetycznie w profilaktyce chorób		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Biochemia z biofizyką
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1+1=2
Cele przedmiotu	W sposób zwięzły zapoznać studentów z podstawowymi procesami biochemicznymi związanymi z życiem komórki oraz przedstawić interpretację wybranych zjawisk życiowych w oparciu o metodologię nauk fizycznych. Dostarczyć podstaw do studiowania innych zagadnień związanych z medycyną i pielęgniarstwem takich jak: genetyka, fizjologia, patofizjologia, farmakologia.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Chemia, biologia, fizyka i matematyka w zakresie szkoły średniej
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
A.W13	biofizyka: podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
A.W14	biochemia: witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
A.W15	biofizyka: mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie;

A.W16	biofizyka: wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
Umiejętności	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
A.U5 Forma zajęć	Potrafi współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
Wykład	1. Rola witamin i minerałów w organizmie. Różnicowanie. Choroby wynikające z niedoboru. 2. Budowa i znaczenie biomedyczne aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów i kwasów karboksylowych. Ich udział w budowie makrocząsteczek oraz procesach metabolicznych. 3. Podstawy fizykochemiczne funkcjonowania narządów zmysłów oraz fizyczne nośniki informacji (węch, smak i dotyk) 4. Podstawy fizykochemiczne funkcjonowania narządów zmysłów oraz fizyczne nośniki informacji (wzrok i słuch) Suma godzin - 20
Seminarium	1. Czynniki fizyczne wpływające na organizm człowieka, mechanizm działania, wykorzystanie w diagnostyce i terapii (temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące). 2. Biofizyczne ujęcie metod obrazowania tkanek i narządów. Suma godzin - 10
Samokształcenie	1. Studiowanie literatury przedmiotu 2. Bloki metaboliczne w przemianach aminokwasów. Choroby związane z tym zaburzeniem. 3. Biochemia gospodarki węglowodanowej i lipidowej. Zaburzenia. Choroby. 4. Biochemia mięśni 5. Prawa rządzące przepływem cieczy w naczyniach w ujęciu biofizyki. Ciśnienie tętnicze i żylnie w naczyniach krwionośnych człowieka. 6. Prądy elektryczne i jego charakterystyka, zastosowanie w medycynie. Suma godzin – 20
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego
Narzędzia dydaktyczne	prezentacja multimedialna, tablica

Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F – Obecność na wykładach. Praca pisemna z samokształcenia na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów na minimum 2 strony A4 z podaniem literatury z ostatnich 10 lat, z przypisami. W przypadku niepełnego wyczerpania tematu wymagana na zaliczenie samokształcenia dodatkowa wypowiedź ustna studenta na opisywany temat uzupełniająca brakujące treści. P – Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego <u>Samokształcenie</u> -praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów – warunki zaliczenia określa prowadzący
Literatura	
Podstawowa	• Pasternak K.: Biochemia Podręcznik dla studentów medycznych studiów licencjackich, Wyd. Czelej, Lublin 2013, wyd. I • Dembińska – Kieć a., Solnica B., Niedzielski J.: Diagnostyka laboratoryjna z elementami biochemii klinicznej wyd. V; Wyd. Edra Wrocław 2022
Uzupełniająca	• Stryer L., Berg J.M., Tymoczko J.L. : Biochemia PWN Warszawa, 2018, • Bartosz G., Józwiak Z.: Biofizyka wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami , PWN Warszawa 2012, dodruk 2018, Wydanie: I

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	20
Ćwiczenia	10
Samokształcenie	20
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	2
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	57
Punkty ECTS za przedmiot	1+1=2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A.W13	Student nie potrafi wymienić narządów zmysłów człowieka ich funkcje.	Student wymienia narządy zmysłów człowieka ich funkcje.		
A.W14	Student nie rozpoznaje systematyki aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów i kwasów karboksylowych.	Student rozpoznaje systematykę aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów i kwasów karboksylowych.		
A.W15	Student nie wymienia nazw procesów biochemicznych węglowodanów, aminokwasów i lipidów	Student wymienia nazwy procesów biochemicznych węglowodanów, aminokwasów i lipidów		
A.W16	Student nie potrafi wymienić zasad dziedziczenia różnej liczby cech,	Student potrafi wymienić zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia poza jądrowej informacji genetycznej;		

	dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;			
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
A.U3	Student nie umie szacować ryzyka ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	Student potrafi wymienić zasady dziedziczenia różnych liczb cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;		
A.U4	Student nie potrafi wykorzystać wiedzy na temat chorób warunkowanych genetycznie w prof. chorób	Student potrafi wykorzystać wiedzę na temat chorób warunkowanych genetycznie w profilaktyce chorób		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Mikrobiologia i parazytologia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	2
Cele przedmiotu	1. Wprowadzenie w tematykę obejmującą podstawy mikrobiologii ogólnej oraz podstawy parazytologii. 2. Przedstawienie klasyfikacji drobnoustrojów z uwzględnieniem podziału na drobnoustroje chorobotwórcze i występujące w florze fizjologicznej. 3. Zwrócenie uwagi na problematykę związaną z zakażeniami szpitalnymi, zesterilizacją, dezynfekcją, antyseptyką. 4. Zapoznanie z budową i cyklem rozwojowym pasożytów najczęściej spotykanych u człowieka oraz odpowiadających im objawów parazytoz.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Biologia
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
A.W.17	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
A.W.18	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;

Umiejętności	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
A.U.6	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
Treści programowe	
Forma zajęć: Wykład	1. Podstawy klasyfikacji, morfologii, fizjologii oraz genetyki drobnoustrojów (bakterii, wirusów, grzybów, pierwotniaków) 2. Przegląd drobnoustrojów chorobotwórczych dla człowieka, epidemiologia zakażeń, zakażenia szpitalne 3. Flora fizjologiczna i zakażenia oportunistyczne 4. Podstawowe pojęcia z ekologii i parazytologii 5. Pasożyty najczęściej występujące u człowieka, ich morfologia i cykle rozwojowe 6. Parazytozy – profilaktyka, diagnostyka i leczenie 7. Przegląd mikrobiologii lekarskiej – ziarniaki Gram(+), ziarniaki Gram(-), pałeczki Gram(-), prątki, laseczki, maczugowce, wirusy, grzyby i promieniowce 8. Chorobotwórczość, drogi szerzenia się zarazków w ustroju, zagrożenia chorobami zakaźnymi w Polsce i na świecie, profilaktyka chorób zakaźnych Suma godzin - 20
Ćwiczenia	1. Postępowanie aseptyczne i antyseptyczne w pracy pielęgniacyjno-leczniczej, pobieranie i przesyłanie materiałów do badań mikrobiologicznych 2. Ogólne zasady pracy z drobnoustrojami, metody posiewu i hodowli drobnoustrojów, oznaczanie wrażliwości bakterii na antybiotyki i chemioterapeutyki 3. Biologiczne czynniki chorobotwórcze 4. Mikroorganizmy wywołujące zomr - neisseria meningitidis 5. Drobnoustroje chorobotwórcze wywołujące zakażenia przewodu pokarmowego i bioterroryzm 6. Pasożyty najczęściej występujące u człowieka, nomenklatura, rozpoznawanie 7. Epidemiologia parazytoz kosmopolitycznych i tropikalnych. Metody diagnostyczne Suma godzin -15
Samokształcenie	1. Choroby prionowe 2. Sepsa, posocznica 3. Zasady racjonalnej antybiotykoterapii w szpitalu

	4. Zewnątrzkomórkowe struktury bakteryjne: otoczki, fimbrie, rzęski, przetrwalniki 5. Czynniki chorobotwórczości mikroorganizmów 6. Profilaktyka i epidemiologia pasożytów 7. Profilaktyka chorób zakaźnych 8. Drobnoustroje wykorzystywane w medycynie (inżynieria genetyczna) Suma godzin – 10+5=15
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, problemowy, konwersatoryjny Ćwiczenia - metoda seminaryjna
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacja multimedialna,
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F - Samokształcenie- praca na jeden z tematów podanych przez prowadzącego spełniająca następujące kryteria: na minimum 2 strony formatu A 4, z piśmiennictwem z ostatnich 10 lat na wskazane tematy. W przypadku niepełnej realizacji tematu w opinii oceniającego pracę warunkiem zaliczenia będzie uzupełnienie pracy w formie wypowiedzi ustnej. P - Wykłady- zaliczenie w formie testu P-Ćwiczenia- praca zaliczeniowa wg wytycznych, na temat wskazany przez prowadzącego i wg ustalonych kryteriów lub wypowiedzi studenta z wykonaniem zadania na wylosowany temat (opis i wykonanie czynności)
Literatura	
Podstawowa	• Baker S.: Krótki wykład mikrobiologia; PWN Warszawa, 2021, Wydanie: IV • Bulanda M., Szostak S.: Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej; PZWL Warszawa 2020, Wydanie: I
Uzupełniająca	• Panasiuk A., Kowalińska J.; Mikrobiota przewodu pokarmowego. Wydanie: I; PZWL Warszawa 2019, • Szewczyk E.M.: Diagnostyka bakteriologiczna; PWN Warszawa 2019, • Baj J.: Mikrobiologia; PWN Warszawa 2018,

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	20
Udział w ćwiczeniach	15
Studiowanie literatury	0
Samokształcenie	15
Przygotowanie do egzaminu	5
Udział w egzaminie	2
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	57
Punkty ECTS za przedmiot	2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A.W17	Student nie zna i nie rozumie klasyfikacji drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	Student zna i rozumie klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;		
A.W18	Student nie zna i nie rozumie podstawowe pojęć z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metod stosowanych w diagnostyce mikrobiologicznej	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metod stosowanych w diagnostyce mikrobiologicznej		

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
A.U6	Student nie potrafi rozpoznawać najczęściej spotykanych pasożytów człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;	Student potrafi rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modulu	Farmakologia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	4
Cele przedmiotu	Przygotować studentów do świadomego uczestniczenia w procesie farmakoterapii. Zapoznać studentów z farmakologią ogólną, podstawami farmakokinetyki i farmakodynamiki. Przekazać informacje na temat poszczególnych grup leków i wybranych substancji leczniczych, postaci leków, dróg ich podawania oraz sposobu dawkowania. Zapoznać studentów z zasadami wystawiania recepty zgodnie ze zleceniami lekarskimi. Przygotować umiejętności korzystania z baz danych, kart charakterystyki leków i informatorów farmaceutycznych. Zapoznać z problemem interakcji i działań niepożądanych leków oraz obowiązkiem ich zgłaszania. Przygotować studentów do studiowania fachowej literatury. Zaszczepić potrzebę ciągłego samokształcenia.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Znajomość podstaw biochemii, biofizyki, fizjologii, patofizjologii, mikrobiologii, parazytologii, immunologii
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
A.W19.	Charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne;
A.W20.	Omawia podstawowe zasady farmakoterapii.
A.W21.	Omawia poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
A.W22.	Zna wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków.
A.W23.	Zna ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji oraz zna procedurę zgłaszania działań niepożądanych

	leków,
A.W24.	Zna zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich.
A.W25.	Zna grupy leków w terapii krwiozastępczej i zasady leczenia krwią.
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
A.U7.	Potrafi szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
A.U8.	Posługuje się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych
A.U9.	Potrafi wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.U10.	Potrafi przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
Treści programowe	
Forma zajęć Wykład	1. Farmakologia ogólna, podstawy farmakokinetyki, farmakodynamiki. 2. Wpływ wieku oraz stanów patologicznych na losy leku w ustroju (LADME). 3. Leki anestetyczne. Narkoza. 4. Leki psychotropowe (neuroleptyki, anksjolityki, leki przeciwdepresyjne i psychostymulujące). 5. Opioidy, NLPZ, leki narkotyczne i leki stosowane w RZS. 6. Środki krwiopochodne i krwiozastępcze, niedokrwistości, leki działające na układ krwiotwórczy. Leki przeciwzakrzepowe. 7. Leki wpływające na naczynia krwionośne. Leczenie nadciśnienia tętniczego, choroby niedokrwiennej serca, niewydolności serca i miażdżycy. 8. Farmakologia układu oddechowego (leki przeciwkaszlowe, wykrztuśne, leki stosowane w leczeniu astmy i POCHP). Farmakoterapia astmy, nowoczesne formy leków. 9. Leki wpływające na czynność wydzielniczą przewodu pokarmowego, leki stosowane w leczeniu choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy, leki wpływające na odruch wymiotny, leki wpływające na czynność motoryczną jelit, leki żółciopędne i żółciotwórcze. 10. Leki przeciwnowotworowe, cystostatyczne i cytotoksyczne. 11. Ogólne zasady chemioterapii zakażeń drobnoustrojami, antybiotyki i chemioterapeutyki. 12. Farmakoterapia cukrzycy, insulinoterapia. Suma godzin – 60

Seminaria	1. Substancje czynne w produktach leczniczych, postacie leków, drogi podania, leki generyczne. 2. Rodzaje dawek i sposoby obliczania dawkowania (dzieci, osoby starsze, niewydolność wątroby i nerek). 3. Zasady wystawiania recept na leki gotowe i recepturowe, postacie i drogi podania. 4. Umiejętność posługiwania się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych. 5. Karta charakterystyki produktu leczniczego (ChPL), znajomość zawartych informacji i aktywne korzystanie z zawartych w niej informacji o leku. 6. Formy recepturowe leków, nazewnictwo recepturowe, sposób zapisu i zasady wystawiania recept. 7. Procedura i zasady zgłaszania działań niepożądanych leku, prawa i obowiązki. 8. Rozpoznawanie działań niepożądanych leków oraz podstawowych interakcji lekowych. Suma godzin – 15
Samokształcenie	1. Hormony i leki działające na czynność gruczołów wydzielania wewnętrznego. 2. Lekiprzeciwhistaminowe, leczenie uczuleń i stanów alergicznych. 3. Lekispazmolityczne i wpływające na czynność macicy. 4. Lekiwpyływające na układ kostny (leczenie osteoporozy). 5. Lekiprzeciwwrobacze i przeciwpierwotniakowe. 6. Lekiprzeciwwgrzybicze, przeciwwirusowe, leki stosowane w leczeniu gruźlicy. Suma godzin – 10
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego i wykładu konwersatoryjnego Ćwiczenia – metoda seminaryjna, nauka wypełnienia druku recepty i zgłoszenie DNL do URPL/
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, druk recept i formularz zgłoszenia DNL
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F – aktywny udział w wykładach i ćwiczeniach premiowany dodatkowymi punktami, uwzględnianymi przy wystawianiu oceny końcowej. Warunkiem podwyższenia oceny końcowej z przedmiotu jest otrzymanie przynajmniej oceny dostatecznej na zaliczeniu końcowym E – egzamin testowy z zadaniami z wypisywania recept/ pytania otwarte + wypisywanie recept) do wyboru przez prowadzącego
Literatura	
Podstawowa	• Rajtar-Cynke G.: Recepty- Zasady wystawiania; PZWL, Warszawa 2016 • Berezinska M., Wiktorowska-Owczarek A.: Farmakologia w zadaniach. Receptura i postacie leków, PZWL Warszawa 2018
Uzupełniająca	• Mutschler E., Geisslinger G., Kroemer H.K., Ruth P.: Farmakologia i toksykologia; wyd. MedPharm Wrocław 2016, • Korbut R.: Farmakologia, PZWL Warszawa 2017, • Gaworska-Krzemińska A., Kiliańska D., Dominiak I.: Ordynowanie leków i wypisywanie recept- Przewodnik dla pielęgniarek i położnych, wyd. Edumetria Sopot 2017.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	60
Udział w seminariach	15
Samokształcenie	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	3
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	98
Punkty ECTS za przedmiot	4

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A.W19	Student nie wymienia grupy środków leczniczych.	Student wymienia grupy środków leczniczych.		
A.W20	Student nie podaje definicji farmakoterapii.	Student podaje definicje farmakoterapii.		
A.W21	Student nie wymienia podziału farmakologicznego i grupy substancji leczniczych.	Student wymienia podział farmakologiczny i grupy substancji leczniczych.		
A.W22	Student nie wymienia etapów losów leku w ustroju (LADME).	Student wymienia etapy losów leku w ustroju (LADME).		
A.W23	Student nie podaje definicji działania niepożądanego oraz interakcji lekowych	Student podaje definicje działania niepożądanego oraz interakcji lekowych.		

A.W24	Student nie potrafi określić części składowych recepty i sposób jej wypełnienia.	Student potrafi określić części składowe recepty i sposób jej wypełnienia.		
A.W25	Student nie zna definicji terapii krwiozastępczej i środka krwiozastępczego	Student zna definicję terapii krwiozastępczej i środka krwiozastępczego		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
A.U7	Student nie zna wpływu leczenia farmakologicznego na procesy fizjologiczne i biochemiczne narządów	Student zna wpływ leczenia farmakologicznego na procesy fizjologiczne i biochemiczne narządów.		
A.U8	Student nie wymienia poszczególnych informatorów farmaceutycznych i bazy leków.	Student wymienia poszczególne informatory farmaceutyczne i bazy leków.		
A.U9	Student nie posiada umiejętności	Student posiada umiejętności umożliwiające wystawianie recept.		

	umożliwiających w88możliwanie recept.	
A.U10	Student nie posiada umiejętności przygotowania zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zlecanych przez lekarza	Student posiadaumiejętnośćprzygotowaniazapisu form recepturowychsubstancjileczniczych i środkówspożywczychspecjalnegoprzeznaczeniażywniowegozlecanychprzezlekarza

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Radiologia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1
Cele przedmiotu	Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu: - współczesnych metod stosowanych w radiologii i diagnostyce obrazowej; - radioterapii i przygotowania chorych do zabiegów radioterapeutycznych; - ochrony przed promieniowaniem jonizującym; - roli i zadań pielęgniarki w przygotowaniu i asystowaniu przy badaniach z zakresu diagnostyki obrazowej.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Wiedza z zakresu fizyki i biofizyki, anatomii człowieka
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
A.W26	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
A.U11	stosować zasady ochrony radiologicznej.
Treści programowe	

Forma zajęć : wykład	1. Fizyczne i techniczne podstawy metod stosowanych w diagnostyce radiologicznej. 2. Systemy obrazowania w rentgenodiagnostyce. 3. Środki cieniujące stosowane w badaniach obrazowych. 4. Wpływ promieniowania jonizującego na organizm człowieka (radiobiologia). 5. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym, ochrona radiologiczna 6. Podstawy fizyczne i metodyczne ultrasonografii, TK, RM, mammografii 7. Wskazania i przeciwwskazania do wykonania badań 8. Zasady przygotowania pacjenta do badań obrazowych poszczególnych narządów i układów. 9. Radiologia w pediatrii, zabiegowa 10. Izotopy promieniotwórcze – zastosowanie. 11. Radioterapia - rodzaje, wskazania, opieka nad chorym w przebiegu radioterapii. Suma godzin – 15
Forma zajęć : samokształcenie	1. Angiografia jako jedna z metod diagnozowania układu naczyniowego. 2. Diagnostyka radiologiczna układu moczowego w pediatrii. 3. Radiologiczne metody badania serca i dużych naczyń. 4. Metody badania płuc i opłucnej stosowane w radiologii. 5. Diagnostyka radiologiczna pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. 6. Radiologiczne metody diagnostyki trzustki. 7. Metody badań układu rozrodczego stosowane w radiologii. 8. Badania radiologiczne kanału i rdzenia kręgowego. Suma godzin – 10
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny
Narzędzia dydaktyczne	projektor, laptop, klisze rentgenowskie
Sposoby oceny (F- formująca, P- podsumowująca)	1. Obecność na wykładach 2. Ocena podsumowująca: Z/O -Test pisemny -praca pisemna z samokształcenia na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów
Literatura	
Podstawowa	• Pruszyński B. (red.), Diagnostyka obrazowa, PZWL, Warszawa 2015. • Zaborowski B., Podstawy badania klinicznego, Medipage, Warszawa 2016.

Uzupełniająca	• Leszczyński S., Pilch-Kowalczyk J.: Diagnostyka obrazowa. PZWL, Warszawa 2012, • Cieszanowski A., Bekesińska – Figatowska M.: Radiologia podręcznik dla studentów , PZWL Warszawa 2022, • Sąsiadek M., Herring W.: Podręcznik radiologii, wyd. Edra Urban & Partner Wrocław 2020.
----------------------	---

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	15
Udział w ćwiczeniach	0
Samokształcenie	10
Przygotowanie do zaliczenia	3
Udział w zaliczeniu	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	29
Punkty ECTS za przedmiot	1

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
A.W26	Student nie zna i nie rozumie metod obrazowania i zasad przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.	Student zna i rozumie metody obrazowania przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć

A.U11	Student nie potrafi lub robi to w niewystarczającym zakresie (poniżej 50% oczekiwanych umiejętności) stosować zasady ochrony radiologicznej	Student potrafi stosować zasady ochrony radiologicznej
--------------	---	--

MODUŁ B – NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Psychologia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	3
Cele przedmiotu	Zapoznanie studentów z pojęciami, podstawowymi mechanizmami zachowań człowieka i uwarunkowaniami jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania. Zaprezentowanie studentom podstawowej wiedzy z zakresu procesów komunikacyjnych, rozpoznawanie i rozwiązywanie konfliktów. Zdobycie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym i leczącym, umiejętności korzystania z diagnozy psychologicznej. Uwrażliwienie studentów na potrzeby drugiej osoby, ze szczególnym uwzględnieniem osoby chorej i niepełnosprawnej. Zapoznanie z podstawowymi technikami obniżania napięcia emocjonalnego, radzenie sobie z wypaleniem zawodowym.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Podstawowa wiedza z zakresu budowy i funkcjonowania układu nerwowego człowieka
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
B.W1	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
B.W2	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W3	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;
B.W4	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe;

B.W5	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;
B.W6	techniki redukowania lęku, metodyrelaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
B.U1	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
B.U2	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;
B.U3	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej;
B.U4	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;
B.U5	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie;
B.U6	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki;
B.U7	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;
B.U8	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
Treści programowe	
Forma zajęć: Wykład	1. Psychologia jako nauka o człowieku/Mechanizmy warunkujące zachowanie człowieka/orientacyjno-poznawczy, procesy emocjonalno motywacyjne, osobowość/. 2. Zachowanie człowieka i jego determinanty. 3. Biologiczne mechanizmy zachowań/Odruchy bezwarunkowe i nabyte, instynkty i nawyki/. 4. Mózgowe mechanizmy zachowań – bloki funkcjonaln mózgu . 5. Rozwój psychiki jednostki/Pojęcie rozwoju psychicznego, czynniki go warunkujące, etapy rozwoju psychicznego człowieka. 6. Osobowość jako system regulacji i samoregulacji człowieka. Czynniki warunkujące rozwój osobowości, struktura osobowości, orientacja seksualna, zaburzenia osobowości. 7. Pojęcie zdrowia psychicznego, zaburzenia w zachowaniu a zdrowie psychiczne. 8. Zachowanie człowieka w sytuacjach trudnych i konfliktowych, mechanizmy obronne stosowane przez człowieka 9. Choroba, niepełnosprawność, odmienna orientacja seksualna jako sytuacje trudne, zmiany w zachowaniu się i strukturze osobowości. 10. Pomoc psychologiczna w chorobie: metody oddziaływań psychokorekcyjnych, wpływ zachowań i postaw personelu medycznego wobec chorego na przebieg i powodzenie procesu leczenia – błędy jatrogenne.

	11. Komunikacja międzyludzka/teorie, modele komunikacji, style komunikowania się, bariery komunikacyjne Suma godzin-30 godzin
Forma zajęć: Seminarium	1. Emocje i motywacja jako procesy wpływające na zachowanie się człowieka. 2. Wpływ stresu na zachowanie człowieka:/przebieg reakcji stresowej, zespół stresu pourazowego, metody radzenia sobie ze stresem. 3. Osobowość jako system regulacji zachowania, rozwój osobowości i kontaktów społecznych . 4. Rozwój psychoruchowy człowieka/modele, zaburzenia / 5. Zaburzenia rozwoju emocjonalnego/etiologia, metody terapii/ 6. Specyfika rozwoju psychicznego osób niepełnosprawnych/niepełnosprawność intelektualna sensoryczna, ruchowa. 7. Funkcjonowanie człowieka jako istoty społecznej, kształtowanie się postaw i norm moralnych. 8. Podstawy teorii konfliktu i metod jego rozwiązywania, rozwijanie umiejętności aktywnego słuchania. Suma godzin-5 godzin
Samokształcenie	Charakterystykawybranychjednostekchorobowych Konsekwencjepsychologiczne i społecznedlajednostki Suma godzin – 20
Metody dydaktyczne	wykład pracametodamiaktywnymi- burzamózgów projekt
Narzędzia dydaktyczne	prezentacja multimedialna filmy
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F – swobodne wypowiedzi studenta na pytania zadane przez wykładowcę P – Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego <u>Samokształcenie</u> -praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów – warunki zaliczenia określa prowadzący
Literatura	
Podstawowa	• ZimbardoP.,GerrigJ.G.:Psychologia i życie; PWN Warszawa 2012, • Johnson R., V. McCann V., P. ZimbardoP.:Psychologia. Podstawowe koncepcje. PWN Warszawa 2017.

Uzupełniająca	• Fijałkowska I., Owczarek K.: Psychologia, medycyna, zdrowie; PZWL Warszawa 2021, • Krajewska – Kułag E., Kwiatkowska A., Panek W: Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie; PZWL Warszawa 2022, • Heszen – Celińska I., Sęk H.: Psychologia zdrowia; PWN Warszawa 2020.
----------------------	--

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	30
Udział w ćwiczeniach	0
Udział w seminariach	5
Samokształcenie	20
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	66
Punkty ECTS za przedmiot	3

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
B.W1	Student nie zna i rozumie psychologicznych podstaw rozwoju człowieka, jego zachowań prawidłowych i zaburzonych	Student zna i rozumie psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone.		
B.W2	Student nie zna i nie rozumie problematyki relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	Student zna i rozumie problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych		
B.W3	Student nie zna i nie rozumie etapów rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości	Student zna i rozumie etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości.		
B.W4	Student nie zna i nie rozumie pojęcia emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe.	Student zna i rozumie pojęcia emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe.		

B.W5	Student nie zna i nie rozumie istoty, struktury i zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej.	Student nie zna i nie rozumie istoty, struktury i zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej.		
B.W6	Studentnie zna i rozumie technik redukowania lęku, metod relaksacji oraz mechanizmów powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia	Student nie zna i rozumie technik redukowania lęku, metod relaksacji oraz mechanizmów powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
B.U1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		
B.U2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.		

	hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	
B.U3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
B.U4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
B. U5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
B.U6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.
B.U7	Student niepotrafi wskazać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne.	Student potrafi wskazać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne.
B.U8	Student nie potrafi stosować mechanizmów zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.	Student potrafi stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/modułu	Socjologia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1
Cele przedmiotu	Celem zajęć jest przekazanie studentowi elementarnej wiedzy na temat struktury i funkcjonowania społeczeństwa. Treści przekazane na zajęciach umożliwią studentowi zrozumienie zjawisk i procesów zachodzących w życiu społecznym w powiązaniu z problematyką zdrowia, choroby. Ważnym zamierzeniem jest wykształcenie w studentach wrażliwości na życie społeczne.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Brak
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
B.W7	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
B.W8	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
B.W9	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
B.W10	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
B.W11	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;
B.W12	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);

Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
B.U9	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład	1. Podstawowe teorie socjologiczne wykorzystywane do wyjaśnienia wpływu warunków społecznych na stan zdrowia i relacje z pacjentem. 2. Kulturowe podstawy życia społecznego. Socjo-kulturowe uwarunkowania zachowań, stylu życia a stan zdrowia. 3. Pojęcie grupy społecznej, klasyfikacja grup, grupy odniesienia. Interakcje społeczne, proces socjalizacji a kształtowanie osobowości. 4. Pojęcie zdrowia i choroby w wymiarze psycho-społecznym. Problematyka dewiacji w socjologii. Przyczyna i typologia dewiacji. 5. Stratyfikacja społeczna. Zróżnicowanie i nierówności społeczne a stan zdrowia. 6. Wsparcie społeczne. Rodzaje i systemy wsparcia na różnych poziomach życia społecznego. Stres społeczny a zmiany w stanie zdrowia. 7. Psychospołeczne konsekwencje choroby i niepełnosprawności. Teoria znaczenia społecznego a sytuacja osób chorych, niepełnosprawnych, starszych wiekiem. 8. Rodzina jako grupa i instytucja społeczna. Strukturalne, funkcjonalne oraz rozwojowe ujęcie rodziny. Wpływ rodziny na stan zdrowia. Występowanie choroby przewlekłej, niepełnosprawności a funkcjonowanie rodziny. 9. Społeczno-kulturowe wyznaczniki roli zawodowej pielęgniarki. Proces socjalizacji do roli zawodowej a społeczna definicja roli. Przystosowanie zawodowe, mechanizmy społeczne warunkujące satysfakcję z roli zawodowej, stres zawodowy, wypalenie zawodowe. 10. Pojęcie instytucji. Szpital jako instytucja i jako organizacja formalna mająca wpływ na psychospołeczne funkcjonowanie pacjenta, pracownika. Suma godzin - 20
Samokształcenie	Analiza literatury na zadany przez prowadzącego temat Suma godzin – 20
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny z elementami konwersacji
Narzędzia dydaktyczne	Komputer, projektor.

Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F - swobodne wypowiedzi studenta na pytania zadane przez wykładowcę P – Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego
Literatura	
Podstawowa	• Goodman N.: Wstęp do socjologii, wyd. Zys i S-ka 2022 • Jędrzejko M. Z., Wybrane problemy socjologii, WSBiP, Ostrowiec Św. 2021
Uzupełniająca	• Socjologia. Wykłady o społeczeństwie, Piotr Sztompka, wydawnictwo, Znak, rok wyd. , 2021 • Rodzina problemy społeczne socjopedagogiczne studium przeobrażeń rodziny w latach 1989-2019 , Marta Grzeško-Pyczka, wydawca: impuls, rok wydania: 2022, wydanie: I

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	20
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Samokształcenie	20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	46
Punkty ECTS za przedmiot	1

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
B.W7	Student nie zna nie i rozumie pojęcia oraz zasad funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;	Student zna i rozumie pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu.		
B.W8	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) wybranych obszarów odrębności kulturowych i religijnych	Student zna i rozumie wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych.		
B.W9	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) zakresu interakcji społecznej i procesów socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu	Student zna i rozumie zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu		
B.W10	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) pojęcia dewiacji i	Student zna i rozumie pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej		

	zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej			
B.W11	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) zjawiska dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;	Student zna i rozumie zjawiska dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;		
B.W12	Student nie zna i nie rozumie (lub tylko częściowo tj. do 50%) podstawowych pojęć i zagadnień z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);	Student zna i rozumie podstawowych pojęć i zagadnień z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć

B.U9	Student nie potrafi lub robi to w niewystarczającym zakresie (poniżej 50% oczekiwanych umiejętności) zaproponować działań zapobiegających dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;	Student potrafi zaproponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
-------------	---	--

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Pedagogika
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	3
Cele przedmiotu	Uzyskanie wiedzy pedagogicznej przydatnej w codziennej pracy z pacjentem, umożliwiającej skuteczną pracę wspierającą jego rozwój. Zrozumienie istoty spotkania wychowawczego – niepowtarzalnego wydarzenia.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	brak
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
B.W13	problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;
B.W14	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
B.U10	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstkich;
B.U11	analizować programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców

Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład	1. Pedagogika jako dyscyplina nauk o wychowaniu. 2. Zależność pedagogiki od innych dziedzin wiedzy. 3. Przedmiot badań pedagogiki, jej źródła i tożsamość. 4. Działy pedagogiki. 5. Metodologia badań pedagogicznych. 6. Teoria kształcenia zawodowego. 7. Pielęgniarstwo a pedagogika. Suma godzin - 30
Seminaria	1. Relacje między pielęgniarstwem, a pedagogiką. 2. Korzystanie z dorobku naukowego pedagogiki w pielęgniarstwie. 3. Zadania pedagogiczne w działalności zawodowej pielęgniarki. 4. Rola i zadania pielęgniarki w edukacji zdrowotnej pacjenta. 5. Dydaktyka pielęgniarstwa – zadania, formy organizacyjne i metody kształcenia pielęgniarek. Suma godzin - 10
Samokształcenie	1. Systemy (doktryny) pedagogiczne i sposoby ich klasyfikacji. 2. Szkoła tradycyjna- założenia i jej przedstawiciele. 3. Szkoła progresywistyczna – założenia i jej przedstawiciele. 4. Nowe Wychowanie – założenia i jej przedstawiciele. 5. Pedagogika funkcjonalna. 6. Pedagogika humanistyczna. 7. Pedagogika personalistyczna. Suma godzin - 20
Metody dydaktyczne	Metody podające: wykład informacyjny, pogadanka. Metody problemowe: klasyczna metoda problemowa, dyskusja.
Narzędzia dydaktyczne	tablica, prezentacje multimedialne, konspekty foldery
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F - Na podstawie obecności, przygotowania studentów do zajęć i aktywnego udziału w nich. P - Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego

Literatura	
Podstawowa	• Chruściel P., Ciechaniewicz W.: Edukacja zdrowotna z elementami teorii wychowania. Przewodnik dydaktyczny. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018. • Woynarowska B.: Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka. PWN, Warszawa 2017.
Uzupełniająca	• Śliwerski B.: Pedagogika ogólna. Podstawowe prawidłowości. Wydanie III. Wydawnictwo IMPULS, Warszawa 2020. • Zawadzka B., Łączek T., Pedagogika zdrowia. Wydawnictwo: Uniwersytet Jana Kochanowskiego 2017

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS - Pedagogika

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning	30
Udział w seminariach	10
Samokształcenie	20
Przygotowanie do egzaminu	5
Udział w egzaminie	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60
Punkty ECTS za przedmiot	3(w tym 2 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
B.W13	Student nie zna i nie rozumie problematyki procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej	Student zna i rozumie problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej		
B.W14	Student nie zna i nie rozumie metodyki edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych	Student zna i rozumie metodyki edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student

	nabył podczas zajęć	nabył podczas zajęć		nabył podczas zajęć
B.U10	Student nie potrafi lub robi to w niewystarczającym zakresie (poniżej 50% oczekiwanych umiejętności) rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarских	Student nie potrafi rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług Pielęgniarskich.		
B.U11	Student nie potrafi lub robi to w niewystarczającym zakresie (poniżej 50% oczekiwanych umiejętności) opracowywać programy edukacyjne w zakresie Działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców	Student nie potrafi opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwaprzedmiotu/ modułu	Prawo medyczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestrstudiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1
Celeprzedmiotu	1. Dostarczeniepodstawowychinformacji z zakresusystemuprawapolskiegowraz z elementamiprawawspółnotowego, zeszczególnymuwzględnieniemprawpracy, ubezpieczeńspołecznychorazprawnychpodstawwykonywaniawodupielęgniarki, w tym z przepisamidotyczącymi odpowiedzialności cywilnej, karnej i dyscyplinarnejpielęgniarek. 2. Wdrożenieumiejętności stosowaniaprzepisówprawa w ramachwykonywaniawodupielęgniarki.
Wymaganiawstępne w zakresiewiedzy, umiejętności i innychkompetencji	Student zna w podstawowymzakresiesystemorganówustrojowychRzeczypospolitejPolskiejorazźródłaprawapowszechnieobowiązującego .
Symbol odniesieniadoefektówuczeniasiędlakierunkustudiów	Opis efektówkształcenia
Wiedza:	
W zakresiewiedzyabsolwentzna i rozumie:	
B.W15	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem prawczłowieka i prawa pracy;
B.W16	Podstawoweregulacjęprawne z zakresuubezpieczeńzdrowotnychobowiązujące w Polsce i w państwachczłonkowskichUniiEuropejskiejorazwybrane trendy w polityceochronyzdrowia w Polsce i w państwachczłonkowskichUniiEuropejskiej;
B.W17	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadaniiasamorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
B.W18	zasadyodpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowejzwiązanejz wykonywaniemzawodupielęgniarki
B.W19	prawaczłowieka, prawdziecka i prawapacjenta;

Umiejętności:	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
B.U12	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;
Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład	1. Podstawy zagadnień prawnych- system prawa, prawa człowieka, podstawowe pojęcia z zakresu prawa cywilnego. 2. System ubezpieczeń społecznych- ogólne zasady, system występujący w Polsce, przepisy wspólnotowe. 3. Kodeks pracy- podstawy. 4. Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej i ustawa o samorządach zawodowych. 5. Działalność lecznicza i świadczenia zdrowotne. 6. Prawa pacjenta- ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Karta Praw Pacjenta. 7. Odpowiedzialność prawną związaną z wykonywaniem zawodu- karna, cywilna i pracownicza. Suma godzin-35
Seminaria	1. Odpowiedzialność prawną związaną z wykonywaniem zawodu- karna, cywilna i pracownicza- kodeks pracy, ustawy, prawa pacjenta Suma godzin-5
Samokształcenie	1. Organy samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych – skład i kompetencje. 2. Studiowanie literatury przedmiotu Suma godzin -20
Metody dydaktyczne	wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda sytuacyjna, dyskusja
Narzędzia dydaktyczne	tablica, prezentacje multimedialne

Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F - w trakcie zajęć prowadzący na bieżąco ocenia stopień przyswajania i zrozumienia prezentowanych zagadnień przez studentów a także umiejętność praktycznego korzystania przez studentów z prezentowanych informacji. Z/O P Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: pracą pisemną przygotowaną przez studenta na podane przez prowadzącego tematy i wg. Wskazanych kryteriów .
	Literatura
Podstawowa	• Prawo medyczne w pigułce. Wydawnictwo: C.H. Beck 2020 • Karkowska D.: Prawo medyczne dla pielęgniarek. wyd. Wolters Kluwer Polska SA 2020
Uzupełniająca	• Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta z dnia 6 listopada 2008 roku, j.Dz. U. z 2022 r. poz. 1876, 2280 • Ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 roku - t.j.Dz. U. z 2022 r. poz. 633, 655, 974, 1079, 2280. • Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011 - t.j.Dz. U. z 2022 r. poz. 551, 583, 830, 1733.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średni liczb godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	20
Udział w seminariach	5
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Samokształcenie	20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	51
Punkty ECTS za przedmiot	1

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
B.W15	Student nie zna i nie rozumie podstawowych pojęć z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i praw pracy	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i praw pracy		
B.W16	Student nie zna i nie rozumie podstawowych regulacji prawnych z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej	Student zna i rozumie podstawowe regulacji prawnych z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej.		
B.W17	Student nie zna i nie rozumie podstaw prawnych wykonywania zawodu	Student zna i rozumie podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków.		

	pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków	
B.W18	Student nie zna zasad odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki	Student zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki.
B.W19	Student nie zna i nie rozumie praw człowieka, prawdzięca i praw pacjenta	Student zna i rozumie prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta.
UMIEJĘTNOŚCI		
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
		Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
		Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
B.U12	Student nie potrafi zastosować przepisów prawa dotyczących praktyki zawodowej pielęgniarki	Student potrafi zastosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Zdrowie Publiczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I Rok studiów: II Semestr studiów: III
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	4
Cele przedmiotu	Poznanie koncepcji i zadań zdrowia publicznego oraz aspektów zdrowia, czynników warunkujących, współczesne zagrożenia wraz z ochroną zdrowia w Polsce.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	opanować niezbędną wiedzę z zakresu społecznych warunkowań zdrowia i choroby w kontekście interdyscyplinarnym, nabyć umiejętności organizowania działań na rzecz promocji zdrowia w różnych środowiskach i instytucjach, opanować umiejętności metodycznych związanych z edukacją zdrowotną, opanować umiejętności organizowania działań pomocowych instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych w obszarze środowisk lokalnych i na różnych szczeblach zarządzania, poznać współczesne koncepcje zdrowia, opracowywać i realizować projekty badawcze w zakresie pedagogiki progresywno-prozdrowotnej.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
B.W20	Zna zadania z zakresu zdrowia publicznego;
B.W21	Zna kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B.W22	Zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;

B.W23	Rozumie istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B.W24	Rozumie zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.W25	Zna swoje zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
B.W26	Zna międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
Umiejętności:	
B.U13	Potrafi oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
B.U14	Potrafi analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;
B.U15	Potrafi stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)
Treści programowe	
Wykłady	1. Zdrowie publiczne: kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia 2. Podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby. 3. Profilaktyka, prewencja chorób – cele, zadania, formy. 4. Programowe działania na rzecz wybranych chorób: Narodowy Program Zdrowia , programy promocji zdrowia i ich realizacja w Polsce 5. Problemy zdrowotne i społeczne ludzi starych. Opieka paliatywna. 6. Model medycyny rodzinnej – założenia i zadania. 7. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne: pozytywne i negatywne mierniki stanu zdrowia populacji, podstawowe pojęcia epidemiologii chorób zakaźnych. 8. Higiena pracy: choroby zawodowe i parazytaryczne, nowotwory zawodowe, wypadki przy pracy, narażenie na zakażenie wirusem HIV, medycyna zapobiegawcza w miejscu pracy, koncepcja medycyny pracy, zasady ergonomii w miejscu pracy. 9. Zagrożenie ekologiczne :zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby, zagrożenie ekologiczne środowiska naturalnego w Polsce, konsekwencje zanieczyszczeń środowiska dla zdrowia człowieka. 10. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania i nauki. 11. Zagrożenia zdrowia występujące w środowisku pracy: czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne w środowisku pracy, stres związany z wykonywaną pracą zawodową, zawodowe zagrożenia zdrowia pielęgniarek. 12. Patologia rodziny, a zdrowie. Krzywdzenie dzieci. 13. Demograficzne uwarunkowania stanu zdrowia zbiorowości: podstawowe pojęcia demograficzne, ruch naturalny ludności, migracje, sytuacja demograficzna w Polsce i na świecie.

	14. Definicja chorób społecznych. Analiza występowania wybranych chorób. 15. Zaburzenia psychiczne jako choroby społeczne: zaburzenia psychosomatyczne, zaburzenia lękowe, depresje. Suma godzin –35+ 20=55
Seminarium	1. Opiekamedyczna w szkole w ramachzdrowiapublicznego: koncepcjamodeluopiekimedycznejnaduczniami, urazjakoproblemzdrowiapublicznego, przyczynyurazów, czynnikiwiększająceryzykourazów, częstośćurazów i wypadków, wypadki w szkołach i placówkachoświatowych, promocjazdrowia w zwalczaniuurazów i wypadków, zapobieganieurazom i wypadkom w szkołach i placówkachoświatowych, 2. Profilaktykazakażeńwirusem HIV, drogi i mechanizmkazażenia HIV, zakażenia HIV u dzieci, zapobieganiezakażeniom HIV. 3. Wypadki i urazy. Profilaktykaurazów i wypadków. 4. Chorobyzawodowe. Profilaktyka. 5. Organizacja, finansowanie i kontraktowanie w systemieochronyzdrowia w Polsce i na świecie 6. Zasady w pielęgniarstwie, standardopieki, procedura, algorytm 7. OmówienieMiędzynarodowejStatystykiKlasyfikacjiChorób i ProblemówZdrowotnych, klasyfikacji ICD-9-CM – i kwalifikowaniuschorzeń i choróbwg ICD-10 orazniepełnosprawności i zdrowia (ICF). Suma godzin - 10+10=20
Samokształcenie	1. Studiowanieliteratury w zakresie: 2. Zagrożeniazdrowotnewspółczesnychspołeczeństwświata. 3. Wybranezagadnieniapatologiiispołecznej i opiekimedycznejnadwybranymigrupamiludności. 4. Uprawnienialudnośćcizwiązane z ich stanemzdrowia i mającewpływ na jegopoziom. 5. Systemyopiekizdrowotnej – strukturaorganizacyjna, cele i zadania. 6. Źródłafinansowaniaopiekizdrowotnej. Budżetpaństwa, a opiekazdrowotna. 7. Rodzajefinansowaniasystemówochronyzdrowia. 8. Programyochronyzdrowia w Polsce i w krajachUniiEuropejskiej. 9. Zasadyświadczeń z zakresuubezpieczeńspołecznych w Polsce i w krajachUniiEuropejskiej. 10. Struktura i zasobypielęgniarstwa. System kształcenia i doskonalenia zawodowego pielęgniarek. 11. Organizacjpielęgniarskiekrajowe i zagraniczne. IzbyPielęgniarek i Położnych. Suma godzin - 25
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego i wykładu konwersatoryjnego Ćwiczenia – metoda seminaryjna
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacjamultimedialna, analizasytuacjizdrowotnej

Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	P –Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: praca pisemnaprzygotowanaprzezstudenta na podane przezprowadzącego tematy i wg. Wskazanychkryteriów .
Literatura	
Podstawowa	• Leowski J.: Politykazdrowotna a zdrowiepubliczne. Wydawca: CeDeWu Warszawa, 2021 • Pinkas J.: WspółczesnewyzwaniazdrowiepublicznegoPZWLWarszawa 2022
Uzupełniająca	• Wojtczak A. Zdrowiepubliczne. Wyzwaniemdlasystemówzdrowia XXI wieku. PZWL Warszawa, 2022 • Gawęcki J, Roszkowski W.:Żywnieciłowieka a zdrowiepubliczne. Tom 3 PWN Warszawa, 2022 • Michalak J.:Zagrożeńiazdrowiepublicznego. Część 3. NaukowepodstawypromocjizdrowiaWydawca: Wolters Kluwer Polska SA 2016.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning	55
Udział w seminariach	20
Przygotowanie do zaliczenia	10
Udział w zaliczeniu	2
Samokształcenie	25
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	112
Punkty ECTS za przedmiot	4(w tym 2 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
B.W20	Student nie zna zadań z zakresu zdrowia publicznego	Student zna zadań z zakresu zdrowia publicznego.		
B.W21	Student nie potrafi wskazać kulturowych, społecznych i ekonomicznych uwarunkowań zdrowia publicznego	Student potrafi wskazać kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego.		
B.W22	Student nie potrafi przeprowadzić zróżnicowania podstawowych pojęć dotyczących zdrowia i choroby	Student potrafi przeprowadzić zróżnicowania podstawowych pojęć dotyczących zdrowia i choroby.		
B.W23	Student nie potrafi scharakteryzować istotę profilaktyki i prewencji chorób	Student potrafi scharakteryzować istotę profilaktyki i prewencji chorób.		
B.W24	Student nie potrafi omówić zasad funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych państwach	Student potrafi omówić zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej.		

	członkowskich Unii Europejskiej			
B.W25	Student nie potrafi określić swoistych zagrożeń zdrowotnych występujących w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy	Student potrafi określić swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy.		
B.W26	Studentowi nie udaje się omówić międzynarodowej klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).	Studentowi udaje się omówić międzynarodową klasyfikacje statystyczne, w tym choroby i problemy zdrowotne (ICD-10), procedury medyczne (ICD-9) oraz funkcjonowanie, niepełnosprawności i zdrowie (ICF).		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
B.U13	Student nie potrafi oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i	Student potrafi oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych.		

	demograficznych	
B.U14	Student nie potrafi oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania	Student potrafi oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania.
B.U15	Student nie potrafi stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)	Student potrafi stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Język angielski
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I, II Semestr studiów: I, II, III, IV
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	5
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z leksyką używaną w życiu codziennym oraz w środowisku pracy. Zapoznanie studentów z kluczowymi strukturami gramatycznymi. Wypracowanie umiejętności wykorzystania zwrotów leksykalnych i podstawowej wiedzy z zakresu gramatyki języka angielskiego w konwersacji. Doskonalenie języka angielskiego w zakresie czterech sprawności językowych: mówienia, słuchania, czytania, pisanie. Przygotowanie do swobodnej komunikacji. Przygotowanie do radzenia sobie w różnych sytuacjach życia codziennego w obcym kraju oraz pomagania cudzoziemcom w tego typu sytuacjach we własnym kraju. Przygotowanie do płynnego formułowania jednoznacznych wypowiedzi ustnych w różnorodnych sytuacjach komunikacyjnych i porozumiewania się w sprawach zawodowych. Wykorzystanie zdobytych kompetencji językowych do wypełniania dokumentacji związanej z wykonywanym zawodem.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	1. Znajomość i właściwe operowanie środkami językowymi na poziomie B1/B2 według ESOKJ. 2. Rozumienie słuchanych oraz samodzielnie czytanych tekstów na poziomie B1/B2 według ESOKJ.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów;/	Opis efektów uczenia się

Umiejętności:	
B.U17	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
Treści programowe	
Forma zajęć : ćwiczenia	- Zwrotygrzecznościowe: – powitanie, pozdrawianie, żegnanie; – przedstawianiesiebie, swoichkwalifikacji, funkcji i doświadczeńzawodowych; przedstawianieswoichwspółpracowników; – podziękowanie. - Prowadzenie i podtrzymywanie rozmowy: – literowanie; – rozpoczynanie rozmowy; – wyrażanie opinii i doświadczeń; – pytanie o i przedstawianie opinii i doświadczeń innych; – sygnalizowanie niezrozumienia i prośba o powtórzenie. - Wyrażanie postaw wobec rozmówcy i zdarzeń: – wyrażanie upodobań i preferencji; – proponowanie, zapraszanie; – doradzanie, nakaz; – instruowanie; – wyrażanie prośb i podziękowań; – wyrażanie zakazu; – wyrażanie pewności i przypuszczenia; – wyrażanie wątpliwości; – wyrażanie pozwolenia; – prośba o radę, udzielanie rady; – wyrażanie skargi/ przeprosin; przyjmowanie przeprosin; – negocjowanie. - Określanie teraźniejszości: Present Simple; Present Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous. - Określanie przeszłości: Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Past Perfect Continuous. - Określanie przyszłości: Future Simple, Future Continuous, Future Perfect, Conditional type I. - Określanie sytuacji hipotetycznych: Conditional Sentences - types II, III. - Parafrazowanie wypowiedzi: mowa zależna. – Stronabierna.

	– Liczbamnogarzechowników. – Przymiotniki, przysłówki – stopniowanie. – Zaimki główne, zaimki względne, zaimki dzierżawcze, określanie przynależności i relacji: dopełniacz saksoński. – Pytania pośrednie i bezpośrednie. – Konstrukcje bezokolicznikowe i gerundialne 9. Język specjalistyczny: 10. Części i organy ciała. 11. Oddziały szpitalne, specjaliści, personel, itp. 12. Przyrządy medyczne i sprzęt medyczny. 13. Przyjęcie/wypis, wywiad z pacjentem, obserwacja i opieka nad pacjentem. 14. Nazwy i objawy chorób, postępowanie w leczeniu. 15. Badania specjalistyczne, wyniki badań. 16. Wypełnianie dokumentacji szpitalnej. 17. Ból – sposoby opisywania, kategorie dolegliwości bólowych. 18. Monitorowanie pacjenta. 19. Higiena. Suma godzin: 120
Metody dydaktyczne	ćwiczenia przedmiotowe; praca w parach i grupach; praca indywidualna i na forum grupy.
Narzędzia dydaktyczne	podręcznik, ćwiczeniówka, nagrania, tablica, techniczne środki dydaktyczne.

Sposoby oceny (F- formująca, P-podsumowująca)	F- Ocena zadań gramatyczno-leksykalnych przygotowanych samodzielnie. F - Ocena aktywności podczas ćwiczeń (udział w dialogach, dyskusji itp.). F - Ocena przygotowania do czynnego udziału w ćwiczeniach. Z/O P - W czasie trwania ćwiczenia studenci będą oceniani za pomocą kolokwii pisemnych, sprawdzających postęp w nabywaniu poszczególnych umiejętności językowych. Kolokwia posłużą podaniu informacji zwrotnej zarówno prowadzącemu jak i studentom. Egzamin pisemny zawierający pytania otwarte , z luka, zamknięte.
Literatura	
Podstawowa	• Evans V. and J. Dooley, T. M. Tran, 2012. <i>Career Paths. Medical</i>. Newbury, Berkshire: Express Publishing. • Evans V. and K. Salcido, 2012. <i>Career Paths. Nursing</i>. Newbury, Berkshire: Express Publishing.
Uzupełniająca	• Grice T. 2011. Oxford English for Careers. Nursing 1. Student's Book. Oxford: Oxford University Press. • Orawczak Ewa- PraktycznyAngielskidlaPielęgniarek

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w ćwiczeniach	120
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	14
Przygotowanie do kolokwium	10
Udział w kolokwium	6
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	120
Punkty ECTS za przedmiot	5

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
B.U17	Student nie opanował języka na poziomie B2, nie potrafi zastosować podstawowych struktur gramatycznych, nie zna słownictwa	Student opanował język na poziomie B2, potrafi zastosować podstawowe struktury gramatyczne, zna słownictwo.		

MODUŁ C – NAUKI W ZASIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Podstawy pielęgniarstwa
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I i II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS	15
Cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest: 1. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami pielęgniarstwa 2. Kształowanie umiejętności praktycznych w zakresie opieki bezpośredniej nad pacjentem i jego rodziną 3. Planowanie i realizowanie zindywidualizowanej, bezpiecznej i etycznej opieki nad pacjentem
Wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii i patologii człowieka
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
C.W1	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
C.W2	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;
C.W3	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa;
C.W4	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primarynursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa;
C.W5	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwa;

C.W6	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);
C.W7	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
C.W8	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
C.W9	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej;
C.W10	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;
C.W11	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
C.U1	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
C.U2	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;
C.U3	ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;
C.U4	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;
C.U5	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich;
C.U6	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;
C.U7	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;
C.U8	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno tłuszczowych);
C.U9	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych
C.U10 MCSM	stosować zabiegi przeciwzapalne;
C.U11	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
C.U12	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;

C.U13 MCSM	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;
C.U14 MCSM	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego ,przetoki jelitowej i rany;
C.U15	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego;
C.U16	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta(doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);
C.U17	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod;
C.U18	wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odsłuzowywanie dróg oddechowych i inhalację
C.U19	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;
C.U20	wykonywać zabiegi higieniczne;
C.U21 MCSM	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
C.U22 MCSM	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
C.U23 MCSM	wykonywać zabiegi doodbytnicze;
C.U24 MCSM	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;
C.U25	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;
C.U26	przewodzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
Kompetencjespołeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
K.S.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K.S.2	przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
K.S.3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K.S.4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
K.S.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
K.S.6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K.S.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania

	samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
Treści programowe	
Suma godzin	405 godz.
Wykład pielęgniarstwo	1. Uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa 2. Pielęgniarstwo – zakres współczesnego rozumienia. 3. Symbole i tradycje w pielęgniarstwie. 4. Opieka, opiekuńczość w pielęgniarstwie 5. Pojęcia: pielęgnowanie, empatia, wsparcie społeczne, pomaganie i towarzyszenie 6. Rola, funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki 7. Rola pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa, prawa pacjenta 8. Modele teoretyczne w pielęgniarstwie - Florence Nightingale i Virgini Henderson 9. Istota opieki pielęgniarstwa i partej o wybrane założenia teoretyczne - Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman; 10. Proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności). 11. Pielęgnowanie tradycyjne i nowoczesne modele opieki w funkcjonowaniu praktyki pielęgniarstwa; 12. Diagnostyka pielęgniarstwa w ocenie stanu pacjenta i interwencjach pielęgniarstwa. 13. Klasyfikacja diagnoz i praktyki pielęgniarstwa (NANDA, ICNP) 14. Warunki pracy pielęgniarki w wybranych zakładach opieki zdrowotnej: szpital, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, przychodnia, poradnia 15. Zadania pielęgniarki/rza w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym, o niepomyślnym przebiegu, chorym przewlekłym. 16. Profilaktyka powikłań u pacjentów długotrwale unieruchomionych. Profilaktyka odleżyn oraz metody leczenia odleżyn. 17. Zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w wybranych stanach i sytuacjach klinicznych. 18. Udział pielęgniarki/rza w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji. Suma godzin - 40 godz. (20 godzin I sem. i 20 godz. II sem.)
Ćwiczenia w pracowni umiejętności pielęgniarstwa/MCSM	Symulacja niskiej wierności (MCSM) 1. Organizacja zajęć na pracowni umiejętności pielęgniarstwa. Regulamin pracowni. 2. Zwykłe i higieniczne mycie rąk. 3. Bandażowanie głowy, kończyny górnej i dolnej za pomocą opaski i chusty trójkątnej. 4. Bandażowanie klatki piersiowej, barków i brzucha bioder, pośladków za pomocą opaski i chusty trójkątnej. 5. Ocena tętna, ciśnienia tętniczego krwi i oddechu. Pulsoksymetria. Kapnometria. 6. Badanie ostrości wzroku i słuchu, widzenia barwnego. 7. Pomiar temperatury. Kartagorączkowa- ocena i zapis temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, stolca,

	wzrostu i masy ciała. Skala oceny świadomości Glasgow. 8. Przygotowanie łóżek dla chorego. Rodzaje łóżek (ich budowa i możliwości). Ślania łóżka pustego przez jedną i dwie pielęgniarki/rzy. 9. Ślania łóżka z chorym częściowo niesprawnym fizycznie i obłożnie chorym. Zmiana bielizny pościelowej i osobistej u pacjenta częściowo niesprawnego i obłożnie chorego w sytuacji wybiórczego i całkowitego zabrudzenia. Zasady ergonomii pracy przyłożeniu pacjenta. 10. Toaleta całego ciała chorego leżącego. Toaleta jamy ustnej. Nacieranie, oklepywanie. Kąpiel chorego w wannie i podprysznicem. 11. Zabieg zapewniający utrzymanie czystości głowy. Likwidacja wstawicy. 12. Zabieg przeciwzapalny. Technika stawiania baniek. 13. Technika wykonywania zabiegów rektalnych u dorosłych (lewatywa, wlewka przeczyszczająca) 14. Technika wykonywania zabiegów rektalnych u dorosłych (kroplowy wlew doodbytniczy zwolniony i przyspieszony, sucha rurka). Podawanie leków doodbytniczo – wlewka lecznicza. 15. Zgłębnikowanie żołądka w celu diagnostycznym. 16. Płukanie żołądka 17. Technika karmienia chorego przez zgłębnik, przetokę żywicy (karmienie metodą porcji przyżyciowej strzykawki i stosując wlew grawitacyjny z zestawem) FloCare. 18. Zasady obliczania dawek leków podawanych różnymi drogami. 19. Umiejętności przygotowujące do wstrzyknięć. Zasady podawania leków drogą do tkankową. Przechowywanie leków zgodnie z obowiązującymi standardami. 20. Postacie leków, niezgodności w mieszaninach roztworów do wstrzyknięć, interakcje lekowe, reakcje uczuleniowe na podane leki (wstrząs anafilaktyczny). 21. Rozpuszczanie leków podawanych do tkankowo. Obliczanie dawki podanej. 22. Wstrzyknięcia podskórne. Wskazania, przeciwwskazania, powikłania. 23. Technika podawania preparatów heparyny drobnocząsteczkowej. 24. Technika podawania insuliny przyżyciowej strzykawki i peny. 25. Wykonywanie wstrzyknięć domięśniowych w okolicę mięśnia pośladkowego większego. 26. Wykonywanie wstrzyknięć domięśniowych w okolicę mięśnia ramiennego. Wykonywanie wstrzyknięć domięśniowych w okolicę mięśnia czworogłowego górnego. Wykonywanie wstrzyknięć domięśniowych w okolicę mięśnia pośladkowego mniejszego. 27. Wstrzyknięcia śródskórne, próby tuberkulinowe. Przygotowanie leku do podania drogą wstrzyknięcia śródskórnego. Wykonywanie szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi. 28. Technika pobierania krwi do badań laboratoryjnych metodą tradycyjną. 29. Pobieranie krwi do badań laboratoryjnych, normy /OB., morfologia, elektrolity, gazometria, cukier itp./ zasady, wskazania, p/wskazania.
--	--

	30. Technika pobierania krwi do badań laboratoryjnych metodą aspiracyjno-próżniową. 31. Pobieranie krwi do badań laboratoryjnych, normy /OB., morfologia, elektrolity, gazometria, cukier itp./ zasady, wskazania, p/wskazania. 32. Podawanie leków dożylnie przy użyciu igły iniekcyjnej. Kaniulacja żyły przy użyciu igły typu „motylek”, podawanie leków dożylnie. 33. Kaniulacja żyły przy użyciu igły typu „Vigo”, podawanie leków dożylnie. Monitorowanie i pielęgnacja miejsc wkłucia obwodowego. 34. Podawanie leków we wlewie kroplowym, 35. Jednoczasowe podanie dwóch lub więcej płynów infuzyjnych. 36. Obsługa pompy infuzyjnej. 37. Wykonywanie kaniulacji żył obwodowych u dzieci. 38. Obsługa i pielęgnacja wkłucia obwodowego, centralnego. Skala Baxtera. 39. Obsługa i pielęgnacja portu naczyńniowego. 40. Przygotowanie materiału opatrunkowego, narzędzi i bielizny do sterylizacji. Higieniczne i chirurgiczne mycie rąk. 41. Podstawy instrumentowania. Przygotowanie stoli opatrunkowej. 42. Rana, etapy gojenia rany. Płukanie rany. Technika wykonywania opatrunków. Zdejmowanie szwów. 43. Drenaż jam ciała. 44. Asystowanie do nakłucia łędźwiowego, nakłucia mostka, nakłucia jamy brzusznej i jamy opłucnowej. Udział pielęgniarki w badaniu. 45. Techniki i metody wspomagające funkcję układu oddechowego (ćwiczenia oddechowe, oklepywanie klatki piersiowej, metody wspomagające ewakuację zalegającej wydzieliny w drogach oddechowych) 46. Toalet drzewa oskrzelowego u chorego z zainstalowaną metodą otwartą. 47. Toalet drzewa oskrzelowego u chorego z założoną rurką tracheotomijną metodą otwartą. Pielęgnacja tracheotomii. 48. Kąpiel noworodka i niemowlęcia. Przewijanie i ubieranie dzieci. Wykonywanie pomiarów długości, wagi i obwodów u dziecka. Pobieranie moczu i kału u dzieci w różnym wieku do badania. 49. Lewatywa i wlewka doodbytnicza u dziecka. 50. Karmienie niemowląt i dzieci starszych. Karmienie dziecka przez zgłębnik. 51. Cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny jednorazowe. Pobieranie moczu do badań laboratoryjnych. Pielęgnowanie chorych z nietrzymaniem moczu zastosowanie cewników zewnętrznych. 52. Cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny na stałe. Monitorowanie diurezy i usuwanie cewnika. 53. Płukanie pęcherza moczowego. 54. Wykonanie elektrokardiogramu Suma godzin - 150 godz. (70 godzin I sem.; 80 godz. II sem.) – w tym 10 godz. przewidziane jest na egzamin OSCE
Zajęcia praktyczne	

ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Chorób Wew., lub Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej lub Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej lub Urologiczny	– Analiza dokumentacji medycznej pacjenta. Prowadzenie kontrolek pomiarów. Zastosowanie siatek, skal i przyrządów. – Pomiar poziomu glukozy przy pomocy glukometru. Prowadzenie kontrolek pomiarów glikemii. – Ocena poziomu cholesterolu we krwi. Pomiary wskaźników BMI, dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubość fałdów skórno-tłuszczowych – Proces pielęgnowania wobec wybranego pacjenta objętego opieką na oddziale – Udział pielęgniarki w usprawnianiu pacjentów w nieuchwytliwych. Przemieszczanie i pozycjonowanie pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod. Przenoszenie chorego bez użycia i z użyciem sprzętu. Odleżyny – pojęcie, przyczyny, czynniki sprzyjające, leczenie. Ocena ryzyka rozwoju odleżyn i stosowanie działań profilaktycznych – Pobieranie kału, moczu, wymazów z nosa, gardła i lub płwociny do badania. Dokumentowanie diurezy (DZM, Bilans Płynów, prowadzenie kontroli – Podawanie pacjentowi leków różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza i zgodnie z posiadanymi kompetencjami: – Podawanie leków do oka, ucha, nosa; płukanie oka i ucha, jamy ustnej, gardła. – Podawanie leków drogą układu oddechowego (tlenoterapia, inhalacje). – Podawanie leków drogą dotkankową – Podawanie leków drogą układu pokarmowego, – Podawanie leków drogą moczowo-płciową. 1. Zasady, wskazania, przeciwwskazania – pobieranie krwi do badań laboratoryjnych (OB., morfologia, elektrolity, gazometria, cukier oraz ciała ketonowe, cholesterol i inne testy paskowe itp.), 2. Pielęgnowanie skóry i jej wytworów oraz błon śluzowych z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosowanie kąpielii leczniczych. 3. Zajęcia praktyczne (w tym salawysokiej wierności–5 MCSM) Tematykające: – Profilaktyka odleżyn oraz metody leczenia ran odleżynowych u pacjenta w opiece długoterminowej. – Pielęgnowanie pacjenta z zaparciami – Pielęgnowanie pacjenta z założonym cewnikiem moczowym. – Pielęgnowanie pacjenta z gorączką Suma godzin - 80 (w tym 75 – szpital, 5 MCSM)
---	---

Praktyki zawodowe ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Chorób Wew., lub Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej lub Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej lub Urologiczny lub student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk)	1. Organizacja pracy pielęgniarki w oddziale szpitalnym. 2. Komunikowanie werbalne i niewerbalne w pielęgnowaniu pacjenta 3. Działania profilaktyczno-pielęgnacyjne zapewniające wygodę, bezpieczeństwo oraz aktywność ruchową pacjenta 4. Działania pielęgnacyjne w zakresie higieny osobistej i estetyki toczenia pacjenta. 5. Zakres bio-psycho-społecznej oceny stanu pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa 6. Udział pielęgniarki w procesie diagnostyki medycznej i podawania leków pacjentom. 7. Dokumentacja medyczna i dokumentacja pielęgniarstwa w praktyce zawodowej 8. Formułowanie diagnoz pielęgniarstwa i planowanie opieki nad pacjentem. 9. Współpraca w zespole terapeutycznym. Zadania pielęgniarki. 10. Zapobieganie zakażeniom szpitalnym – zasady realizacji w praktyce. Suma godzin - 120 godz.
Samokształcenie	Samokształcenie: student w oparciu o literaturę opracuje pracę samokształceniową na temat: (liczba godzin-15 godz) 1. Historyczne i społeczne uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa. 2. Symbole i tradycje w pielęgniarstwie. 3. Historia i rozwój pielęgniarstwa w Polsce. 4. Misja pielęgniarstwa na przestrzeni XX i XXI wieku. 6. Rola i wkład Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego w rozwój pielęgniarstwa w Polsce. 7. Teresa Kulczyńska działalność zawodowa i jej zasługi dla rozwoju pielęgniarstwa polskiego. 9. Życie i działalność Heleny Radlińskiej. 10. Życie i działalność Racheli Hutner. 11. Motywy wyboru- kierunek pielęgniarstwo. 12. Opieką pielęgniarstwa oparta o założenia teoretyczne Florence Nightingale, 13. Opieką pielęgniarstwa oparta o założenia teoretyczne Virginia Henderson, 14. Opieką pielęgniarstwa oparta o założenia teoretyczne Dorothei Orem,

	15. Opieką pielęgniarską oparta o założenia teoretyczne Callista Roy 16. Opieką pielęgniarską opartą o założenia teoretyczne Betty Neuman 17. Opieka pielęgniarska oparta o założenia teoretyczne Medeleine Leininger 18. Opieka pielęgniarska oparta o założenia teoretyczne wg założeń innej teorii 19. Życie i działalność Stefani Poznańskiej Suma godzin - 15 (5 godz. I sem. i 10 godz. II sem)
Metody dydaktyczne	Wykład informujący i konwersatoryjny, Pokaz i ćwiczenia w grupach Metoda symulacyjna Metody problemowe: burza mózgów, obserwacja, dyskusja panelowa, studium przypadku Próba pracy w naturalnych warunkach sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem Metody pracy we współpracy w realizacji opieki
Narzędzia dydaktyczne	Laptop i rzutnik multimedialny oraz prezentacje multimedialne Tablica Plansze z algorytmami postępowania Kartki papieru i długopisy Symulatory niskiej i wysokiej wierności Trenażery Materiały i sprzęt medyczny
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F 1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F 2. Swobodne wypowiedzi studentów P 2. Praca pisemna zaliczeniowa- z samokształcenia P 3. Zaliczenie końcowe z oceną w formie odpowiedzi ustnej studenta na wylosowane zagadnienia przygotowane przez prowadzącego P.4. Zaliczenie umiejętności według check-list P.5. Egzamin OSCE (Objective Structured Clinical Examination) Wykłady: - Obecność na wykładach (zgodnie z Regulaminem Studiów) - P – Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: praca pisemna przygotowana przez studenta na podane przez prowadzącego tematy i wg. Wskazanych kryteriów Ćwiczenia, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe Obecność na ćwiczeniach 1. Potwierdzenie nabycia umiejętności praktycznych - zaliczenie na podstawie obserwacji próby pracy ukształtowanych umiejętności za pomocą check-listy. 2. Potwierdzenie nabycia kompetencji personalno-społecznych oceniono za pomocą metody przedłużonej obserwacji nauczyciela.

	3.Egzamin OSCE (ObjectiveStructuredClinicalExamination)- 5 stacji z wylosowanych umiejętności (ocena za pomocą check-listy)
Literatura	
Podstawowa	• Zarzycka D. Ślusarska B.: Podstawypielęgniarstwa. Założeniakonceptyjno-empiryczneopiekipielęgniarskiej. Tom1. WydawnictwoLekarskie PZWL, Warszawa, 2017 • Ślusarska B., Zarzycka D. Majda A. : Podstawypielęgniarstwa. Wybraneumiejętności i proceduryopiekipielęgniarskiej. Tom II” WydawnictwoLekarskie PZWL, Warszawa, 2017 • KilańskaD., MIĘDZYNARODOWA KLASYFIKACJA PRAKTYKI PIEŁĘGNIARSKIEJ – ICNP® W Praktycepielęgnirstkiej; WydawnictwoLekarskie PZWL, Warszawa 2014
Uzupełniająca	• Klimaszewska K., Baranowska A., Krajewska-Kułak E (red). Podstawoweczynnościmedyczne i pielęgnacyjne. WydLekarskie PZWL. Warszawa, 2017. • Ślusarska B., Zarzycka D. Majda A. : Umiejętności Pielęgniarskie. Katalog Check-list”. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2017. • Ciechaniewicz W.(red): Pielęgniarstwo. Ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych. T 1-2. PZWL, Warszawa 2014

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*		Średnialiczbagodzin na zrealizowanieaktywności
Udział w wykładach/godzinykontaktowe		40
Udział w ćwiczeniach/godzinykontaktowe		150
Udział w zajęciachpraktycznych/godzinykontaktowe	w oddziałehospitalnym	75
	W MCSM salawysokiejwierności	5
Udział w praktykachzawodowych		120
Samokształcenie		15

Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	5
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	430
Punkty ECTS za przedmiot	15

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
C.W1	Student nie zna uwarunkowań rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa.	Student zna uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa.		
C.W2	Student nie zna pojęć pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia.	Student zna pojęcia pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia.		
C.W3	Student nie zna funkcji i zadań zawodowych pielęgniarstwa oraz roli pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa.	Student zna funkcje i zadania zawodowe pielęgniarstwa oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa.		
C.W4	Student nie zna procesu pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primarynursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na	Student zna proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primarynursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa.		

	funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej.	
C.W5	Student nie zna klasyfikacji diagnozy i praktyk pielęgniarskich	Student zna klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich.
C.W6	Student nie zna istoty opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	Student zna istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman).
C.W7	Student nie zna istoty, celu, wskazań, przeciwwskazań, powikłań, obowiązujących zasad i techniki wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych	Student zna istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych.
C.W8	Student nie zna zadań pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu	Student zna zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu
C.W9	Student nie zna zakresu i charakteru opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie,	Student zna zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej.

	zaburzonej sferze psychoruchowej			
C.W10	Student nie zna zakresu opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa	Student zna zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa		
C.W11	Student nie zna roli udziału pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.	Student zna rolę udziału pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
C.U1	Student nie umie stosować wybranej metody pielęgnowania w opiece nad pacjentem	Student umie stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem		
C.U2	Student nie potrafi gromadzić informacji metodą	Student potrafi gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i		

	wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa	sformułowania diagnozy pielęgniarstwa.
C.U3	Student nie potrafi ustalać celów i planów opieki pielęgniarstwa oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;	Student potrafi ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną.
C.U4	Student nie umie monitorować stanu zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia.	Student potrafi monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia.
C.U5	Student nie potrafi dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwa.	Student potrafi dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwa.
C.U6	Student nie potrafi wykonywać testów diagnostycznych dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;	Student potrafi wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe.
C.U7	Student nie potrafi prowadzić, dokumentować i oceniać bilansu płynów pacjenta.	Student potrafi prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta.
C.U8	Student nie potrafi	Student potrafi wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego

	wykonywać pomiarów temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno tłuszczowych);	krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno tłuszczowych).
C.U10 MCSM	Student nie potrafi stosować zabiegów przeciwwzpalne.	Student potrafi stosować zabiegi przeciwwzpalne.
C.U11	Student nie potrafi przechowywać i przygotowywać leków zgodnie z obowiązującymi standardami.	Student potrafi przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami.
C.U12	Student nie potrafi podawać pacjentowi leków różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;	Student potrafi podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków.
C.U13 MCSM	Student nie potrafi wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi	Student potrafi wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi
C.U14 MCSM	Student nie potrafi wykonywać płukania jamy ustnej, gardła, oka, ucha,	Student potrafi wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany.

	żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany	
C.U15	Student nie potrafi zakładać i usuwać cewnika z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego	Student nie potrafi zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego.
C.U16	Student nie potrafi wykorzystywać dostępnych metod karmienia pacjenta(doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze)	Student potrafi wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta(doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze).
C.U17	Student nie potrafi przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod.	Student potrafi przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod.
C.U18	Student nie potrafi wykonywać gimnastyki oddechowej i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację	Student potrafi wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację.
C.U19	Student nie potrafi wykonywać nacierania, oklepywania, ćwiczenia czynnego i biernego.	Student nie potrafi wykonywać nacierania, oklepywania, ćwiczenia czynne i bierne.
C.U20	Student nie potrafi wykonywać zabiegów higieniczne.	Student potrafi wykonywać zabiegi higieniczne.
C.U21	Student nie potrafi	Student potrafi pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków

MCSM	pielęgnować skóry i jej wytworów oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze.	farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze.
C.U22 MCSM	Student nie potrafi oceniać ryzyka rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne.	Student potrafi oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne.
C.U23 MCSM	Student nie potrafi wykonywać zabiegów doodbytniczych.	Student potrafi wykonywać zabiegi doodbytnicze.
C.U24 MCSM	Student nie potrafi zakładać cewnika do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik	Student potrafi zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik.
C.U25	Student nie potrafi zakładać zgłębnika do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnika	Student potrafi zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik.
C.U26	Student nie potrafi prowadzić dokumentacji medycznej oraz posługiwać się nią.	Student potrafi prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią.

KOMPTENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
K.S1	Student nie kieruje się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.	Student kieruje się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.		
K.S2	Student nie przestrzega praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem.	Student przestrzega praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem.		
K.S3	Student nie zna zasad samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i	Student zna zasady samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i		

	powinności moralnych w opiece nad pacjentem.	
K.S4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.
K.S5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
K.S6	Student nie ma zmysłu przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.	Student posiada zmysł przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
K.S7	Student nie dostrzega i nie rozpoznaje własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Etyka zawodu pielęgniarki
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1
Cele przedmiotu	Zdobycie wiedzy i umiejętności prezentowania postaw i podejmowania decyzji etycznych w pracy pielęgniarki
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Podstawowa znajomość kodeksu zawodowego
Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów	Opis efektów kształcenia
Wiedza:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
C.W12	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
C.W13	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
C.W14	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki
C.W15	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;
Umiejętności:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
C.U27	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej;
Kompetencje społeczne”	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	

K.S.4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
K.S.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
	Treści programowe
Forma zajęć: Wykład	1. Historia etyki pielęgniarskiej 2. Pojęcie, zagadnienia etyki 3. Koncepcje etyczne w pielęgniarstwie 4. Wartości, zasady etyczne i kodeksy istotne w zawodzie pielęgniarki 5. Prawa człowieka, a praktyka pielęgniarska 6. Potrzebna czy niepotrzebna – etyka w pielęgniarstwie Suma godzin- 20
Ćwiczenia	1. Podstawowe koncepcje etyczne w medycynie: analiza przypadków – aplikacja koncepcji do praktyki pielęgniarskiej. 2. Analiza norm kodeksowych na przykładzie Kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej RP oraz Kodeksu pielęgniarek MRP. 3. Dylematy w praktyce pielęgniarki. Podejmowanie decyzji etycznych; 4. Opieka holistyczna w pielęgniarstwie – elementy opieki wielokulturowej i duchowej w pielęgniarstwie Suma godzin - 10
Samokształcenie	1. Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki 2. Prawa pacjenta 3. Podejmowanie decyzji etycznych w pracy pielęgniarskiej 4. Wzory osobowe w pielęgniarstwie 5. Problemy bioetyczne w medycynie Suma godzin – 15
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego Dyskusja
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, zadania do wykonania- opis sytuacji
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	P – zaliczenie z oceną Podsumowująca: - udział w zajęciach Ćwiczenia- prezentacje multimedialne w grupach 5 osobowych P – Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: praca pisemna przygotowana przez studenta na podane przez prowadzącego tematy i wg. Wskazanych kryteriów

Literatura	
Podstawowa	• Wrońska I., Mariański J. (red.), Etyka w pracy pielęgniarskiej, Czelej, Lublin 2009. • Fry S.T. Johnstone M.J., Etyka w praktyce pielęgniarskiej. Zasady podejmowania decyzji etycznych. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2009.
Uzupełniająca	• Kodeks Etyki Zawodowej pielęgniarki i położnej NRPiP Warszawa 2017 • Dobrowolska B., Wprowadzenie do medycznej etyki troski, Branta, Bydgoszcz 2010.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	20
Udział w ćwiczeniach	10
Samokształcenie	15
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	5
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	70
Punkty ECTS za przedmiot	1

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
C.W12	Student nie potrafi różnicować przedmiotu etyki ogólnej i zawodowej;	Studentowi potrafi różnicować przedmiot etyki ogólnej i zawodowej		
C.W13	Student nie potrafi scharakteryzować istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarstwa;	Studentowi potrafi charakteryzować istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarstwa;		
C.W14	Student nie posiada wystarczającej wiedzy z zakresu etyki normatywnej w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarstwa	Studentowi posiada ugruntowaną wiedzę z zakresu etyki normatywnej w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarstwa		

UMIEJĘNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
C.U15	Student nie potrafi wyjaśnić treści aktualnego kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i zasad etycznych;	Student potrafi płynnie wyjaśniać treść aktualnego kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i zasad etycznych;		
C.U27	Student nie potrafi rozwiązywać dylematów etycznych i moralnych w praktyce pielęgniarskiej;	Student potrafi rozwiązywać dylematy moralne mogące wystąpić w praktyce pielęgniarskiej		
KOMPETECJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
K.S.4.	Student nie ponosi odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	Student ponosi odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;		

K.S.5.	Student nie potrafi zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	Student potrafi zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
---------------	---	---

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Promocja zdrowia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: VI
Studia: <u>pierwszego</u> /drugiego stopnia	Kierunek:PIEŁĘGNIARSTWO
Punkty ECTS	2
Cele przedmiotu	1. Przygotowanie studenta do włączenia się w realizację programów promocji zdrowia skierowanych do różnych osób i społeczności a szczególności do: - osób zdrowych, będących w stanie zagrożenia zdrowia (grupy ryzyka zawodowego) oraz pacjentów w różnym wieku i różnych warunkach środowiskowych (dzieci, młodzież, osoby aktywne zawodowo, osoby starsze itd.), rodzin - członków społeczności funkcjonujących w różnych środowiskach (siedliskach) np. społeczność lokalna, uczniowska, zawodowa, grupy wsparcia. 2. Kształtowanie nawyku doskonalenia zawodowego i przygotowanie do systematycznego samokształcenia w przyszłej pracy zawodowej.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Psychologia, Podstawy pielęgniarstwa
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
C.W16	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
C.W17	zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
C.W18	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;

Umiejętności	
C.U28	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;
C.U29	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
C.U30	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych
C.U31	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;
C.U32	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;
Kompetencje społeczne	
K.S.4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
K.S.5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
Forma zajęć	Treści programowe
Wykład	1. Definiowanie zdrowia i promocji zdrowia. 2. Czynniki warunkujące zdrowie: 3. Zdrowie w różnych okresach życia człowieka. 4. Diagnozowanie potencjału zdrowotnego człowieka. 5. Rozwój i promocji zdrowia (aspekt historyczny, definicje, główne konferencje, dokumenty). 6. Metody promocji zdrowia (edukacja zdrowotna, marketing społeczny, polityka). 7. Role zawodowe w promocji zdrowia. Promocja zdrowia a proces pielęgowania. 8. Siedliskowe podejście w promocji zdrowia: 9. Promocja zdrowia i jej związki z profilaktyką, higieną i zdrowiem publicznym. 10. Profilaktyka jako szczególnie na procedur działania w obliczu zjawisk społecznie niepożądanych i szkodliwych. Suma godzin – 10
Ćwiczenia	1. Edukacja zdrowotna – obszary, cele, funkcje, modele, formy organizacyjne, metody. 2. Edukacja zdrowotna jako element procesu pielęgowania. zadania i kompetencje pielęgniarek. 3. Tworzenie programów edukacji zdrowotnej. 4. Specyfika edukacji zdrowotnej pacjenta z uwzględnieniem kryterium wieku i stanu zdrowia (dziecko, dorosły, osoba starsza), edukacja zdrowotna rodziny. 5. Strategia konstruowania programu promocji zdrowia. Suma godzin - 10
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację	1. Przedmiot jest realizowany w różnych placówkach ochrony zdrowia pod nadzorem nauczyciela. 2. Promocja zdrowia w działaniach samorządu – polityka zdrowotna, marketing społeczny, pozyskiwanie środków finansowych, pozyskiwanie partnerów do współpracy na rzecz promocji zdrowia. Promocja zdrowia w szkole (szkoły podstawowe,

zajęć praktycznych z przedmiotu w :Samorządowy Żłobek nr 1, ul. Strzelecka 12 w Tomaszowie mazowieckim	gimnazjalne, ponadgimnazjalne). Prezentacja dorobku szkoły w zakresie zdrowia. 3. Promocja zdrowia w przedszkolu. Prezentacja doświadczeń edukacyjnych, różnych programów i strategii. Suma godzin – 20
Samokształcenie	1. Promocja zdrowia w wybranych grupach społecznych (dzieci, młodzież, środowisko pracy, kobiety w poszczególnych okresach życia, mężczyźni, ludzie starsi. 2. Zadania i kompetencje pielęgniarki w promocji zdrowia i profilaktyka. 3. Rozwój promocji zdrowia w świetle obrad konferencji międzynarodowych. Podstawowe dokumenty związane z promocją zdrowia (m.in. Raport Lahonde’a, Karta Ottawska, ZDW 2000, Zdrowie dla Wszystkich w XXI wieku – Zdrowie 21, Analiza Narodowego Programu Zdrowia 2007-2015.). 4. Doradztwo zdrowotne. 5. Rola mediów w promocji zdrowia. Suma godzin – 15
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny Wykład konwersatoryjny Metoda sytuacyjna Burza mózgów
Narzędzia dydaktyczne	rzutnik multimedialny tablice
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Zaliczenie z oceną P- Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego- Samokształcenie- opracowanie programu promocji zdrowia wg wskazówek i kryteriów oceny prowadzącego
Literatura	

Podstawowa	• Stawiarska P. Kierunki współczesnej promocji zdrowia i prewencji zaburzeń. Profilaktyka XXI wieku. Zagrożenia i wyzwania. Teoria i praktyka Wydawca: Difin 2022 • Sierakowska M. Wrońska I.: Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarstwa. PZWL Warszawa 2022
Uzupełniająca	• Woynarowska B. (red.) <i>Edukacja zdrowotna</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018. • Gromadzka-Ostrowska-Joanna. (red). Edukacja prozdrowotna i promocja zdrowia. <u>Wydawnictwo SGGW</u>, Warszawa. 2019

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	10
Udział w ćwiczeniach	10
Udział w zajęciach praktycznych	20
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Samokształcenie	15
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	71
Punkty ECTS za przedmiot	2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
C.W16	Student nie zna zasad promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	Student zna zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.		
C.W17	Student nie zna zasad konstruowania programów promocji zdrowia	Student zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia.		
C.W18	Student nie zna strategii promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym.	Student zna strategię promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych

	umiejętności które student nabył podczas zajęć	umiejętności które student nabył podczas zajęć	nabył podczas zajęć	umiejętności które student nabył podczas zajęć
C.U28	Student nie ocenia potencjału zdrowotnego pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów	Student umie ocenić potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów		
C.U29	Student nie rozpoznaje uwarunkowań zachowań zdrowotnych jednostki i czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia	Student rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostek i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia.		
C.U30	Student nie dobiera metod i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtuje zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;	Student dobiera metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtuje zachowania zdrowotne różnych grup społecznych		
C.U39	Student nie inicjuje i nie wspiera jednostki/rodziny w utrzymaniu zdrowia poprzez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia”	Student inicjuje i wspiera jednostkę/rodzinę w utrzymaniu zdrowia poprzez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia”		
C.U40	Student nie potrafi uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia.	Student potrafi uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia.		
C.U41	Student nie opracowuje i nie wdraża indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych	Student opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych		

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
K.S4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		
K.S5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Podstawowa opieka zdrowotna
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II Rok studiów: III Semestr studiów: VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	13
Cele przedmiotu	Przygotowanie kompetentnych pielęgniarek rodzinnych do samodzielnego realizowania profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad jednostką, rodziną, grupą społeczną w różnych warunkach funkcjonowania odbiorców świadczeń zdrowotnych, a w szczególności do: - sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentem i jego rodziną zarówno w warunkach ambulatoryjnych jak i w środowisku domowym , - prowadzenia czynnego poradnictwa, doradztwa i konsultacji zdrowotnych - wprowadzania programów profilaktycznych oraz określonych strategii interwencyjnych - rozpoznania rodzaju i zakresu niezbędnej pomocy dla rodziny w zakresie promowania zdrowia, opieki w chorobie przewlekłej - wdrażania programów poprawy jakości opieki nad pacjentem i jego rodziną - współdziałania z lekarzem rodzinnym oraz specjalistami innych dziedzin w realizacji efektywnej i odpowiedzialnej opieki zdrowotnej wspierającej rodzinę; kształtowanie postaw etycznych
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Wymagane zaliczenie roku: I, II, III oraz wszystkich przedmiotów realizowanych na poszczególnych semestrach
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
CW19	Zna organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia;

CW20	Zna warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarских w podstawowej opiece zdrowotnej;
CW21	Zna metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
Umiejętności	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
CU33 MCSM	Potrafi realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
CU34 MCSM	Potrafi oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych;
Kompetencje społeczne	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	przestrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma zajęć	Treści programowe
Wykład e- learning	1. Charakterystykę podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce – struktura organizacyjna podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce, cele i zadania podstawowej opieki zdrowotnej, efekty przekształceń i reformy w podstawowej opiece zdrowotnej, rodzaj świadczeń realizowanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej 2. Miejsce współczesnego pielęgniarstwa w realizacji zadań wyznaczanych w podstawowej opiece zdrowotnej – różne formy organizacyjnego pielęgniarstwa funkcjonującego w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce, różnice zakresu działań, odpowiedzialności i samodzielności, zasady finansowania świadczeń 3. Jakość opieki pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej gwarantem bezpieczeństwa usług świadczonych przez pielęgniarkę podstawowej opieki zdrowotnej 4. Pielęgniarstwo środowiskowe – perspektywa historyczna 5. Teorie pielęgniarstwa i definicje zdrowia w pielęgniarstwie rodzinnym

	6. Modele pracy pracowników ochrony zdrowia z rodziną 7. Standardy postępowania pielęgniarskiego i procedury pielęgniarskie dla potrzeb podstawowej opieki zdrowotnej 8. Proces pielęgnowania w pielęgniarstwie rodzinnym. Pielęgniarska diagnoza rodzinna dla celów profilaktyki 9. i promocji zdrowia oraz w sytuacjach choroby i niepełnej sprawności 10. Organizacja domowej opieki pielęgniarskiej w strukturach organizacyjnych POZ- rozwiązania przyjęte w krajach Unii Europejskiej w zakresie zabezpieczenia domowej opieki pielęgniarskiej, koncepcje i perspektywy rozwoju domowej opieki pielęgniarskiej w Polsce w świetle przyjętych rozwiązań systemowych i prawnych 11. Organizacja profilaktycznej opieki nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania- standardy profilaktycznej opieki nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania z uwzględnieniem zasad zawartych w Konwencji Praw Dziecka 12. Ochrona zdrowia pracujących- zakres i organizacja profilaktycznej opieki nad osobami pracującymi, zadania Służb Medycyny Pracy, jednostki organizacyjne Służb Medycyny Pracy 13. Rola pielęgniarki w opiece przedkonceptyjnej (podstawa naukowa metod rozpoznawania płodności, nauczanie wskaźników płodności, interpretacja kart podstawowych z NPR) 14. Szczepienia ochronne jako niezbędny element profilaktyki w zapobieganiu chorobom zakaźnym- historia szczepień ochronnych w Polsce i na świecie, rozwój karykologii w Polsce i na świecie Suma godzin –40
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w : NZOZ Centrum Zdrowia ul. Barlińskiego 15 w Tomaszowie Maz., lub NZOZ Promyk ul. Zagajnikowa 3 w Tomaszowie Maz., lub Centrum Medyczne NZOZ Almed, ul. Piłsudskiego 32 Tomaszów Maz., lub	1. Specyfika i organizacja pracy pielęgniarki w środowisku w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej- poradnia dla dzieci i dorosłych, poradnia dla dzieci chorujących, poradnia ogólna, rejestracja pacjentów, gabinet zabiegowy, gabinet pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania, gabinet pielęgniarki sprawującej opiekę nad osobami pracującymi 2. Metody pracy pielęgniarki z rodziną- techniki pozyskiwania i rejestrowania danych w Karcie Indywidualnej Pielęgnacji Pacjenta w Środowisku Rodzinnym 3. Typy i rodzaje diagnoz w opiece środowiskowej 4. Zakres danych do diagnozy pielęgniarskiej dla celów promocji zdrowia, profilaktyki i opieki 5. Stosowanie standardy i procedury pielęgniarskie dla potrzeb podstawowej opieki zdrowotnej 6. Cele i zasady pracy z rodziną zdrową, rodziną zagrożoną chorobą, z rodziną chorą 7. Zagrożenia zdrowia występujące w środowisku pracy – Kodeks Pracy, czynniki pracy negatywnie wpływające na stan zdrowia pracownika, ocenaryzyka zawodowego, wykaz chorób zawodowych, kobiet ciężarnych pracujących zawodowo , czynniki negatywnie wpływające na przebieg i wyniki ciąży 8. Główne problemy zdrowotne uczniów na wsi i w mieście, ryzykowne zachowania nastolatków 9. Udział pielęgniarki w realizowanych działaniach profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej 10. Udział pielęgniarki w realizacji działań profilaktycznych ukierunkowanych na ochronę zdrowia pracujących na określonym stanowisku pracy 11. Zaawansowana opieka w wybranych problemach zdrowotnych- konstruowanie planów całociowej opieki dla rodziny z

Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo ul. Jana Pawła II 35	uwzględnieniem programu samoopieki dla podopiecznego i programu opieki nieprofesjonalnej dla rodziny na przykładzie wybranych sytuacji zdrowotnych w rodzinie (rodzina zdrowa, osoba dorosła\ dziecko z cukrzycą, pacjent z udarem mózgowym, pacjent z odleżynami, pacjent z chorobą nadciśnieniową, pacjent z chorobą nowotworową) 12. Diagnozowanie w sytuacjach trudnych: przemoc w rodzinie, dziecko maltretowane, problem alkoholowy 13. w rodzinie, problem narkomanii, pacjent z chorobą psychiczną Suma godzin – 115+ 5 w MCSM (5 WW)
Praktyki zawodowe NZOZ Centrum Zdrowia ul. Barlińskiego 15 w Tomaszowie Maz., lub NZOZ Promyk ul. Zagajnikowa 3 w Tomaszowie Maz., lub Centrum Medyczne NZOZ Almed, ul. Piłsudskiego 32 Tomaszów Maz., lub Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo ul. Jana Pawła II 35 lub student wybierając samą placówkę spełniającą kryteria wskazane przez wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego	1. Zapoznanie z specyfiką pracy pielęgniarki rodzinnej, strukturą organizacyjną i topografią przychodni oraz personelem 2. Standard wyposażenia gabinetu pielęgniarki rodzinnej (zapoznanie z sprzętem i innymi środkami niezbędnymi do pracy pielęgniarki dla realizacji jej zadań, wyposażenie torby pielęgniarki rodzinnej, wyposażenie gabinetu porad profilaktycznych) 3. Zadania pielęgniarki realizowane w odniesieniu do pacjenta i jego rodziny- przepisy prawne regulujące zakres zadań pielęgniarki rodzinnej, omówienie zadań i kompetencji pielęgniarki rodzinnej 4. Zapoznanie z zasadami i warunkami przeprowadzania podstawowych badań i pomiarów w ocenie stanu zdrowia dziecka i osoby dorosłej: – Wykonywanie badań antropometrycznych u dzieci w różnym wieku – Posługiwanie się siatką centylową, zapis w dokumentacji dziecka, ucznia – Pomiar temperatury ciała dziecka w różnym wieku i stanie zdrowia – Badanie ostrości wzroku – Pomiar ciśnienia tętniczego krwi – Ocena stanu odżywienia – Pomiar poziomu glukozy we krwi – Pomiar poziomu acetonu w moczu – Pobieranie krwi do badań diagnostycznych – Pobieranie wymazów z nosa i gardła – Wykonywanie badania EKG 5. Szczegółowe zapoznanie z dokumentacją prowadzoną w przychodni POZ, zapoznanie z dokumentacją prowadzoną przez pielęgniarkę rodzinną (Codzienny Rejestr Pacjentów, Karta Indywidualnej Pielęgnacji Pacjenta, rejestr wykonanych odwiedzin patronażowych u niemowląt powyżej 3 miesiąca życia) 6. Udział w przygotowaniu pielęgniarki do wizyty terenowej w domu pacjenta- analizowanie zasad obowiązujących podczas odwiedzin w domu chorego, omówienie metod i zasad obowiązujących podczas zbierania danych niezbędnych do ustalenia diagnozy pielęgniarskiej 7. Udział w realizacji zadań w odniesieniu do jednostki\ rodziny w środowisku domowym- zbieranie wywiadu niezbędnego dla ustalenia diagnozy pielęgniarskiej, planowanie opieki nad wskazanym przez nauczyciela pacjentem\

(zał. nr 1b do Regulaminu praktyk)	rodziną, realizacjazańwynikających z ustalonychcelówopieki, ocenazrealizowanychzadań , dokumentowanieprocesupielęgowania w IndywidualnejKarciePielęgnacjiPacjenta w ŚrodowiskuDomowym 8. Udział w edukacjipacjentów i ich rodzin z różnymiproblemamizdrowotnymi: cukrzycą, chorobąniedokrwiennąserca, astmą ,przewlekłąobturacyjnąchorobapłuc, chorobąnowotworową, chorobąpsychiczną, stwardnieniemrozsiałym, zespołemotępiennym 9. Udział w opiece nad seniorem w domu- planowanieżywieniaosóbstarszych, pomoc w usprawnianiu fizycznych i psychicznychseniora, udział w promowaniu zdrowego stylu życia 10. Udział w realizacji odwiedzin patronażowych u niemowlęcia powyżej 3 miesiąca życia- kontrola wag ciała niemowlęcia, rozwój psychomotoryczny, wygląd skóry, stan higieniczny, karmienia, realizacji szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych 11. Udział w realizacji zadań zleconych przez lekarza w domu pacjenta z uwzględnieniem standardów i procedur pielęgniarskich- wykonywanie zadań: diagnostycznych, leczniczych, pielęgnacyjnych i rehabilitacyjnych w domu pacjenta 12. Przedstawienie wskazań do wystawiania przez pielęgniarkę skierowań na badania diagnostyczne 13. Omówienie zasad przygotowywania zapisów form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego polecenie Suma godzin – 160
Samokształcenie	1. Organizacja podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i innych krajach. 2. Miejsce pielęgniarstwa w podsystemie podstawowej opieki zdrowotnej: 3. Wybrane zagadnienia opieki nad zdrowiem pracujących: – najczęstsze zagrożenia zdrowotne w pracy zawodowej pielęgniarki środowiskowo- rodzinnej – zespół wypalenia zawodowego wśród pracowników POZ – przyczyny, czynniki predysponujące do jego powstania, sposoby zapobiegania 4. Opieka pielęgniarska nad rodziną 5. Wybrane problemy środowiskowej opieki pediatrycznej, wytyczne i procedury postępowania pielęgniarskiego wobec dziecka zdrowego, zagrożonego chorobą i chorego; przygotowanie dziecka i rodziny/ opiekunów do samoopieki 6. Zagrożenia zdrowotne w środowisku 7. Wybrane zagadnienia opieki w środowisku nauczania Suma godzin – 15
Metody dydaktyczne	Metody podające (wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, Metody problemowe- metody sytuacyjna, dyskusja - ćwiczeniowo- praktyczne (ćwiczeniowa, studium przypadku, obserwacji, pomiaru) - Metody eksponujące - pokaz, pokaz z instruktazem

Narzędzia dydaktyczne	Tablica Film Rysunki Fotografie prezentacje multimedialne foldery programy komputerowe modele urządzenia pomiarowe
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	P- Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: praca pisemna przygotowana przez studenta na podane przez prowadzącego tematy i wg. Wskazanych kryteriów Zajęcia praktyczne- obecność na zajęciach, przygotowanie pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego , zaliczenie przez prowadzącego zajęć praktycznych. Praktyki zawodowe- obecność na zajęciach, ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych.
Literatura	
Podstawowa	• Pietrzak M. Knaff B. Kryczka T. Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Warszawa PZWL 2021. • Ciechanowski P. Mrożek- Budzyń D. Wakcynologia praktyczna. Bielsko – Biała Alfa Medica Press 2022. Wyd. 8.
Uzupełniająca	• Kilańska D. Brosowska B. Mielczarek – Pankiewicz E. Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. T. 1 – 2. Makmed Lublin 2015. • Rybacki M. Walusiak – Skorupa J. Wiszniewska M. Opieka profilaktyczna nad pracownikiem. Warszawa PZWL 2020. • Paszkowska M. Medycyna pracy w systemie ochrony zdrowia w Polsce. Difin 2021.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning		40
Udział w zajęciach praktycznych	w placówce POZ	115
	w MCSM sala niskiej wierności	-
	w MCSM sala wysokiej wierności	5
Udział w praktykach zawodowych		160
Przygotowanie do egzaminu		10
Udział w egzaminie		1
Samokształcenie		15
Studiowanie literatury		10
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		356
Punkty ECTS za przedmiot		13 (w tym 3 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW19	Student nie zna organizacji i funkcjonowania podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia	Student zna organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia		
CW20	Student nie zna warunków realizacji i zasad finansowania świadczeń pielęgniarstkich w podstawowej opiece zdrowotnej	Student zna warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarstkich w podstawowej opiece zdrowotnej.		
CW21	Student nie zna metod oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży.	Student zna metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży.		

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU33	Student nie potrafi realizować świadczeń zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.	Student umie ocenić potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów.		
C.U34	Student nie potrafi oceniać środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych.	Student potrafi oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczeniaw 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności

	umiejętności które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie kieruje się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.	Student kieruje się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.		
KS2	Student nie przestrzega praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem	Student przestrzega prawa pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem		
KS3	Student nie rozumie samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.	Student rozumie samodzielne i rzetelne wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.		
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		

KS5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KS6	Student nie przewiduje i nie uwzględnia czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	Student przewiduje i uwzględniania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta
KS7	Student nie dostrzega i nie rozpoznaje własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	Student dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Dietetyka
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS	2
Cele przedmiotu	Opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu prawidłowego żywienia z uwzględnieniem roli składników pokarmowych. Poznanie wpływu sposobu żywienia na zdrowie człowieka.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Podstawowa wiedza z zakresu zasad żywienia człowieka i fizjologii .
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
CW22	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe
CW23	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
CW24	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii
CW25	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
CU35	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
CU36	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach
CU37	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;

Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
Forma zajęć	Treści programowe
Wykład	1. Ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia różnych grup ludności. Charakterystykę niedożywienia i jego następstw. 2. Znaczenie żywienia dojelitowego i pozajelitowego – standardy postępowania. Żywnienie chorych – uwarunkowania dietetyczne. Zespoły leczenia żywieniowego. Wprowadzenie do problematyki żywienia – Evidence Based Nutrition. Podstawowe składniki odżywcze, zapotrzebowanie energetyczne. 3. Podstawy prawne pracy pielęgniarki w udzielaniu porad żywieniowych i edukacji pacjenta. 4. Warunki prawidłowego żywienia – piramidy żywienia. 5. Metody oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia. 6. Klasyfikacja diet. Omówienie wybranych diet. 7. Zaburzenia odżywiania. Żywnienie dojelitowe i pozajelitowe – standardy postępowania Suma godzin – 15
Ćwiczenia	1. Podstawy prawne w zakresie refundacji i ordynowania środków spożywczych specjalnego przeznaczenia w tym, w tym preparaty zawierające hydrolizaty białek mleka 2. Charakterystyka i zastosowanie środków spożywczych, które może ordynować pielęgniarka, w tym wystawiać na niezlecenie lub recepty 3. Rodzaje preparatów mleka modyfikowanego i mleko zastępcze choraz wskazań i przeciwwskazań do ich stosowania Suma godzin – 10
Samokształcenie	1. Opracowanie wybranych tematycznych testów wiedzy na temat żywienia: racjonalnego, w wybranych stanach chorobowych. Suma godzin – 15
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, dyskusja dydaktyczna, pokaz z objaśnieniem
Narzędzia dydaktyczne	Techniki multimedialne, plansze, tabele, przykładowe jadłospisy

Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	P –Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: pracapisemnaprzegotowanaprzezstudenta na podaneprzezprowadzącego tematy i wg. wskazanychkryteriów F Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania. Swobodne wypowiedzi studentów. P - Ćwiczenia - test + recepturowanie
Literatura	
Podstawowa	- Gawęcki J.: Żywnieć człowieka zdrowego i chorego tom 1,2 wyd 3 PWN Warszawa 2022 - Ciborowska H; Ciborowski A.; Dietetyka. Żywnieć zdrowego i chorego człowieka. PZWL, Warszawa 2021.
uzupełniająca	- Kłęk S., Marcinkowska E., Miętkiewicz S., Podstawy żywienia klinicznego, [w:] Grzymisławski M. (red.), Dietetyka kliniczna, Warszawa, 2019... E. Hryniewiecka, I. Joniec-Maciejak Ordynacja i farmakoterapia w praktyce pielęgniarki i położnej, Edra Urban & Partner, Wrocław, 2019 - Gaworska-Krzemińska A., Kilańska D., Dominik I., Ordynowanie leków i wypisywanie recept przwodnik dla pielęgniarek i położnych. PZWL. Warszawa. 2017
Akty prawne	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. poz. w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	15
Udział w ćwiczeniach	10
Samokształcenie	15
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	51
Punkty ECTS za przedmiot	2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW22	Student nie rozumie zapotrzebowania organizmu na składniki pokarmowe.	Student zna i rozumie zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe.		
CW23	Student nie zna i nie rozumie zasad żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego.	Student zna i rozumie zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego.		
CW24	Student nie zna i nie rozumie zasad leczenia dietetycznego i powikłania diety terapii.	Student zna metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży.		
CW25	Student nie zna i nie rozumie rodzajów i zastosowania środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.	Student zna i rozumie rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.		

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU35	Student nie potrafi oceniać stanu odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia	Student potrafi oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia		
C.U36	Student niepotrafi stosować diety terapeutycznej w wybranych schorzeniach	Student potrafi stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności

	umiejętności które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		
KS5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Organizacja pracy pielęgniarstwa
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	2
Cel przedmiotu	1. Przyswojenie sobie przez studentów podstawowej wiedzy z zakresu teorii organizacji i zarządzania w podsystemie pielęgniarstwa 2. Nabycie umiejętności zarządzania zasobami ludzkimi w podsystemie pielęgniarstwa. 3. Nabycie umiejętności planowania zapotrzebowania na opiekę pielęgniarstwa
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	1. Zna podstawowe zagadnienia dotyczące funkcjonowania ochrony zdrowia. 2. Potrafi wymienić podstawowe akty prawne regulujące funkcjonowanie zakładów opieki zdrowotnej oraz zawodu pielęgniarki i położnej
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów;	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
CW26	pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności
CW27	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwa;
CW28	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwa i ich znaczenie dla jakości tej opieki;
CW29	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
CW30	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;
CW31	problematykę jakości w opiece zdrowotnej;
Umiejętności	

CU38	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;
CU39	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy
CU40	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;
CU41	nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu;
CU42	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy
Kompetencje społeczne	
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
Treści programowe	
Forma zajęć: wykład	1. Zarządzanie zasobami ludzkimi; planowanie zatrudnienia, nabór i dobór pracowników w zarządzaniu zasobami ludzkimi w organizacji. 2. Program adaptacji społeczno-zawodowej. 3. Motywowanie i systemy oceny pracy w pielęgniarstwie 4. Organizowanie pielęgniarskich stanowisk pracy i doskonalenie metod pracy zespołowej 5. Zarządzanie jakością w ochronie zdrowia i w pielęgniarstwie. Metody zapewnienia jakości – Akredytacja, Certyfikacja ISO 6. Zasady organizowania indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarskich 7. Ergonomiczna analiza pracy pielęgniarskiej. Badanie i mierzenie pracy 8. Wartościowanie pracy w zakładach opieki zdrowotnej Suma godzin- 25
Forma zajęć: seminarium	1. Cele i funkcje pielęgniarstwa w systemie ochrony zdrowia. Formułowanie misji, celów i funkcji pielęgniarstwa na różnych szczeblach zarządzania 2. Planowanie zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską. Metody planowania liczby i struktury obsad pielęgniarskich w lecznictwie stacjonarnym o różnym profilu i podstawowej opiece zdrowotnej Suma godzin - 5

Forma zajęć: Samokształcenie	1. Projektowanie programu adaptacji społeczno – zawodowej i aktywizowania pracowników. 2. Opracowanie i wdrażanie standardów w praktyce pielęgniarstwa. 3. Metody ergonomicznej analizy pracy i ich zastosowanie w podsystemie pielęgniarstwa. 4. Metody i techniki wartościowania pracy w pielęgniarstwie. 5. Techniki mierzenia pracy w zakładach opieki zdrowotnej. Suma godzin- 15
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny/konwencjonalny wykład problemowy lub konwersatoryjny metoda klasyczna problemowa, sytuacyjna metoda ćwiczeniowa studium przypadku/przykładowe
Narzędzia dydaktyczne	Laptop i rzutnik multimedialny prezentacje multimedialne tablice
Sposoby oceny (F- formująca, P-podsumowująca)	Formułująca: F 1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F 2. Swobodne wypowiedzi studentów Podsumowująca: P 1. Praca zaliczeniowa (z samokształcenia) przeprowadzona w formie pisemnej (opracowanie np. prezentacji multimedialnej lub w innej formie zaproponowanej przez wykładowcę temat) – praca indywidualna lub w grupach 5 osobowych* wielkość grupy uzależniona od liczby studentów (grupy do 100 studentów – grupy 5 osobowe; powyżej 100 studentów – grupy 7 osobowe). P 2. Zaliczenie końcowe z oceną (test przeprowadzony w formie pisemnej)
Literatura	
Podstawowa	• Tomczak M., Krawczyk-Bryłka B. (red.): Zarządzanie zasobami ludzkimi. Wydawnictwo Difini, 2022 • Król H., Ludwiciński A.: Zarządzanie zasobami ludzkimi. Tworzenie kapitału ludzkiego organizacji. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2022 • Ksykiewicz-Dorota A. (red): Podstawy organizacji pracy pielęgniarstwa. Wydawnictwo Czelej. Lublin 2009
Uzupełniająca	• Rycki W. Griffin: Podstawy zarządzania organizacjami. PWN. Warszawa 2022 • Wrześniowska Wal I., Cianciara D. Augustynowicz A. (red.): Praca w zespołach diagnostyczno-terapeutycznych. PWN. Warszawa 2020 • Dobska M.: Zarządzanie podmiotem leczniczym. PZWL. Warszawa 2018

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning	25 (1 ECTS)
Udział w seminariach	5
Samokształcenie	15
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	5
Udział w egzaminie	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	56
Punkty ECTS za przedmiot	2(w tym 1 e-learning)

*Podane formy aktywności stanowią jedynie przykład, wykładowca wpisuje formy aktywności w zależności od tego w jakiej formie dydaktycznej prowadzony jest przedmiot.

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW26	Student nie zna pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.	Student zna pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.		
CW27	Student nie przepisów prawa dotyczących czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarских.	Student zna przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarских.		
CW28	Student nie zna podstawowych metod organizacji opieki pielęgniarской i ich znaczenia dla jakości tej opieki.	Student zna podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarской i ich znaczenie dla jakości tej opieki.		
CW29	Student nie zna etapów planowania pracy własnej i podległego personelu.	Student zna etapy planowania pracy własnej i podległego personelu.		
CW30	Student nie zna możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania	Student zna możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego.		

	własnego rozwoju zawodowego.			
CW31	Student nie zna problematyki jakości w opiece zdrowotnej.	Student zna problematykę jakości w opiece zdrowotnej.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU38	Student nie potrafi podejmować decyzji dotyczących doboru metod pracy oraz współpracy w zespole.	Student potrafi podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole.		
CU39	Student nie potrafi monitorować zagrożeń w pracy pielęgniarki i czynników sprzyjających występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy	Student potrafi monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy.		
	Student nie współuczestniczy w opracowaniu standardów i	Student współuczestniczy w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej.		

CU40	procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej.			
CU41	Student nie potrafi nadzorować i oceniać pracy podległego zespołu.	Student potrafi nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu.		
CU42	Student nie potrafi planować własnego rozwoju zawodowego i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.	Student potrafi planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		

KS5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
------------	--	--

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Badanie fizykalne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS	3
Cele przedmiotu	Przygotowanie studenta do: – kompleksowego prowadzenia badania podmiotowego pacjenta, – samodzielnego wykonania badania przedmiotowego w zakresie symptomatologii i dolegliwości i – objawów zestrony poszczególnych narządów oraz układów zgodnie z obowiązującymi zasadami u osób dorosłych, niemowląt i dzieci oraz osób w wieku podeszłym – dokumentowania wyników badania oraz dokonywania ich analizy i interpretacji dla potrzeb opieki pielęgniarskiej oraz współpracy w zespole terapeutycznym
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu: anatomii, fizjologii, biochemii, biofizyki, patologii, podstaw pielęgniarstwa, psychologii i etyki zawodu.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
CW32	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania
CW33	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;
CW34	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej
CW35	przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności

Umiejętności:	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
CU43	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;
CU44	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;
CU45	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
CU46	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa;
CU47	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności
Kompetencjespołeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
KS2	przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
Treści programowe	
Suma godzin	60

Wykład	1. Badanie fizykalne- części składowe, znaczenie dla procesu diagnostycznego, sposób prowadzenia badania i udział pielęgniarki. Symptomatologia narządowa, zasady zbierania wywiadów dotyczących poszczególnych narządów i układów. Metodyka zbierania informacji w systemie OLD CARD. 2. Badanie przedmiotowe ogólne (ocena stanu świadomości, zachowania i komunikacji, chodu, stan odżywienia, waga ciała, wzrost budowa ciała, mięśnie, skóra i tkanka podskórna, obrzęki, owłosienie, paznokcie, węzły chłonne, temperatura ciała). 3. Badanie głowy i szyi. 4. Badanie klatki piersiowej/ układ oddechowy, układ krążenia oraz gruczołów sutkowych. 5. Badanie jamy brzusznej oraz układu moczowo-płciowego. 6. Badanie narządu ruchu. 7. Badanie tętnic obwodowych i układu żylnego. 8. Badanie układu nerwowego. 9. Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej oraz osoby w podeszłym wieku; 10. Wykorzystanie systemów teleinformatycznych lub systemów łączności w badaniach pacjenta. Suma godzin - 25
Ćwiczenia Pracownia umiejętności pielęgniarskich	1. Zasady, sprzęt medyczny oraz kolejności i warunki przeprowadzania kompleksowego badania fizykalnego. 2. Badanie głowy i szyi/ wielkość, kształt czaszki, twarz, gałki oczne, uszy, nos, jama ustna, typowe obawy, szyja- naczynia tętnicze, żyłne, tarczyca. 3. Badanie układu oddechowego/ typy klatki piersiowej, oddychanie fizjologiczne i patologiczne, miejsce i linie orientacyjne, granice płuc, opukiwanie porównawcze i topograficzne, rodzaj szmerów oddechowych, duszność 4. Badanie układu krążenia/ oglądanie i obmacywanie okolicy serca, uderzenie koniuszkowe, granice tętnienia w względnego i bezwzględnego serca, przerost i rozszerzenie komór, przedsionków, tony serca- mechanizm powstawania. Przyczyny osłabienia i wzmożenia tonów serca, oznaczenia granic serca w względnym i bezwzględnym, szmer serca. 5. Badanie gruczołów piersiowych i dołwpachowych. 6. Badanie jamy brzusznej/ oglądanie, obmacywanie, topografia narządów, objawy brzuszne, badanie żołądka, dwunastnicy, pęcherzyka żółciowego, wątroby, trzustki, śledziony. 7. Badanie układu moczowo-płciowego. 8. Badanie tętnic obwodowych i żył, układ ruchu 9. Badanie centralnego i obwodowego układu nerwowego 10. Dokumentowanie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego oraz ich analiza dla potrzeb opieki pielęgniarskiej; Suma godzin-20
Samokształcenie	Student w oparciu o literaturę opracuje prace samokształceniową na temat: 1. Zbieranie wywiadu od pacjenta w wieku rozwojowym oraz badanie przedmiotowe ogólne.

	2.Zbieranie wywiadu od pacjenta w wieku geriatrycznym oraz badanie przedmiotowe ogólne. 2.Odrębności w badaniu skóry i jej wytworów u dzieci i osób w wieku starczym 3.Badanie jamy brzusznej, układu ruchu i układu nerwowego u dzieci i osób wieku geriatrycznym. Suma godzin-15 godz
Metody dydaktyczne	Wykłady (wykład informacyjny, problemowy) Ćwiczenia w grupach z uwzględnieniem metod pokazu, sterowanej aktywności studenta, metod sytuacyjnych oraz realizacja zleconego zadania.
Narzędzia dydaktyczne	laptop i rzutnik multimedialny oraz prezentacje multimedialne tablica plansze z algorytmami postępowania kartki papieru i długopisy symulatory do badań fizykalnych trenażery filmy dydaktyczne
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F 1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F 2. Swobodne wypowiedzi studentów P 3. Egzamin końcowy (wykład i ćwiczenia) Wykłady: Obecność na wykładach (zgodnie z Regulaminem Studiów) Egzamin końcowy ustny. Ćwiczenia: Potwierdzenie nabycia umiejętności praktycznych badania - zaliczenie na podstawie obserwacji próby pracy ukształtowanych umiejętności. Potwierdzenie nabycia kompetencji personalno-społecznych oceniono za pomocą metody przedłużonej obserwacji nauczyciela
Literatura	
Podstawowa	• Dyk D.: Badanie fizykalne w pielęgniarstwie: podmiotowe i przedmiotowe, PZWL, Warszawa 2020 • Krajewska-Kułak E., Szczepański M. (red.): Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2015
Uzupełniająca	• Douglas G., Nicol F., Robertson C.: Badanie kliniczne; wyd. Edra Urban & Partner Wrocław 2021 • Lockey A., Cartledge C., Cartledge P.: Vademecum Badanie kliniczne, Wyd. MediPage Warszawa 2016 • Zaborowski P.: Podstawy badania klinicznego; wyd. MediPage Warszawa 2016

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach/ godziny kontaktowe	25
Udział w ćwiczeniach /godziny kontaktowe	20
Samokształcenie	15
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	2
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	82
Punkty ECTS za przedmiot	3

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW32	Student nie zna pojęcia i zasad prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania.	Student zna pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania.		
CW33	Student nie zna metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego.	Student zna metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego.		
CW34	Student nie zna znaczenia wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa.	Student zna znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa.		
CW35	Student nie zna zasad przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.	Student zna zasady przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.		

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU43	Student nie potrafi przeprowadzać badań podmiotowych pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki.	Student potrafi przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki.		
CU44	Student nie potrafi rozpoznawać i interpretować podstawowych odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku	Student potrafi rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku		
CU45	Student nie potrafi wykorzystywać technik badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej,	Student potrafi wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta		

	narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta.	
CU46	Student nie potrafi przeprowadzać kompleksowych badań podmiotowych i przedmiotowych pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa	Student potrafi przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa
CU47	Student nie potrafi przeprowadzać badań fizykalnych z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności	Student potrafi przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie kieruje się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.	Student kieruje się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.		
KS2	Student nie przestrzega praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem	Student przestrzega prawa pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem		
KS3	Student nie rozumie samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym	Student rozumie samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.		

	przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.	
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.
KS5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KS6	Student nie przewiduje i nie uwzględnia czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	Student przewiduje i uwzględniania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta
KS7	Student nie dostrzega i nie rozpoznaje własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	Student dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Zakażenia szpitalne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS	1
Cele przedmiotu	1. Przyswojenie sobie przez studentów wiedzy z zakresu higieny szpitalnej i zakażeń szpitalnych/związanych z udzielaniem świadczeń medycznych 2. Zaznajomienie studentów ze specyfiką działań z zakresu zapobiegania zakażeniom szpitalnym 3. Przygotowanie studenta do aktywnego włączenia się w zwalczanie zakażeń szpitalnych oraz nadzór nad dekontaminacją w placówkach ochrony zdrowia 4. Wyrobienie umiejętności i nawyku podejmowania działań zapobiegających powstawaniu i szerzeniu się zakażeń szpitalnych na każdym stanowisku i przy każdym działaniu pielęgniarki
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Na podstawie realizacji przedmiotów: Anatomia, Fizjologia, Patologia, Podstawy pielęgniarstwa, Mikrobiologia i parazytologia
Symbolodniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów	Opis efektów kształcenia
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
CW36	pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia
CW37	sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych
CW38	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
CU48	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;

CU49	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład	1. Regulacje prawne dotyczące kontroli zakażeń szpitalnych 2. Rola i organizacja kontroli zakażeń szpitalnych w placówkach ochrony zdrowia (funkcjonowanie i rola: zespołu, komitetu kontroli zakażeń, pielęgniarki epidemiologicznej) 3. Zasady monitorowania zakażeń w placówkach służby zdrowia 4. Epidemiologia drobnoustrojów w środowisku szpitalnym: źródło, rezerwuar,... 5. Drogi szerzenia się zakażeń 6. Drobnoustroje chorobotwórcze (bakterie, wirusy, grzyby), jako czynniki etiologiczne zakażeń szpitalnych i chorób zakaźnych stwarzających zagrożenie epidemiologiczne. Epidemiologia drobnoustrojów w skupiskach ludzi (DPS, koszary, internaty,...). 7. Drobnoustroje alarmowe i ich wpływ na występowanie zakażeń (rejestracja, monitorowanie, raportowanie) 8. Szpitalne zakażenia układu oddechowego, moczowego, zakażenia krwi, płuc, ran, rany chirurgicznej oraz metody zapobiegania tym zakażeniom 9. Zakażenia związane z wykonywaniem procedur medycznych w oddziałach szpitalnych (intensywna terapia, blok operacyjny, oddział położniczo-noworodkowy, radioterapii i chemioterapii). 10. Podstawy zapobiegania zakażeniom wirusami HBV, HCV, HIV. 11. Zakażenia bakteryjne, grzybicze i wirusowe. Metody zapobiegania, środki 12. Procedury zapobiegania szerzeniu się zakażeniom: dekontaminacja (powierzchni, skóry i błon śluzowych, sprzętu medycznego i narzędzi, sprzętu użytkowego), izolacja, postępowanie z odpadami, bielizna szpitalna, postępowanie po ekspozycji, środki ochrony, szczepienia,.... 13. Zadania pielęgniarki w profilaktyce zakażeń szpitalnych w oddziałach: pediatrycznym, neonatologicznym, położniczym, ginekologicznym, onkologicznym, chirurgicznym, intensywnej terapii, itp. 14. Umiejętność identyfikowania i kwalifikowania zakażeń oraz ich charakteru przez pielęgniarkę (zakażenie endogenne, egzogenne, sytuacja epidemiologiczna, nosicielstwo, ognisko epidemiczne, epidemia) oraz podejmowanie działań zapobiegających rozprzestrzenianiu się. Suma godzin - 30
Samokształcenie	1. Rola pielęgniarki w zapobieganiu zakażeniom wewnątrzszpitalnym w placówkach ochrony zdrowia (wybranej) na podstawie analizy piśmiennictwa - pracownia,

	Suma godzin - 15
Metody dydaktyczne	wykład, dyskusja, studium indywidualnego przypadku, ćwiczenia, instruktaż
Narzędzia dydaktyczne	laptop i rzutnik multimedialny oraz prezentacje multimedialne tablica , kreda, mazak/pisak plansze z algorytmami postępowania kartki papieru i długopisy
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F2. Swobodne wypowiedzi studentów P1. Obecność na zajęciach P3. Zaliczenie końcowe z oceną w formie: P –Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: praca pisemnaprzygotowana przezstudenta na podane przezprowadzącego tematy i wg. Wskazanychkryteriów
Literatura	
podstawowa	- Paradowska-Stankiewicz I, Rosińska M, Wojtyniak B, Zieliński A.:Epidemiologiaodteorii do praktyki. Wydawca: PZWL WydawnictwoLekarskie. Warszawa, 1, 2021. - Bulanda M., Wójkowska-Mach J. (red) Zakażeniaszpitalne w jednostkachopiekizdrowotnej PZWL, Warszawa 2016.
uzupełniająca	- Heczko P., Wójkowska-Mach J., Zakażeniaszpitalne. Podręcznikdlazespołówkontrolizakażeń, PZWL , Warszawa 2016. - PielęgniarkaEpidemiologiczna. Kwartalnik. Biuletyn Polskiego StowarzyszeniaPielęgniarekEpidemiologicznych. - Informator PielęgniarkaEpidemiologiczna, BiuletynStowarzyszeniaHigienyLecznictwa

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning	30
Samokształcenie	15
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	61
Punkty ECTS za przedmiot	1(e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW36	Student nie zna i nie rozumie pojęcia zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia	Student zna i rozumie pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia		
CW37	Student nie zna i nie rozumie sposobów kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.	Student zna i rozumie sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych		
CW38	Student nie zna i nie rozumie mechanizmów i sposobów postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i	Student zna i rozumie mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego		

	zakażeniu miejsca operowanego.			
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU48	Student nie potrafi wdrażać standardów postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym.	Student potrafi wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym.		
CU49	Student nie potrafi stosować środków ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami	Student potrafi stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu

	osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		
KS5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		
KS6	Student nie przewiduje i nie uwzględnia czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	Student przewiduje i uwzględniania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Systemy informacji w ochronie zdrowia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1
Cele przedmiotu	Zapoznanie studentów z teorią systemów informacyjnych, ich strukturą oraz technicznymi aspektami funkcjonowania. Zapoznanie studentów z obowiązującymi zasadami kontraktowania i rozliczania umów z NFZ oraz związanymi z tym systemami informatycznymi. Opanowanie przez studentów praktycznej umiejętności obsługi wybranych systemów informatycznych. Opanowanie umiejętności wyszukiwania aktualnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony zdrowia oraz elektronicznej dokumentacji medycznej.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Umiejętność obsługi komputera
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
CW39	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
CU50	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych; C.U51. posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;

CU51	posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład	1. Relacyjne Bazy Danych – model baz danych wykorzystywany powszechnie w nowoczesnych systemach informatycznych. 2. Geneza systemów informacyjnych. 3. Definicje związane z informatyką medyczną oraz magazynowaniem i obróbką danych medycznych. System SZOI - geneza, zadania. 4. Elementy potencjału świadczenia dawcy. 5. Współpraca z NFZ. 6. Informatyczne wspomaganie procesu rozliczania umów, sprawozdawczość, raport statystyczny, lista deklaracji, żądanie rozliczenia, rachunek refundacyjny, kolejki oczekujących. 7. Zasoby słownikowe w informatyce medycznej. 8. Tworzenie i obsługa relacyjnych baz danych na przykładzie MS ACCESS. 9. Tworzenie i obsługa Systemu Zarządzania Bazą Danych na przykładzie MS ACCESS. 10. Podstawowy Program Świadczenia dawcy KS-PPS. (konfiguracja zasobów). 11. Podstawowy Program Świadczenia dawcy KS-PPS. (obsługa deklaracji). 12. Podstawowy Program Świadczenia dawcy KS-PPS. (obsługa usług medycznych). 13. Podstawowy Program Świadczenia dawcy KS-PPS. (rozliczanie umów z NFZ, kolejki oczekujących). 14. Podstawowy Program Świadczenia dawcy KS-PPS. (harmonogramy i obsługa wizyt, wystawianie recept). 15. Informatyczne wspomaganie procesu kontraktowania umów z NFZ. SZOI – profil świadczenia dawcy, Elektroniczne przeglądarek postępowań, SWD-KO – tworzenie oferty. Suma godzin – 15
Samokształcenie	1. Wyszukiwanie istotnych informacji w globalnej sieci internetowej Internet (Strona Ministerstwa Zdrowia, Strona centrali NFZ oraz oddziałów regionalnych, Inne pomocne strony internetowe) Suma godzin – 15
Metody dydaktyczne	wykłady: wykład z prezentacją multimedialną

Narzędzia dydaktyczne	Pracownia - rzutnik multimedialny, stanowiska komputerowe wraz z dedykowanym oprogramowaniem, instrukcje w formie papierowej
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Ocena formująca- na początkowych zajęciach prowadzący ocenia stan wiedzy studentów celem dostosowania programu do poziomu studentów celem uzyskania założonych efektów kształcenia. W trakcie zajęć prowadzący na bieżąco ocenia stopień przyswajania i zrozumienia prezentowanych zagadnień przez studentów a także umiejętność praktycznego skorzystania przez studentów z prezentowanych informacji. Ocena podsumowująca- zaliczenie z oceną. Warunkiem uzyskania końcowej oceny jest systematyczny udział w zajęciach. Końcowa ocena ustalona zostaje na podstawie ocen częściowych uzyskanych w ramach aktywności na zajęciach oraz końcowej wypowiedzi ustnej na 2 pytania wylosowane z wykazu pytań przygotowanych przez prowadzącego. Samokształcenie: praca pisemna przygotowana przez studenta na podane przez prowadzącego tematy i wg. wskazanych kryteriów .
Literatura	
Podstawowa	• Tadeusiewicz R. InformatykaMedyczna. UniwersytetMarii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2011 • System SZOI. NFZ
Uzupełniająca	• Centrum SystemówInformacyjnychOchronyZdrowia. https://csioz.gov.pl/ • Olszak C.M, Batko K. KatedraInformatykiEkonomicznejWydziałEkonomiiUniwersytetEkonomiczny w KatowicachSzpitalnesystemyinformatyczne w zarządzaniuprocesowymorganizacjąmedyczną. Roczniki • KolegiumAnalizEkonomicznych. 2013,

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	15
Udział w ćwiczeniach	0
Samokształcenie	15
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	36
Punkty ECTS za przedmiot	1

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW39	Nie zna zasad budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów tele-informatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania	Student zna zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów tele-informatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania		
CW37	Student nie zna i nie rozumie sposobów kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.	Student zna i rozumie sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych		
CW38	Student nie zna i nie rozumie mechanizmów i sposobów postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc,	Student zna i rozumie mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego		

	zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego.			
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU50	Student nie potrafi interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych.	Student potrafi interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych.		
CU51	Student nie potrafi posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej.	Student potrafi posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej.		

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		
KS5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Przedmiot do wyboru – Język migowy
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS	1
Cele przedmiotu	-zdobycie umiejętności sprawnego porozumiewania się z osobami niesłyszącymi i słabo słyszącymi -zdobycie wiedzy na temat posługiwania się językiem migowym, -znajomość zasad informowania osoby z uszkodzeniem słuchu o proponowanych i podejmowanych działaniach medycznych, -zdobycie umiejętności odpowiedniego doboru metod i sposobów komunikacji z osobami niesłyszącymi, -zdobycie wiedzy na temat dostępnych środków wspomagających odbiór dźwięku
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Brak
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
CW41	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
CW42	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
CU52	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	

KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
Forma zajęć	Treści programowe
Wykład	1. Dyscypliny naukowe zajmujące się problemami osób z uszkodzeniami słuchu (otolaryngologia, audiologia, audiofonologia, logopedia, psychologia, sursopedagogika). 2. Podstawowe pojęcia dotyczące uszkodzeń słuchu i terminy używane do ich określenia (pole słuchowe człowieka, słuch fizyczny, słuch fonematyczny, dźwięk, próg słyszalności). 3. Definicja osoby z uszkodzonym słuchem. Osoby niesłyszące w odbiorze społecznym. Typologia osób z uszkodzonym słuchem: funkcjonalnie słyszące, niedosłyszące, słabosłyszące, funkcjonalnie niesłyszące. 4. Budowa i działanie narządu słuchu. Warunki prawidłowego słyszenia. Czynności słuchowca człowieka. 5. Przyczyny i biologiczne konsekwencje uszkodzenia słuchu (grupy ryzyka audiologicznego). Kryteria podziału uszkodzeń słuchu. Klasyfikacja uszkodzeń słuchu według Międzynarodowego Biura Audiofonologii (BIAP). 6. Warunki prawidłowego słyszenia. Czynności słuchowca człowieka i ich rozwój. Odbiór mowy uszkodzonym słuchem. 7. Metody badania słuchu – subiektywne i obiektywne. Audiometria totalna, audiometria słowna, audiometria zabawowa. Specjalistyczne diagnozowanie uszkodzeń słuchu. 8. Uszkodzenia słuchu a rozwój mowy. Rozwój czynności słuchowych dziecka a rozwój czynności językowych.. Skala rozwoju słuchu i mowy w 1 r.ż. dziecka wg Ruth Griffiths. 9. Mechanizm powstawania zaburzeń mowy u osób z uszkodzeniem słuchu. Charakterystyka mowy dzieci niedosłyszących, słabosłyszących i niesłyszących. Zaburzenia mowy spowodowane błędami w rehabilitacji i terapii logopedycznej. Mowa osób z postlingwalnym uszkodzeniem słuchu. 10. Historia edukacji niesłyszących na świecie i w Polsce. Kształcenie dzieci z uszkodzeniem słuchu w Polsce. Możliwość kształcenia niesłyszących na poziomie wyższym. Suma godzin - 10

Ćwiczenia	1. Sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu w środowisku społecznym i medycznym: metody jednojęzykowe, metody dwujęzykowe, komunikacja totalna. 2. Geneza i definicja języka migowego. Język migowy w wychowaniu dzieci i osób z uszkodzeniem słuchu. 3. Daktylografia i alfabet palcowy. Język migowy i system językowo – migowy. Język migowy w zakresie terminologii medycznej. 4. Metody wychowania językowego osób z uszkodzeniem słuchu: metody oralne, metody audytywno-werbalne, metody nauczania umiejętności czytania z ust. Zasady doboru metod wychowania językowego do potrzeb i możliwości osoby z uszkodzeniem słuchu. 5. Koncepcja Cued Speech. Fonogesty i ich zastosowanie w rehabilitacji i kształceniu języka. 6. Znaczenie wczesnego wykrywania uszkodzenia narządu słuchu i wczesnej opieki nad rozwojem mowy. Program Powszechnych Przesiewowych Badań Słuchu u Noworodków (WOŚP). Program „Dźwięki marzeń”. Rola i znaczenie wychowania słuchowego. Treningi słuchowe. 7. Dziecko niesłyszące w rodzinie. Przeżycia emocjonalne rodziców. Cele wychowania dziecka niesłyszącego. Wczesna interwencja. 8. Zasady komunikacji personelu medycznego z pacjentką niesłyszącą. Zbieranie danych o pacjentce. Informowanie pacjenta o postępowaniu diagnostycznym. Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne. 9. Rodzaje pomocy technicznych dla osób z uszkodzeniem słuchu. Aparaty słuchowe, implanty kostne, ślimakowe i pniowe. Działanie i rola protez słuchowych. Urządzenia do bezprzewodowego przekazywania dźwięków. Piktogramy. 10. Diagnostyka przedoperacyjna w całkowitym leczeniu głuchoty za pomocą implantu ślimakowego. Program rehabilitacji słuchu osób z implantem ślimakowym. 11. Poradnictwo rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży z wadami słuchu. Polski Związek Głuchych. Światowa Organizacja Głuchoniewidomych. 12. Polityka społeczna i prawa osób niesłyszących. Ewolucja postaw społecznych wobec osób z uszkodzeniem słuchu Suma godzin - 15
Samokształcenie	1. Studiowanie literatury przedmiotu Suma godzin - 15
Metody dydaktyczne	wykład, praca własna- samokształcenie, konsultacje u prowadzącego zajęcia
Narzędzia dydaktyczne	projektor multimedialny, film,

Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: F.1.- Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania P1. Obecność na zajęciach P2. Praca, w formie dialogu, na 1 stronę formatu A 4. W przypadku niepełnej realizacji tematu w tekście warunkiem zaliczenia będzie uzupełnienie pracy w formie wypowiedzi ustnej. P3. Zaprezentowanie umiejętności przekazania informacji w języku migowym
Literatura	
Podstawowa	• Rzeźniczak D. Podręcznik do nauki języka migowego. Wyd. Poltex 2016 • Włodarczyk A.: Głuchypacjent – wyzwania i potrzeby; wyd. Psychoskok Konin 2018 • Hendzel J.K. : Słownik polskiego języka migowego. Wydawnictwo „Rakiel”, Olsztyn 2000
Uzupełniająca	• Janciauskaitė R.: Powiedz to w mig. Wyd. Dwie Siostry Warszawa 2019

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	10
Ćwiczenia	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Samokształcenie	15
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	51
Punkty ECTS za przedmiot	1

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW39	Nie zna zasad budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów tele-informatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania	Student zna zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów tele-informatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania		
CW37	Student nie zna i nie rozumie sposobów kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.	Student zna i rozumie sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych		
CW38	Student nie zna i nie rozumie mechanizmów i sposobów postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego.	Student zna i rozumie mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego		

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU50	Student nie potrafi interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych.	Student potrafi interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych.		
CU51	Student nie potrafi posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej.	Student potrafi posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej.		

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		
KS5	Student nie uważa za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student uzaje za zasadne zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I Semestr studiów: II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1
Cel przedmiotu	1. Przyswojenie sobie przez studentów wiedzy z zakresu współpracy w zakładach udzielających świadczeń medycznych 2. Zaznajomienie studentów ze specyfiką działań z zakresu współpracy w zakładach opieki zdrowotnej 3. Przygotowanie studenta do aktywnego włączenia się do pracy w zespole terapeutycznym 4. Wyrobienie u pielęgniarki umiejętności współpracy przy każdym podejmowanym działaniu, czyli z współpracownikami, z chorym, z rodziną,
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Zna podstawowe zagadnienia dotyczące organizacji pracy pielęgniarskiej. Potrafi organizować pracę własną i pracę w zespole.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów;	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
CW43	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
CW44	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;
CW45	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
CW46	proces podejmowania decyzji w zespole;
CW47	metody samooceny pracy zespołu;
CW48	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
CU53	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;

CU54	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;
CU55	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;
CU56	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
CU57	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
Treści programowe	
Forma zajęć: wykład	1. Zespół jako wyspecjalizowana grupa zadaniowa, typy zespołów 2. Etapy tworzenia zespołów oraz cykl życia zespołu Suma godzin- 10
Ćwiczenia	1. Role zespołowe i zagrożenia pracy zespołowej 2. Znaczenie motywowania dla efektywności pracy zespołu. 3. Metody oceny pracy zespołu 4. Konflikt jako zagrożenie pracy zespołowej Suma godzin- 15
Forma zajęć: samokształcenie	1. Proces komunikowania w zespole, style komunikowania. 2. Zagrożenia w pracy zespołowej 3. Rola lidera w pracy zespołowej 4. Rodzaje motywacji w zespole pracowniczym. Suma godzin- 15
Metody dydaktyczne	Wykład: informacyjny/konwencjonalny/problemowy/ konwersatoryjny Pogadanka Dyskusja Studium indywidualnego przypadku/przykłady Metoda symulacyjna, problemowa

Narzędzia dydaktyczne	Laptop i rzutnik multimedialny Prezentacje multimedialne
Sposoby oceny (F- formująca, P-podsumowująca)	Formułująca: F 1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F 2. Swobodne wypowiedzi studentów Podsumowująca: P 1. Praca zaliczeniowa (z samokształcenia) przeprowadzona w formie pisemnej (opracowanie prezentacji multimedialnej na wskazany przez wykładowcę temat) – praca indywidualna lub w grupach 5 osobowych* wielkość grupy uzależniona od liczby studentów (grupy do 100 studentów – grupy 5 osobowe; powyżej 100 studentów – grupy 7 osobowe). P 2. Zaliczenie końcowe z oceną (test przeprowadzony w formie pisemnej) –
Literatura	
Podstawowa	• Ksykiewicz-Dorota A. (red): Zarządzanie w pielęgniarstwie. PZWL Wydawnictwo Lekarskie. Warszawa 2022 • Tomczak M., Krawczyk-Bryłka B. (red.): Zarządzanie zasobami ludzkimi. Wydawnictwo Difini, 2022
Uzupełniająca	• Krajewska – Kułak E., Kwiatkowska A., Panek W.: Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. PZWL Wydawnictwo Lekarskie. Warszawa 2022 • Król H., Ludwiczynski A.: Zarządzanie zasobami ludzkimi. Tworzenie kapitału ludzkiego organizacji. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2022 • Rycki W. Griffin: Podstawy zarządzania organizacjami. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2022

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	10
Udział w ćwiczeniach	15
Samokształcenie	15
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Udział w zaliczeniu	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	56
Punkty ECTS za przedmiot	1

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
CW43	Student nie posiada wiedzy dotyczącej priorytetów pracy zespołowej i czynników wpływających na efektywność pracy zespołu.	Student posiada wiedzę o zaawansowanym stopniu z dopuszczalnymi nieścisłościami na temat priorytetów pracy zespołowej i czynników wpływających na efektywność pracy zespołu.		
CW44	Student nie posiada wiedzy z zakresu znaczenia motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy.	Student posiada wiedzę o zaawansowanym stopniu z dopuszczalnymi nieścisłościami na temat znaczenia motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy.		
CW45	Student nie posiada wiedzy dotyczącej roli przywództwa i stylów zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wad i zalet.	Student posiada wiedzę o zaawansowanym stopniu z dopuszczalnymi nieścisłościami prezentuje zagadnienia dotyczące procesu podejmowania decyzji w zespole.		
CW46	Student nie posiada wiedzy dotyczącej procesu podejmowania decyzji w zespole	Student posiada wiedzę dotyczącą procesu podejmowania decyzji w zespole.		

CW47	Student nie posiada wiedzy dotyczącej metod samooceny pracy zespołu	Student posiada wiedzę dotyczącą metod samooceny pracy zespołu.		
CW48	Student nie posiada wiedzy na temat czynników zakłócających pracę zespołową i metod rozwiązywania konfliktów w zespole	Student posiada wiedzę na temat czynników zakłócających pracę zespołową i metod rozwiązywania konfliktów w zespole.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
CU53	Student nie potrafa analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej.	Student nie potrafa analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej.		
CU54	Student nie potrafi korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu.	Student potrafi korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu.		
CU55	Student nie potrafi wskazać sposobów rozwiązywania problemów członków zespołu.	Student potrafi wskazać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu.		

CU56	Student nie potrafi planować pracy zespołu i motywować członków zespołu do pracy.	Student potrafi planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy.		
CU57	Student nie potrafi identyfikować czynników zakłócających pracę zespołu i wskazywać sposobów zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.	Student potrafi identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS4	Student nie zna zasad ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	Student zna zasady ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.		

MODUŁ D – NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: II Semestr studiów: III
Studia	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	13
Cel przedmiotu	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania potrzeb chorego w sferze bio- psycho-społecznej z uwzględnieniem sfery kulturowej i duchowej. Nauczenie działania pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie edukacji zdrowotnej, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji chorych internistycznych. Wykształcenie u studentów umiejętności wykorzystania wiedzy klinicznej w formułowaniu diagnozy pielęgniarstwa, ustalania celów i planu opieki pielęgniarstwa u pacjentów z chorobami: układu krążenia, serca, naczyń krwionośnych, układu oddechowego, układu pokarmowego, wątroby, trzustki, układu moczowego, układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi. Kształtowanie umiejętności edukacji zdrowotnej pacjentów z chorobami internistycznym.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Student posiada zakres wiadomości, umiejętności, kompetencje z przedmiotów realizujących treści podstawowe (anatomia, fizjologia, patologia, farmakologia) i wybranych treści kierunkowych (podstawy pielęgniarstwa, filozofia i etyka zawodu pielęgniarki, promocja zdrowia).
Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku	Opis efektów kształcenia

studiów;/	
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
D.W 1 Wykład/ Samokształcenie	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
D.W 2 Wykład/ Samokształcenie/Symulacja Medyczna	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
D.W 3 Wykład/ Samokształcenie	Zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;
D.W 4 Wykład/ Samokształcenie	Rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;
D.W 5 Wykład/ Samokształcenie	Zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz potych badaniach i zabiegach;
D.W 6 Wykład/ Samokształcenie	Właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W 7 Wykład/ Samokształcenie	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W 8 Wykład/ Samokształcenie	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W 9 Wykład/ Samokształcenie	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);

D.W 10 Wykład/ Samokształcenie	Zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
D.U 1 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe	Gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
D.U 2 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącą chorób i uzależnień;
D.U 3 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe	Prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
D.U 4 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
D. U 8 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe	Rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych
D. U 9 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe	Doraźnie podawać tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii
D. U 10 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/	Wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznać zaburzenia zagrażające życiu;

Praktyki zawodowe	
D. U 11 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko działającej;
D. U12 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
D. U13 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktykizawodowe	Wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
D. U14. Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktykizawodowe	Przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
D. U 15 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktykizawodowe	Dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
D. U 16 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktykizawodowe	Uczyć pacjenta i jego opiekunów o doboru oraz użytkowaniu sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
D.U 18 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktykizawodowe	Rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
D.U 20 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktykizawodowe	Prowadzić rozmowę terapeutyczną
D. U 23 Zajęcia praktyczne/	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;

Praktyki zawodowe	
D. U 25 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Postępować zgodnie z procedurą z ciałem pacjenta zmarłego;
D. U 26 Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe	Przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
K. S 1 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K. S 2 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
K. S 3 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K. S 4 Wykład/ Zajęcia praktyczne/	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywaną czynność zawodową;

Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	
K. S 5 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
K. S 6 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Symulacja medyczna/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Przewidywania i uwzględnianie czynników wpływających na reakcję własną i pacjenta;
Treści programowe	

Forma zajęć : wykład	Klinika Choroby wewnętrzne 1. Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy (etiopatogeneza, objawy, leczenie).Choroba refleksowa przełyku . 2. Przewlekłe zapalenie i marskość wątroby. 3. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki i nieswoiste zapalenie jelit. 4. Cukrzyca typu 1i 2–symptomatologia, diagnostyka zasady leczenia insuliną i lekami doustnymi, kryteria wyrównania, 5. - Schorzenia tarczycy –choroba Grawer-Basedowa-symptomatologia diagnostyka i leczenie. 6. Funkcja układu krążenia i mechanizmy kompensacyjne. Objawy chorób układu krążenia ocena objawów groźnych dla życia. 7. Obrzęk płuc i wstrząs kardiogeny-przyczyny, objawy, zasady postępowania i udzielania pierwszej pomocy. 8. Symptomatologia i rozpoznawanie chorób układu oddechowego. 9. Przewlekła choroba obturacyjna płuc, astma oskrzelowa. 10. Zapalenie płuc opłucnej, gruźlica, rak , niewydolność oddechowa i zatorowość. 11. Reumatoidalne zapalenie stawów. 12. Układowe choroby tkanki łącznej (kolagenozy). Reumatyzm tkanek miękkich. 13. Choroby układu czerwono-krwinkowego -niedokrwistość. 14. Choroby układu biało-krwinkowego-leuko-i limfocytozy odczynowe, limfo i mieloproliferacje. 15. Infekcje dróg moczowych. 16. Przewlekła i ostra niewydolność nerek. 17. Rodzaje i zasady zlecania badań diagnostycznych Suma godzin –25
--	---

	Wykład pielęgniarstwo internistyczne 1. Problemy pacjentów z chorobami narządów wewnętrznych zależne od charakteru i przebiegu procesu chorobowego. 2. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobą niedokrwinną serca. 3. Diagnoza pielęgniarstwa i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z przewlekłą niewydolnością krążenia. 4. Zadania pielęgniarstwa wobec chorego z astmą oskrzelową, obturacyjną chorobą płuc i przewlekłą niewydolnością oddechową. 5. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy oraz z marskością wątroby. 6. Postępowanie pielęgniarstwa wobec chorego z zapaleniem pęcherzyka i dróg żółciowych. 7. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z nadczynnością i niedoczynnością tarczycy. 8. Diagnoza pielęgniarstwa i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych cukrzycą typu I i II, rola pielęgniarki w realizacji leczenia i edukacji pacjenta. 9. Diagnoza pielęgniarstwa i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z zapaleniem układu moczowego i przewlekłą niewydolnością nerek. 10. Diagnoza pielęgniarstwa i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z białaczką i niedokrwistością 11. Zadania pielęgniarki wobec z reumatoidalnym zapaleniem stawów i osteoporozą. Suma godzin –50
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Chorób Wew.	1. Charakterystyka oddziału internistycznego -zadania pielęgniarki internistycznej. 2. Ostre zespoły wieńcowe -problemy opiekuńcze pacjentów–sposoby ich rozwiązywania. 3. Edukacja zdrowotna pacjenta z chorobą niedokrwinną serca i nadciśnieniem tętniczym. 4. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z astmą oskrzelową i chorobą zapalną układu oddechowego. Udział pielęgniarki internistycznej w fizjoterapii układu oddechowego. 6. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą wrzodową żołądka lub dwunastnicy. 7. Pielęgnacja chorego z marskością wątroby oraz udział pielęgniarki w leczeniu dietetycznym, obarczającym. 8. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu chorych z chorobami nerek oraz planowanie opieki i edukacji w zakresie samoopieki. 9. Wieloaspektowość opieki pielęgniarstwa pacjenta leczonego z powodu białaczki. 10. Pielęgnowanie pacjenta z niedokrwistością . 11. Rozpoznanie, kontrola i leczenie cukrzycy –zadania pielęgniarki. 12. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z nadczynnością i niedoczynnością tarczycy. 13. Opieka pielęgniarstwa wobec pacjenta z RZS i osteoporozą. 14. Choroby nowotworowe –profilaktyka–rola pielęgniarki. Suma godzin – 120(115+5 MCSM) Praktyki zawodowe 1. Organizowanie stanowiska pracy.

Praktyki zawodowe ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w: Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Chorób Wew. lub lub student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk)	2. Ocena stanu funkcji układu krążenia, oddechowego, moczowego, pokarmowego, krwiotwórczego, narządów zmysłu, ruchu, gruczołów wewnętrznego wydzielania poprzez pomiar, obserwację, wywiad, analizę dokumentacji, analizę wyników badań. 3. Pobieranie materiałów do badań diagnostycznych. 4. Asystowanie przy punkcjach narządów wewnętrznych 5. Przygotowanie chorego i asystowanie przy badaniach endoskopowych 6. Podawanie leków różnymi drogami. 7. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych. 8. Prowadzenie poradnictwa odnośnie trybu życia z chorobą. 9. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-opiekuńczych na skórze i błonach śluzowych. 10. Dokumentowanie działań pielęgniarских. Suma godzin - 160
Samokształcenie	Praca na jeden z wybranych tematów: 1. Udział pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobą niedokrwienną serca. 2. Rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta z nadciśnieniem tętniczym do samoopieki. 3. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem z niewydolnością serca. 4. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta po przebytym zawale mięśnia sercowego 5. Postępowanie pielęgniarskie wobec pacjenta z zapaleniem płuc. 6. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z astmą oskrzelową. 7. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z gruźlicą 8. Problemy opiekuńcze i sposoby ich rozwiązywania u pacjentów z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc. 9. Rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta z cukrzycą do samoopieki. 10. Kierunki opieki pielęgniarskiej wobec pacjentów z reumatoidalnym zapaleniem stawów. 11. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z ZZSK 12. Problemy opiekuńcze pacjentów z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy. 13. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego. 14. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z Chorobą Leśniowskiego - Crohna. 15. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z przewlekłym zapaleniem trzustki.

	16. Zadania pielęgniarki wobec chorego z stanem zapalnym dróg moczowych. 17. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do samoopieki z przewlekłą niewydolnością nerek. 18. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem z niedokrwistością 19. Rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjentów z niedoczynnością tarczycy 20. Zadania pielęgniarki w farmakoterapii i leczeniu dietetycznym chorych na cukrzycę 21. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem z białaczką 22. Zakres zadań pielęgniarki w opiece nad pacjentem z zaburzeniami rytmu serca - tachyarytmie 23. Zakres zadań pielęgniarki w opiece nad pacjentem z zaburzeniami rytmu serca - bradyarytmie Suma godzin - 25
Metody dydaktyczne	Wykłady - metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. Zajęcia praktyczne – metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych, metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium, symulacja medyczna. Praktyki zawodowe – metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium.
Narzędzia dydaktyczne	laptop i rzutnik multimedialny prezentacje multimedialne trenażery fantomy wyposażenie MCSM wg potrzeb

Sposoby oceny (F- formująca, P- podsumowująca)	F 1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F 2. Swobodne wypowiedzi studentów P 1. Praca pisemna zaliczeniowa- z samokształcenia P 2. Zaliczenie końcowe z oceną w formie odpowiedzi ustnej studenta na wylosowane zagadnienia przygotowane przez prowadzącego lub test jednokrotnego wyboru + pytania otwarte (do wyboru przez prowadzącego) Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego, -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności.
Literatura	
podstawowa	• Duda-Król W., Wełnicki M., Mamcarz A. Choroby wewnętrzne: przypadki kliniczne Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2019 • Oliver A. Leach, Gijs I. van Boxel. (red. nauk. Kokot F. ; tł. z jęz. ang. 4. wyd. Wencka B. oraz Czupryniak A., Franek E., Kokot F., Kuczera M., Nowicki M.). Choroby wewnętrzne. Wydawnictwo Urban & Partner , Wrocław 2016 • Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D., Pielęgniarstwo internistyczne. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017
uzupełniająca	• Jurkowska G., Ładoga K.: Pielęgniarstwo internistyczne, PZWL Warszawa 2021

czasopisma	• Magazyn Pielęgniarki i Położnej, • Pielęgniarstwo XXI wieku, • Medycyna Praktyczna, • Nowa Medycyna, • Medycyna po Dyplomie, • Rehabilitacja medyczna, • Zdrowa żywność, zdrowy styl życia, • Dietetyka, • Gerontologia Polska, • Endokrynologia, otyłość i zaburzenia przemiany materii • Endokrynologia Polska • Polski Przegląd Nauk o Zdrowiu
--------------------------	--

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	75
Udział w zajęciach praktycznych	115
Zajęcia praktyczne w MCSM WW	5
Udział w praktykach zawodowych	160
Samokształcenie	25 (10+15)
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	10
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Udział w egzaminie	5
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	425
Punkty ECTS za przedmiot	13

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatricznym,	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatricznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

	neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	
DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i

	stanu zdrowia.			
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.		
DW9	Student nie zna zasad organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym).	Student zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym).		
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny

	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarские ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.		
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie samoopieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.		
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.		
DU4	Student nie potrafi zorganizować izolacji chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi zorganizować izolację chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych.		
DU8	Student nie potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach.	Student potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach.		
DU9	Student nie potrafi doraźnie podawać tlenu i monitorować stan pacjenta podczas tlenoterapii.	Student potrafi doraźnie podawać tlen i monitorować stan pacjenta podczas tlenoterapii.		
	Student nie potrafi wykonać	Student potrafi wykonać badania elektro-kardiograficznego i rozpoznawać zaburzenia		

DU10	badania elektro-kardiograficznego i rozpoznawać zaburzeń zagrażających życiu.	zagrożające życia.
DU11	Student nie potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.	Student potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.
DU12	Student nie potrafi przygotować chorego do badań diagnostycznych w wymiarze fizycznym i psychicznym.	Student potrafi przygotować chorego do badań diagnostycznych w wymiarze fizycznym i psychicznym.
DU13	Student nie potrafi wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych.	Student potrafi wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych.
DU14	Student nie potrafi przygotowywać zapisu form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia.	Student potrafi przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia.
DU15	Student nie potrafi dokumentować sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian oraz realizowanej opieki pielęgniarstwa, z uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych.	Student potrafi dokumentować sytuacje zdrowotne pacjenta, dynamikę jej zmian oraz realizowane opieki pielęgniarstwa, z uwzględnieniem min form tycznych narzędzi do gromadzenia danych.
DU16	Student nie potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-	Student potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.

	rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.	
DU18	Student nie potrafi rozpoznać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.	Student potrafi rozpoznać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.
DU20	Student nie potrafi prowadzić rozmowy terapeutycznej.	Student potrafi prowadzić rozmowy terapeutyczne.
DU23	Student nie potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.	Student potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.
DU25	Student nie potrafi postępować zgodnie z procedurą z ciałem pacjenta zmarłego.	Student potrafi postępować zgodnie z procedurą z ciałem pacjenta zmarłego.
DU26	Student nie potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.	Student potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
--	---	--	--	---

KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Pediatryka i pielęgniarstwo pediatryczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: II Semestr studiów: IV
Studia	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	15
Cele przedmiotu	1. Zapoznanie studentów z najczęściej występującymi chorobami wiekurozwojowego oraz zasadami ich profilaktyki, diagnostyki i leczenia. 2. Przekazanie wiedzy i kształtowanie umiejętności w zakresie oceny i monitorowania rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży. 3. Przygotowanie studenta do samodzielnego pielęgnowania chorych dzieci przy zapewnieniu profesjonalnej, całościowej opieki bez względu na miejsce, czas i rodzaj schorzenia. 4. Doskonalenie umiejętności samokształcenia i samokontroli.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Student posiada zakres wiadomości, umiejętności, kompetencje z przedmiotów realizujących treści podstawowych i wybranych treści kierunkowych (podstawy pielęgniarstwa, filozofia i etyka zawodu pielęgniarki, promocja zdrowia, interna i pielęgniarstwo internistyczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne).
Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów	Opis efektów kształcenia
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
DW2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach
DW3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie pediatrycznym
DW4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
DW5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
DW6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
DW7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia

DW8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
DW10	zasady organizacji opieki specjalistycznej (pediatrycznej)
DW13	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;
DW14	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarstwa w tym zakresie;
DW18	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
DW28	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
DW31	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;
DU2	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
DU3	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
DU5	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;
DU9	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
DU12	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
DU13	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
DU15	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
DU17	przewodzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
DU18	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
DU20	przewodzić rozmowę terapeutyczną;
DU22	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
DU23	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
DU24	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
DU25	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
DU26	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;

Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład e-learning	Wykłady- klinika 1. Rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych 2. Stany zagrażające życiu i zdrowiu wcześniaka i noworodka 3. Semiotyka. Badanie fizykalne w pediatrii 4. Schorzenia układu pokarmowego u dzieci. Symptomatologia chorób układu pokarmowego. Badania diagnostyczne. Elementy patologii układu pokarmowego. Biegunki infekcyjne ostre i przewlekłe. Zaburzenia trawienia i wchłaniania: choroba glutenowa, alergie pokarmowe, mukowiscydoza. Choroba refleksowa przełyku. Choroby wątroby i trzustki. 5. Alergie pokarmowe u dzieci. 6. Najczęstsze wady wrodzone: wady cewy nerwowej, twarzoczaszki. Wady wrodzone układu pokarmowego: atrezja odbytu, zarośnięcie odcinków przewodu pokarmowego, przetoki przełykowo-oskrzelowe, zwężenie odźwiernika. 7. Schorzenia układu oddechowego w pediatrii. Symptomatologia chorób układu oddechowego. Metody diagnostyki układu oddechowego. Schorzenia układu oddechowego u dzieci: infekcje górnych dróg oddechowych, zapalenie płuc, oskrzeli, alergie oddechowe, astma oskrzelowa, RDS. 8. Schorzenia układu moczowego u dzieci. Odmienności funkcjonowania układu moczowego u dzieci. Symptomatologia chorób układu moczowego w zależności od wieku. Badania diagnostyczne. Elementy patologii układu moczowego: wady wrodzone, refluks pęcherzowo – moczowy. Infekcje układu moczowego: zapalenie pęcherza, ostre i przewlekłe odmiedniczkowe zapalenie nerek. Kłębuszkowe zapalenie nerek. Zespół nerczycowy. Przewlekła niewydolność nerek. Leczenie nerko zastępcze. 9. Choroby układu nerwowego u dzieci (porażenie mózgowe, zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych,..). 10. Schorzenia układu krążenia u dzieci. Symptomatologia i badania diagnostyczne w zależności od wieku dziecka. Rytm serca i ciśnienie tętnicze w okresie rozwojowym. Wady wrodzone serca. Niewydolność krążenia u dzieci – tlenoterapia, monitorowanie

parametrów życiowych. Zaburzenia rytmu i przewodnictwa.

11. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego (odra, ospa wietrzna, różyczka, błonica).

12. Choroby pasożytnicze przewodu pokarmowego u dzieci. Charakterystyka pasożytów, sposoby zakażenia, objawy chorób pasożytniczych, leczenie farmakologiczne, profilaktyka chorób pasożytniczych.

13. Schorzenia ortopedyczne u dzieci.

14. Choroby nowotworowe układu krwiotwórczego u dzieci. Najczęściej występujące choroby nowotworowe u dzieci

Suma godzin – 20

Wykłady- pielęgniarstwo pediatryczne

1. Hospitalizacja jako sytuacja trudna. Reakcja dzieci i rodziców na fakt hospitalizacji. Zadania pielęgniarki.

2. Pielęgnowanie noworodka i wcześniaka (testy przesiewowe, żółtaczkę fizjologiczną, przedłużającą się, zaburzenia oddychania,...).

3. Profilaktyka zakażeń w oddziałach pediatrycznych.

4. Żywienie dzieci zdrowych i chorych. Schemat sztucznego karmienia niemowląt i małych dzieci. Karmienie niemowlęcia chorego: diety eliminacyjne, diety suplementacyjne dziecka niedożywionego, diety przy biegunkach. Schorzenia związane z niedoborami pokarmowymi: anemia niedoborowa, krzywica.

5. Przygotowanie dziecka do zabiegu operacyjnego. Opieka pielęgniarska przed i po zabiegu.

6. Pielęgnowanie dziecka w chorobach układu oddechowego. Drenaż ułożeniowy. Standard postępowania pielęgnacyjnego.

7. Problemy pielęgnacyjne i sposoby ich rozwiązywania u dzieci z chorobami alergicznymi. Standard opieki dziecka z astmą oskrzelową.

8. Problemy pielęgnacyjne dzieci z chorobami układu nerwowego (porażenie mózgowe, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych,...).

9. Planowanie i realizacja opieki nad dzieckiem z chorobą układu pokarmowego.

10. Problemy pielęgnacyjne dzieci z chorobą układu krążenia (choroba Henleina- Schenocha, anemia z niedoboru żelaza, sierpowata).

11. Problemy pielęgnacyjne dzieci w chorobach zakaźnych wieku dziecięcego (odra, ospa wietrzna, różyczka, błonica).

12. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarstwa u dzieci z zaburzeniami metabolicznymi.

13. Mukowiscydoza – planowanie opieki pielęgniarstwa .

14. Postępowanie i pielęgnacja dzieci w najczęstszych schorzeniach ortopedycznych u dzieci.

15. Planowanie opieki pielęgniarstwa w stosunku do małego pacjenta i jego rodziny w przypadku wady wrodzonej. Poradnictwo genetyczne.

16. Problemy pielęgnacyjne dzieci i rodziców w przypadku choroby nowotworowej układu krwiotwórczego.

17. Pielęgnowanie dzieci z chorobami pasożytniczymi przewodu pokarmowego u dzieci.

18. Kształtowanie się pojęcia śmierci u dzieci. Opieka terminalna.

19. Rola i zadania pielęgniarki w uodpornieniu populacji- szczepienia ochronne (obowiązkowe wg kalendarza i zalecane).

20. Dziecko maltretowane. SIDS. Urazowość. Uzależnienia u dzieci.

	Suma godzin – 50
	Suma godzin- 70
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Pediatriczny	1.Organizacja oddziału dziecięcego. Organizacja pediatrycznej opieki pielęgniarskiej. Specyfika pracy w oddziałach pediatrycznych pomieszczenia, wyposażenia w sprzęt i aparaturę. Personel oddziału. Dokumentacja oddziału pediatrycznego. Zabezpieczenie przed przenoszeniem zakażenia przez grupy studenckie. Odpowiedzialność studentów za bezpieczeństwo dzieci podczas zajęć praktycznych. 2 Proces pielęgnowania dziecka. Role społeczne pielęgniarki sprawującej opiekę nad dzieckiem hospitalizowanym. Funkcje pielęgniarki pediatrycznej. Odrębności wywiadu pediatrycznego. Zasady zbierania informacji o dziecku. 3. Diagnoza pielęgniarska. Znaczenie wywiadu w dokumentacji lekarskiej i pielęgniarskiej. Analiza podstawowej dokumentacji lekarskiej i pielęgniarskiej. Obserwacja noworodka i wcześniaka. Ocena stanu ogólnego. Ocena rozwoju psychomotorycznego dziecka. Metody oceny rozwoju psychofizycznego. Potrzeby somatyczne i psychiczne dziecka warunkujące jego prawidłowy rozwój. Ocena stanu ogólnego niemowląt i dzieci starszych. Obserwacja dziecka - głowa, klatka piersiowa, jama brzuszna, skóra, tkanka podskórna, stan odżywienia, oddech, tętno. 4.Zasady opieki i pielęgnacji noworodka. Czynności pielęgnacyjne przy noworodku (kąpiel, toaleta, higiena kikutu pępowinowego). Pielęgnacja noworodka w inkubatorze. Termoregulacja. Mechanizmy utraty ciepła i zapobieganie im. 5. Stymulacje prawidłowego rozwoju dziecka. Metody stymulowania rozwoju psychoruchowego w różnych okresach życia dziecka. 6. Zasady pielęgniarskiej opieki pediatrycznej. Studia przypadków. Ustalenie diagnozy pielęgniarskiej: - rozpoznanie potrzeb dziecka - ocena stanu dziecka - hierarchizacja problemów - rozwiązywanie rozpoznanych problemów i zaspokojenie potrzeb dziecka - ewaluacja działań. 7.Przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych Pomiar temperatury ciała, masy ciała. Przygotowanie psychiczne i fizyczne dziecka do pobrania krwi, moczu i kału na badania diagnostyczne. Pobranie wymazu z gardła. 8.Podawanie leków. Przygotowanie, rozkładanie i podawanie leków doustnych z zachowaniem zasad aseptyki. Obliczanie dawek, przygotowanie zestawu i podawanie leków dożylnych; podawanie czopków doodbytniczych, przygotowanie i przeprowadzenie inhalacji. 9. Właściwości anatomiczne i fizjologiczne układu oddechowego u niemowląt i małych dzieci. Odrębności anatomiczne i fizjologiczne układu oddechowego u małych dzieci. 10.Choroby układu oddechowego. Obserwacja i pielęgnacja dziecka w ostrych stanach chorobowych układu oddechowego. Postępowanie w napadach i stanach astmatycznych. Najczęstsze zakażenia dolnych i górnych dróg oddechowych u dzieci. Objawy,

	badania diagnostyczne i leczenie. Zastosowanie drenażu ułożeniowego. Ocena stanu dziecka. Opieka pielęgniarska nad dzieckiem z zaburzeniami ze strony układu oddechowego. 11. Zapalenie ucha środkowego. Zapalenie ucha środkowego- warunki sprzyjające zapaleniu; etiologia i objawy kliniczne. Powikłania, leczenie i postępowanie pielęgniarskie. 12. Właściwości anatomiczno- fizjologiczne układu pokarmowego u niemowląt i małych dzieci. Odrębności anatomiczno- fizjologiczne układu pokarmowego u niemowląt. Zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego i ich przyczyny. Problemy pielęgnacyjne dzieci z chorobami układu pokarmowego. Pielęgnowanie dziecka odwodnionego. Stopnie ciężkości odwodnienia. Diagnoza pielęgniarska. Planowanie postępowania. Przywrócenie i utrzymanie prawidłowego stanu nawodnienia. 13. Przepuklina pępkowa, oponowo-rdzeniowa, wodogłowie- opieka pielęgniarska nad dzieckiem. Dziecko z rozszczepem wargi i podniebienia, zarośnięcie przełyku, zwężenie odżywnika- zasady pielęgniarskiej opieki pediatrycznej. 14. Pielęgnowanie dziecka z cukrzycą. Ustalenie diagnozy pielęgniarskiej: rozpoznanie potrzeb dziecka, ocena stanu dziecka, hierarchizacja problemów rozwiązywanie rozpoznanych problemów i zaspokojenie potrzeb dziecka ewaluacja działań. Edukacja zdrowotna w terapii (zasady zdrowego odżywiania; wymienniki węglowodanowe i tłuszczowo – białkowe. Metody i zasady prawidłowego podawania insuliny). 15. Przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych w chorobach układu moczowego. Badania diagnostyczne: pobranie moczu na badania laboratoryjne, cystografia, urografia, cystouretrografia mikcyjna, ultrasonografia. 16. Ocena, obserwacja, postępowanie i problemy pielęgnacyjne dzieci z wadami serca (przetrwały przewód tętniczy Bottala, tetralogia Fallota) . 17. Pielęgnowanie dzieci w chorobach układu krwiotwórczego. Przygotowanie fizyczne i psychiczne dziecka do chemioterapii. Zapobiegania zakażeniom. 18. Problemy pielęgnacyjne dziecka i rodziny w stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia w różnych okresach życia (oparzenia, zatrucia: leki, metale ciężkie, grzyby, wilcza jagoda, ług, żrące kwasy, zachłyśnięcia ciałem stałym, złamania kości długich) Suma godzin- 160 w tym 150 w oddziale szpitalnym, a 10 w MCSM
Praktyki zawodowe ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Pediatryczny lub student wybiera sam placówkę	1. Specyfika i organizacja pracy w oddziale pediatrycznym. 2. Zapoznanie się ze stanami pacjentów i dokumentacją oddziału. 3. Komunikowanie terapeutyczne z chorym dzieckiem i jego rodziną. 4. Przygotowanie dziecka i rodziny/opiekunów do samokontroli i samo opieki na podstawie programu edukacyjnego. 5. Ocena stanu bio-psycho-społecznego niemowlęcia i dziecka starszego - objęcie procesem pielęgnowania. 6. Diagnoza pielęgniarska u dziecka w wybranych schorzeniach. 7. Ocena indywidualnej dokumentacji procesu pielęgnowania. Suma godzin- 160

spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk)	
Samokształcenie	1. Padaczka u dzieci – postępowanie i pielęgnacja. 2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zaburzeniach neurologicznych u dzieci. 3. Pielęgnowanie dziecka ze zmianami na skórze i błonach śluzowych. 4. Wirus nabytego niedoboru odporności u dzieci – planowanie opieki pielęgniarskiej. 5. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej i zaburzeń koncentracji uwagi u dzieci 6. Najczęstsze problemy psychospołeczne wieku dziecięcego. Fobie i samobójstwa Suma godzin - 30
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny/konwencjonalny Studium indywidualnego przypadku Metoda referatu
Narzędzia dydaktyczne	Laptop i rzutnik multimedialny oraz prezentacje multimedialne Tablica i kreda lub mazak Plansze z algorytmami postępowania Kartki papieru i długopisy Opisy przypadków
Sposoby oceny F-formująca, P-podsumowująca	F1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F2. Swobodne wypowiedzi studentów P1. Samokształcenie: Samokształcenie: praca pisemnaprzygotowana przezstudenta na podane przezprowadzącego tematy i wg. Wskazanychkryteriów . P2. Obecność – na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych Wykład: zaliczeniekońcowe z oceną w formietestujednokrotnegowyboru, lubodpowiedziustnejstudenta na wylosowanezagadnieniaprzygotowaneprzezprowadzącego(do wyboruprzezprowadzącego) Zajęciapraktyczne: -obecność na zajęciachpraktycznych, -przygotowanie do ocenypisemnejwersjiPrzewodnika do gromadzeniadaných o pacjencie z procesempielęgowaniawybranego chorego z chorobąwiekudziecięcego, -zaliczeniezajęćprzezprowadzącego z wpisem do Dzienniczkaumiejętności,

	Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności.
Literatura	
podstawowa	• ZarzyckaD., EmerykA (red).Pediatria i pielęgniarstwopediatryczne. Wydawca: PZWL WydawnictwoLekarskie. Warszawa, 2022. • Cepuch G., Perek M. Modele opieki pielęgniarstwiejnad dzieckiem z chorobą ostrą i zagrażającą życiu. PZWL Warszawa 2022. • 3. KrawczyńskiM:Propedutykapediatrii. Wydawca: PZWL WydawnictwoLekarskie Warszawa, 2022.
uzupełniająca	1.WoynarowskaB. Profilaktyka w pediatrii. Wyd. PZWL Warszawa 2020. 2. Pawlacyk B. (red), Pielęgniarstwo pediatryczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2018. 3. Krawczyński M. Propedutykapediatrii, wydawnictwo PZWL Warszawa 2022.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach		70 (e-learning 20 h klinika- 1 ECTS)
Udział w zajęciach praktycznych w	oddziale szpitalnym	150
	w CSM w sali wysokiej wierności	10
Udział w praktykach zawodowych		160
Samokształcenie		30
Studiowanie literatury		10
Przygotowanie do egzaminu		10
Udział w egzaminie		1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		441
Punkty ECTS za przedmiot		15 (w tym 1 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).

DW13	Student nie zna i nie rozumie (lub posiada wiedzę z tego zakresu w niewystarczającym zakresie tj. do 50%) patofizjologii, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia i rokowania chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi	Student zna i rozumie pojęcia z zakresu patofizjologii, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia i rokowania chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi.
DW14	Student nie zna i nie rozumie (lub posiada wiedzę z tego zakresu w niewystarczającym zakresie tj. do 50%) patofizjologii, objawów klinicznych chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstaw opieki pielęgniarstwa w tym zakresie	Student zna zagadnienia z zakresu patofizjologii, objawów klinicznych chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstaw opieki pielęgniarstwa w tym zakresie.
DW28	Student nie zna i nie rozumie standardów i procedur postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.	Student zna i rozumie standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.
DW31	Student nie zna i nie rozumie patofizjologii i objawów klinicznych chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa).	Student zna i rozumie patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa).

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.		
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 268amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 268amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.		
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.		
DU4	Student nie potrafi zorganizować izolacji chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi zorganizować izolację chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych.		
DU5	Student nie potrafi oceniać rozwoju psychofizycznego dziecka, wykonywać testów przesiewowych i wykrywać zaburzenia w rozwoju.	Student potrafi oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju.		

DU8	Student nie potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach.	Student potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach.
DU9	Student nie potrafi doraźnie podawać tlenu i monitorować stan pacjenta podczas tlenoterapii.	Student potrafi doraźnie podawać tlen i monitorować stan pacjenta podczas tlenoterapii.
DU11	Student nie potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.	Student potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.
DU12	Student nie potrafi przygotować chorego do badań diagnostycznych w wymiarze fizycznym i psychicznym.	Student potrafi przygotować chorego do badań diagnostycznych w wymiarze fizycznym i psychicznym.
DU13	Student nie potrafi wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych.	Student potrafi wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych.
DU15	Student nie potrafi dokumentować sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian oraz realizowanej opieki pielęgniarstwa, z uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych.	Student potrafi dokumentować sytuacje zdrowotne pacjenta, dynamikę jej zmian oraz realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem min form tyczących narzędzi do gromadzenia danych.
DU17	Student nie potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienia pozajelitowe.	Student potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe.
DU18	Student nie potrafi rozpoznać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.	Student potrafi rozpoznać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.
DU20	Student nie potrafi prowadzić rozmowy terapeutycznej.	Student potrafi prowadzić rozmowy terapeutyczne.

DU22	Student nie potrafi przekazywać informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.
DU23	Student nie potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.	Student potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.
DU 24	Student nie potrafi oceniać poziomu bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologicznych i niefarmakologicznych postępowań przeciwbólowych.	Student potrafi oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe.
DU25	Student nie potrafi postępować zgodnie z procedurą z ciałem pacjenta zmarłego.	Student potrafi postępować zgodnie z procedurą z ciałem pacjenta zmarłego.
DU26	Student nie potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.	Student potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
--	---	--	--	---

KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.
KS7	Student nie potrafi dostrzegać i rozpoznawać własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: II Semestr studiów: III
Studia:	Kierunek:PIEŁĘGNIARSTWO
Punkty ECTS (Załącznik 1)	13
Cele przedmiotu	1.Pogłębienie wiedzy o pielęgnowaniu chorych z uwzględnieniem leczenia chirurgicznego w wybranych jednostkach chorobowych. 2.Przygotowanie studenta do samodzielnego pielęgnowania chorych leczonych chirurgicznie przy zapewnieniu profesjonalnej, całościowej opieki bez względu na miejsce, czas i technikę zabiegu operacyjnego. 3. Doskonalenie umiejętności samokształcenia i samokontroli.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Student posiada zakres wiadomości, umiejętności, kompetencje z przedmiotów realizujących treści podstawowych i wybranych treści kierunkowych (podstawy pielęgniarstwa, etyka zawodu pielęgniarki, promocja zdrowia, interna i pielęgniarstwo internistyczne, anatomii i fizjologii oraz patologii).
Symbol odniesienia do efektów uczenia dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW1	Student zna i rozumie czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
DW2	Student zna i rozumie etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach
DW3	Student zna i rozumie zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym
DW4	Student zna i rozumie rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
DW5	Student zna i rozumie zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
DW6	Student zna i rozumie właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;

DW7	Student zna i rozumie standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia
DW8	Student zna i rozumie reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
DW10	Student zna i rozumie zasady organizacji opieki specjalistycznej (chirurgicznej)
DW22	Student zna i rozumie zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (<i>Enhanced Recovery After Surgery, ERAS</i>);
DW23	Student zna i rozumie czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;
DW24	Student zna i rozumie zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, W chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
DW25	Student zna i rozumie zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;
DW29	Student zna i rozumie zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU1	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;
DU2	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
DU3 MCSM	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU6 MCSM	Student potrafi dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków
DU7 MCSM	Student potrafi dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
DU8 MCSM	Student potrafi rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
DU15	Student potrafi dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych
DU17 MCSM	Student potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe
DU18	Student potrafi rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-

	pielęgniacyjnego
DU19 MCSM	Student potrafi pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną
DU20	Student potrafi prowadzić rozmowę terapeutyczną
DU22	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia Pacjenta
DU24 MCSM	Student potrafi ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K.S2	przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
Treści programowe	
Forma zajęć Wykład	Wykład- Klinika 1. Nowoczesne metody diagnozowania i leczenia chirurgicznego. 2. Ocena stanu pacjenta po zabiegu operacyjnym i zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym. 3. Powikłania pooperacyjne. 4. Odżywianie chorego w chirurgii. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej. 5. Ostre choroby jamy brzusznej (zapalenie otrzewnej, niedrożność jelit, krwotok z przewodu pokarmowego, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, trzustki). Zachowawcze i chirurgiczne leczenie schorzeń jamy brzusznej. 6. Choroby gruczołu piersiowego. Chirurgiczne leczenie schorzeń gruczołu piersiowego. 7. Chirurgiczne leczenie schorzeń tarczycy. Opieka pielęgniarska po operacji z powodu schorzeń gruczołów wewnętrznego wydzielania.

	8. Choroby układu moczowo- pęciowego wymagające zachowawczego lub zabiegowego leczenia chirurgicznego. 9. Schorzenia naczyń obwodowych tętniczych i żylnych (choroba Burgera, niedokrwienność kończyn, żylaki kończyn dolnych i amputacja kończyny, zatory,...). 10. Oparzenia i odmrożenia. 11. Stany zagrożenia życia w chirurgii. 12. Pacjent w chirurgii jednego dnia. Liczba godzin -20 Wykład- Pielęgniarstwo 1. Rola pielęgniarki w diagnozowaniu pacjenta ze schorzeniami leczonymi w oddziałach chirurgii. 2. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego 3. Zasady pielęgnowania pacjenta w okresie okołoperacyjnym 4. Zadania pielęgniarki w zapobieganiu i wczesnym rozpoznawaniu powikłań pooperacyjnych. 5. Rola pielęgniarki w odżywianiu chorego w chirurgii. 6. Pielęgnowanie chorego po urazach. 7. Zasady pielęgnowania pacjenta z chirurgicznym schorzeniem narządów jamy brzusznej i przewodu pokarmowego. 8. Model opieki pielęgniarskiej chorej/ego z chorobami gruczołu piersiowego. 9. Model opieki pielęgniarskiej chorego po zabiegu usunięcia tarczycy. 10. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem po operacji w obrębie układu moczowo – pęciowego. 11. Model opieki pielęgniarskiej chorego z chorobą niedokrwiennością kończyn, żylakami kończyn dolnych i po amputacji kończyny dolnej. 12. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z oparzeniami i/lub odmrożeniami. 13. Standardy postępowania pielęgniarskiego w wybranych stanach zagrożenia życia w schorzeniach chirurgicznych. 14. Pielęgnowanie chorych z ranami (po zabiegu, owrzodzeniową, oparzeniową, ...). Zapobieganie zakażeniom szpitalnym ran w chirurgii. Liczba godzin –50
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35	1. Przyjęcie w oddział pacjenta ze schorzeniem chirurgicznym w trybie nagłym i planowanym. 2. Profilaktyka zakażeń w pracy pielęgniarki chirurgicznej z uwzględnieniem specyfiki bloku operacyjnego. 3. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym. 4. Pielęgnowanie pacjentów po zabiegu operacyjnym. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym. 5. Rola i zadania pielęgniarki operacyjnej.

Oddział Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej lub Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej lub Urologicznym	6.Opieka pielęgniarska nad chorym z urazem tkanek miękkich i układu kostno – stawowego. 7. Zasady pielęgnowania chorego po operacji w obrębie przewodu pokarmowego z uwzględnieniem chorób nowotworowych. 8. Opieka okołoperacyjna nad chorym operowanym z powodu schorzeń gruczołów dokrewnych. 9. Zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem po zabiegu w obrębie klatki piersiowej i naczyń obwodowych. 10. Opieka pielęgniarska nad chorym operowanym z powodu schorzeń układu moczowo – płciowego. 11. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z oparzeniami i/lub odmrożeniami. Liczba godzin -110 i 10h w MCSM WW
Praktyki zawodowe ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej lub Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej lub Urologicznym lub student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk).	1. Poznanie środowiska szpitalnego, specyfiki oddziałów zabiegowych, dokumentacja oddziału zabiegowego. 2.Opieka nad chorym przy przyjęciu do oddziału chirurgicznego i przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego. 3. Opieka nad chorym w dobie zabiegu operacyjnego. 4. Przygotowanie do opatrunku i postępowanie z materiałem opatrunkowym i narzędziami chirurgicznymi po wykonaniu opatrunku. 5. Opieka nad chorym w kolejnych dniach po zabiegu operacyjnym. 6.Udział w diagnozowaniu chorego w oddziale zabiegowym (urologia, chirurgia, ortopedia). 7. Edukacja pacjentów po rozpoznaniu deficytu wiedzy. 8. Opieka nad chorym leczonym w chirurgii jednego dnia. 9. Opieka nad chorym hospitalizowanym w oddziałach zabiegowych (po urazach, z zapaleniem wyrostka robaczkowego, pęcherzyka żółciowego, niedrożnością, po perforacji wrzodu). Ocena stanu chorych w oddziałach zabiegowych, formułowanie diagnozy, określanie celu opieki, planowanie działań pielęgniarskich w ramach opieki, ocena. Liczba godzin - 160
Samokształcenie	1. Profilaktyka wybranego schorzenia chirurgicznego – prezentacja 2. Rola pielęgniarki w zapobieganiu zakażeniom wewnątrzszpitalnym na oddziale chirurgicznym i bloku operacyjnym na podstawie analizy artykułów z piśmiennictwa zawodowego od roku 2015. 3. Rola pielęgniarki w zapobieganiu powikłaniom pooperacyjnym u pacjenta z wybranym schorzeniem chirurgicznym – praca pisemna. 4. Udział pielęgniarki w edukacji chorego leczonego w oddziałach zabiegowych. 5.Żywienie chorych i rodzaje diet w oddziale chirurgicznym.

	Liczba godzin- 15+15=30
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny/konwencjonalny Wykład problemowy lub konwersatoryjny Metoda studium przypadku Metoda ćwiczeniowa, symulacja medycznej Pokaz z instruktorem
Narzędzia dydaktyczne	laptop i rzutnik multimedialny prezentacje multimedialne tablica
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F2. Swobodne wypowiedzi studentów P1. Praca zaliczeniowa - z samokształcenia - przygotowanie pracy na wybrany temat wg podanych wytycznych P2. Egzamin test jednokrotnego wyboru lub egzamin ustny (do wyboru przez prowadzącego) Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności.
Literatura	
Podstawowa	• Ścisło L.: Pielęgniarstwo chirurgiczne PZWL Warszawa 2020. • Walewska E. (red.), Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego, Warszawa 2022.
Uzupełniająca	• Ścisło L., Walewska E. Procedury pielęgniarstwa w chirurgii; PZWL Warszawa 2022 • Głuszek S., Chirurgia, podstawy. PZWL Warszawa 2019 • Noszczyk W. Chirurgia, repetytorium; PZWL Warszawa 2016.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*		Średni liczb godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach/godziny kontaktowe		70
Udział w zajęciach praktycznych	w oddziale szpitalnym	110
	w sali w wysokiej wierności	10
Udział w praktykach zawodowych		160
Samokształcenie		30
Studiowanie literatury		10
Przygotowanie do egzaminu		10
Udział w egzaminie		2
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		402
Punkty ECTS za przedmiot		13

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym,	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

	neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	
DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i

	stanu zdrowia.	
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).
DW22	Student nie zna i nie rozumie zasad żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS).	Student zna i rozumie zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS).
DW23	Student nie zna i nie rozumie czynników zwiększających ryzyko okołooperacyjne.	Student zna i rozumie czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne.
DW24	Student nie zna i nie rozumienie zasad przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym	Student zna i rozumienie zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasad opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom.

	i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasad opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom.			
DW25	Student nie zna i nie rozumie zasad opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową	Student zna i rozumie zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową.		
DW29	Student nie umie scharakteryzować (lub posiada wiedzę z tego zakresu w niewystarczającym zakresie tj. do 50%) kierunków obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym.	Student umie scharakteryzować kierunki obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć

DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarские ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 283amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 283amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.
DU6	Student nie potrafi dobierać techniki i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków.	Student potrafi dobierać techniki i sposoby pielęgnowania ran, w tym zakładania opatrunków.
DU7	Student nie potrafi dobierać metod i środków pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji.	Student nie potrafi dobierać metod i środków pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji.
DU8	Student nie potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach.	Student potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach.
DU15	Student nie potrafi dokumentować sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian oraz realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem	Student potrafi dokumentować sytuacje zdrowotne pacjenta, dynamikę jej zmian oraz realizowane opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem min forma tycznych narzędzi do gromadzenia danych.

	informatycznych narzędzi do gromadzenia danych.	
DU17	Student nie potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienia pozajelitowe.	Student potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienia pozajelitowe.
DU18	Student nie potrafi rozpoznać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgniacyjnego.	Student potrafi rozpoznać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgniacyjnego.
DU19	Student pomimo pomocy nie potrafi poprawnie z zachowaniem zasad oraz wg stanu pielęgnować pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomijną.	Pielęgnuje pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomijną.
DU20	Student nie potrafi prowadzić rozmowy terapeutycznej.	Student potrafi prowadzić rozmowy terapeutyczne.
DU22	Student nie potrafi przekazywać informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.
DU 24	Student nie potrafi oceniać poziomu bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologicznych i nefarmakologicznych postępowań przeciwbólowych.	Student potrafi oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.		
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.		
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.		

KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.
KS7	Student nie potrafi dostrzegać i rozpoznawać własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: II Semestr studiów: IV
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	6
Cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z wiedzą z zakresu położnictwa i ginekologii z elementami seksuologii niezbędnej do realizowania zadań w zakresie opieki nad kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą. Przygotowanie studenta do podejmowania działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania i wczesnego wykrywania chorób nowotworowych narządu rodnego, schorzeń ginekologicznych i prowadzenia opieki.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Przedmioty wprowadzające: Anatomia i fizjologia (szczególnie w zakresie układu rozrodczego), Psychologia, Promocja zdrowia.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
DW1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
DW2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach
DW3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie pediatrycznym
DW4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
DW5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach

DW6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
DW7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia
DW8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
DW10	zasady organizacji opieki specjalistycznej (pediatrycznej)
DW15	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;
DW16	okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;
DW17	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności student potrafi:	
DU1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;
DU2	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
DU3	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Treści programowe	
Forma zajęć: Wykład	Klinika 1. Anatomia i histologia żeńskich narządów płciowych. Podstawy embriologii i wady rozwojowe. Fizjologia cyklu miesięczkowego. Hormony płciowe i ich działanie. 2. Zaplemnienie i zapłodnienie. Rozwój zarodka i płodu. Rozpoznanie wczesnej ciąży. Zmiany w organizmie matki w przebiegu ciąży. Poronienie. Klinika poronienia. Ciąża ekotopowa. 3. Przebieg i prowadzenie ciąży fizjologicznej. Karta przebiegu ciąży. Badanie położnicze: zewnętrzne i wewnętrzne. Chwyty Leopolda. Osluchwanie tętna płodu. Ciąża wysokiego ryzyka – poród przedwczesny, nadciśnienie indukowane ciążą, cukrzyca, niewydolność cięśniowo-szyjkowa, konflikt serologiczny, niedokrwistość, krwawienia w ciąży, zakażenia w ciąży. Metody oceny stanu płodu: kardiotokografia, ultrasonografia, amnioskopia, amniopunkcja. 4. Poród prawidłowy –mechanizm porodowy, nadzór okołoporodowy. Poród patologiczny. Ciąża wielopłodowa. Zabiegi położnicze. Wskazania do wykonania cięcia cesarskiego. Połóg prawidłowy i powikłania połogowe. Leki w ciąży. 5. Noworodek. Ocena stanu noworodka. Postępowanie z noworodkiem. 6. Ginekologia. Badanie ginekologiczne. Fizjologia okresu pokwitania. Przedwczesne i opóźnione dojrzewanie płciowe 7. Zapalenia i zakażenia żeńskich narządów płciowych. Choroby przenoszone drogą płciową. Choroby nienowotworowe i nowotwory sromu, szyjki macicy, trzonu macicy i przydatków. 8. Antykoncepcja. Naturalne i sztuczne sposoby zapobiegania ciąży. Niepłodność. Sposoby planowania ciąży. 9. Klimakterium. Problemy ginekologiczne kobiet w okresie klimakterium. Hormonalna Terapia Zastępcza (HTZ). Choroby gruczołu piersiowego. Profilaktyka chorób sutka. Suma godzin – 15 Wykłady Pielęgniarstwo 1. Cel i zadania opieki przed koncepcyjnej. 2. Przygotowanie do rodzielstwa. 3. Przygotowanie kobiety w ciąży i jej rodziny do porodu. 4. Opieka okołoporodowa - postępowanie położniczo-pielęgnacyjne w porodzie fizjologicznym. 5. Opieka nad położnicą w połogu fizjologicznym. Suma godzin – 20 godzin
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację	1. Edukacja ciężarnej, położnicy odnośnie higieny i odżywiania, antykoncepcji. 2. Przyjęcie rodzącej do porodu fizjologicznego. Zebranie wywiadu i założenie dokumentacji położniczej, wykonanie badań fizykalnych przy przyjęciu do szpitala.

zajęć praktycznych z przedmiotu w : Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo, ul. Jana Pawła II 35 w Tomaszowie Maz. w Oddziałach: Oddział Ginekologiczno Położniczy	3. Opieka pielęgniarska nad rodzącą we wszystkich okresach porodu. 4. Opieka pielęgniarska nad położnicą. 5. Pielęgnowanie położnicy w położu powikłanym. 6. Laktacja, karmienie naturalne. Edukacja pacjentki w zakresie żywienia, karmienia i pielęgnowania noworodka. 7. Opieka pielęgniarska nad noworodkiem niedojrzałym, przenoszonym. 8. Postępowanie pielęgnacyjne w najczęstszych stanach zapalnych i zakażeniach. 9. Przygotowanie kobiet do operacji ginekologicznej i postępowanie pielęgnacyjne po operacji. 10. Postępowanie pielęgnacyjne z nietrzymaniem moczu. 11. Opieka nad kobietą w okresie klimakterium i senium. 12. Choroby nowotworowe narządów płciowych żeńskich. 13. Standardy opieki nad ciężarną i rodzącą. Suma godzin – 80
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w : Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo, ul. Jana Pawła II 35 w Tomaszowie Maz. w Oddziałach: Oddział Ginekologiczno Położniczy lub student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk).	1. Edukacja ciężarnej, położnicy odnośnie higieny i odżywiania, antykoncepcji. 2. Przyjęcie rodzącej do porodu fizjologicznego. Zebranie wywiadu i założenie dokumentacji położniczej, wykonanie badań fizykalnych przy przyjęciu do szpitala. 3. Opieka pielęgniarska nad rodzącą we wszystkich okresach porodu. 4. Opieka pielęgniarska nad położnicą. 5. Pielęgnowanie położnicy w położu powikłanym. 6. Laktacja, karmienie naturalne. Edukacja pacjentki w zakresie żywienia, karmienia i pielęgnowania noworodka. 7. Opieka pielęgniarska nad noworodkiem niedojrzałym, przenoszonym. 8. Postępowanie pielęgnacyjne w najczęstszych stanach zapalnych i zakażeniach. 9. Przygotowanie kobiet do operacji ginekologicznej i postępowanie pielęgnacyjne po operacji. 10. Postępowanie pielęgnacyjne z nietrzymaniem moczu. 11. Opieka nad kobietą w okresie klimakterium i senium. 12. Choroby nowotworowe narządów płciowych żeńskich. 13. Standardy opieki nad ciężarną i rodzącą. Suma godzin – 40

Samokształcenie	Napisanie pracy wg wskazówek prowadzącego na jeden z wybranych tematów: 1. Organizowanie i uczestniczenie w zdrowotnych kampaniach edukacyjnych w środowisku lokalnym. 2. Nauczanie antykoncepcji w instytucjach oświatowych. 3. Dokonanie oceny stanu zdrowia kobiet w określonym przedziale wiekowym i określenie czynników zagrażających zdrowiu. 4. Niepłodność małżeńska jako problem osobisty i społeczny. 5. Onkologia ginekologiczna - jakość życia chorych i ich rodzin. Suma godzin -10+10=20
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, metoda studium przypadku, pokaz z instruktążem, ćwiczenia,
Narzędzia dydaktyczne	komputer, projektor, filmy.
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Egzamin z położnictwa i ginekologii oraz zaliczenie z pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego. Egzamin pisemny – test jednokrotnego wyboru zawierający minimum 30 pytań Zaliczenie z pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego stanowi sumę ocen cząstkowych - test z wykładów, praca pisemna samokształceniowa. Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności.
Literatura	
Podstawowa	• Brębowicz G.: Położnictwo i ginekologia tom 1 i 2, PZWL Warszawa, 2021, Wydanie: III • Łepecka – Klusek C. Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii, PZWL Warszawa 2010

Uzupełniająca	• Bałanda-Bałdyga A.,Pilewska-KozakA. , Stadnicka G:Opieka okołoperacyjna w ginekologii i onkologii ginekologicznej,: PZWL, Warszawa 2022, Wydanie: I • Rabiej M.,MazurkiewiczB.:Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii, : PZWL Warszawa 2018
----------------------	--

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach		35
Udział w zajęciach praktycznych	w oddziale szpitalnym	75
	w MCSM w sali wysokiej wierności	5
Udział w praktykach zawodowych		40
Samokształcenie		20
Studiowanie literatury		5
Przygotowanie do egzaminu		5
Udział w egzaminie		1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		186
Punkty ECTS za przedmiot		6

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym,	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

	neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	
DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i

	stanu zdrowia.			
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.		
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).		
DW15	Student nie zna i nie rozumie celu i zasad opieki prekonceptyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej.	Student zna i rozumie cel i zasady opieki prekonceptyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej.		
DW16	Student nie zna i nie rozumie okresów porodu fizjologicznego i zasad opieki nad kobietą w okresie połogu.	Student zna i rozumie okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu.		
DW17	Student nie zna i nie rozumie etiopatogenezy schorzeń ginekologicznych.	Student zna i rozumie etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny

	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarские ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.		
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 296amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 296amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.		
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.		
DU4	Student nie potrafi organizować izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej

	ocenyzaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.		
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.		
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.		
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.		
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.		

KS7	Student nie potrafi dostrzegać i rozpoznawać własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
-----	---	---

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III, Semestr studiów: V
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	8
Cele przedmiotu	Przekazanie wiedzy; o organizacji specjalistycznej opieki psychiatrycznej, o podstawowych zaburzeniach psychicznych i sposobach postępowania z chorym i jego rodziną.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Student/ka zna zasady komunikowania, posiada wiedzę z zakresu promocji zdrowia, zna zasady udzielania pomocy w sytuacjach trudnych oraz w zagrożeniach życia.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
DW2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwiej nad pacjentami w wybranych chorobach
DW3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie neurologicznym
DW4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
DW5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
DW6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
DW7	standardy i procedury pielęgniarstwiej stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia

DW8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
DW19	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;
DW20	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
DW21	możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa
DU2	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
DU3	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
DU12	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
DU15	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych
DU16	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
DU18	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo- pielęgnacyjnego;
DU20	przewodzić rozmowę terapeutyczną;
DU21	przewodzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
DU22	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
DU26	gotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;

KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład	Klinika 1. Etiologia i epidemiologia zaburzeń psychicznych. 2. Psychopatologia ogólna i szczegółowa 3. Choroby afektywne i ich leczenie. 4. Zaburzenia adaptacyjne i reakcja na ciężki stres. 5. Psychozy i ich leczenie. 6. Metody leczenia zaburzeń psychicznych 7. Zaburzenia psychiczne w chorobach somatycznych. Suma godzin - 15 godzin Pielęgniarstwo psychiatryczne 1. Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego – zagadnienia etyczne i prawne. 2. Psychologiczne i społeczne uwarunkowania zdrowia i choroby psychicznej. 3. Współpraca z rodziną i środowiskiem chorego. 4. Komunikowanie się z chorym psychicznie. 5. Problemy osób z zaburzeniami nerwicowymi. 6. Problemy osób z zaburzeniami afektywnymi. 7. Problemy osób z zaburzeniami żywienia. 8. Problemy osób z zaburzeniami psychiatrycznymi. 9. Problemy osób z zaburzeniami psychoorganicznymi. 10. Problemy osób z uzależnieniem. 11. Udział pielęgniarki w diagnostyce i terapii kompleksowej i rehabilitacji psychiatrycznej. Suma godzin - 25 godzin Suma godzin – 40

Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 : Oddział Psychiatryczny	1. Rola pielęgniarki w edukacji i promocji zdrowia psychicznego. 2. Udział pielęgniarki w terapii kompleksowej w psychiatrii. 3. Rehabilitacja psychiatryczna w pielęgniarstwie. 4. Zagadnienia etyczne i prawne w opiece psychiatrycznej. 5. Zasady przyjęcia i hospitalizacji w szpitalu psychiatrycznym. 6. Postępowanie z pacjentem agresywnym i gwałtownym. 7. Standard stosowania przymusu bezpośredniego. 8. Proces pielęgnowania psychicznie chorego – zasady psychopielęgnacji. 9. Dokumentacja procesu pielęgnowania. 10. Wywiad i zasady badania pacjenta psychiatrycznego, testy psychologiczne. 11. Pielęgnowanie chorego w zaburzeniach depresyjnych. 12. Pielęgnowanie chorego w zespole maniakałnym. 13. Pielęgnowanie chorego w schizofrenii. 14. Pielęgnowanie chorego z zespołem otępiennym. 15. Pielęgnowanie chorego z zaburzeniami lękowymi. 16. Plan opieki osoby uzależnionej. Suma godzin – 80
Praktyki zawodowe / ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Psychiatrii lub student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia	1. Przeprowadzenie wywiadu i założenie dokumentacji pielęgniarskiej. 2. Obserwowanie stanu psychicznego pacjenta i ułożenie planu opieki. 3. Nawiązanie relacji interpersonalnej z pacjentem i komunikowanie się z jego rodziną. 4. Podejmowanie elementarnych interwencji psychoterapeutycznych. 5. Rozwijanie u pacjenta podstawowych umiejętności społecznych i socjalizacja pacjenta. 6. Przestrzeganie standardu przymusu bezpośredniego. Suma godzin – 80

praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk).	
Samokształcenie	Studium przypadku indywidualnego pacjenta z zaburzeniami psychicznymi. Program edukacyjny rodziny pacjenta z chorobą psychiczną. Suma godzin - 10+10=20
Metody dydaktyczne	wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, metoda przypadku, film. zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, samodzielne studiowanie.
Narzędzia dydaktyczne	komputer, projektor,
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Egzamin końcowy P –Egzamin test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/ egzamin ustny - do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: praca pisemna przygotowana przez studenta na podane przez prowadzącego tematy i wg. wskazanych kryteriów Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności.
Literatura	
Podstawowa	• Baron U., Bielan Z., Cierpiałkowska L.: Pielęgniarstwo psychiatryczne. PZWL, Warszawa 2016. • Jarema M, Rabe-Jabłońska M., Psychiatria, PZWL Warszawa 2016.
uzupełniająca	• William R. Miller, Alyssa A. Forcehimes, Allen Zweben. Terapia uzależnień-

	podręcznik dla profesjonalistów Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków, 2022 • McWilliams N. : Diagnoza Psychoanalityczna. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne Gdańsk 2019. • Górna K., Jaracz K., Rybakowski J. (redakcja naukowa): Pielęgniarstwo psychiatryczne. PZWL, 2016.
--	--

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	40 (w tym 15 h =1 ECTS e-learning)

Udział w zajęciach praktycznych	w placówce	80
Udział w praktykach zawodowych		80
Samokształcenie		20
Studiowanie literatury		5
Przygotowanie do egzaminu		5
Udział w egzaminie		1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		231
Punkty ECTS za przedmiot		8(w tym 1 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym,	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

	neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	
DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i

	stanu zdrowia.	
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).
DW18	Student nie potrafi scharakteryzować metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności.	Student zna i rozumie metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności.
DW19	Student nie potrafi scharakteryzować etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych.	Student zna i rozumie etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń Psychicznych.
DW20	Student nie potrafi scharakteryzować zasad obowiązujących przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego.	Student zna i rozumie zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego.
DW21	Student nie zna i nie rozumie możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z	Student zna i rozumie możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.

	zaburzeniami psychicznymi.	
DW26	Student nie potrafi scharakteryzować podstawowych kierunków rehabilitacji leczniczej i zawodowej	Student zna i rozumie podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej.
DW27	Student ma wiedzę, ale z poważnymi błędami i/lub brakami na temat charakterystyki przebiegu i sposobów postępowania rehabilitacyjnego w różnych jednostkach chorobowych.	Student zna i rozumie przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach.
DW32	Student nie potrafi scharakteryzować patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa).	Student zna i rozumie metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia.
DW33	Student nie potrafi scharakteryzować metod i skal oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia.	Student nie potrafi scharakteryzować metod i skal oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia.

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarские ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.		
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 310amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 310amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.		
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.		
DU4	Student nie potrafi organizować izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.		

DU12	Student nie potrafi scharakteryzować narzędzi i skal oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasad ich aktywizacji.	Student potrafi przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych.
DU15	Student nie potrafi dokumentować sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian oraz realizowanej opieki pielęgniarstwa, z uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych.	Student potrafi dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych.
DU16	Student nie potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.	Student potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.
DU18	Student nie potrafi rozpoznawać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego	Student nie potrafi rozpoznać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.
DU20	Student nie potrafi prowadzić rozmowy terapeutycznej.	Student potrafi prowadzić rozmowę terapeutyczną.
DU21	Student nie potrafi prowadzić rehabilitacji przyłóżkowej i usprawniania ruchowego pacjenta oraz aktywizacji z	Student potrafi prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.

	wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.	
DU22	Student nie posiada umiejętności przekazywania informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.
DU23	Student nie potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	Student potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.
DU26	Student nie potrafi scharakteryzować podstawowych kierunków rehabilitacji leczniczej i zawodowej.	Student potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		

KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.
KS7	Student nie potrafi dostrzegać i rozpoznawać własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: V
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	8
Cele przedmiotu	1. Wyposażenie studenta w wiedzę niezbędną do rozpoznawania i podejmowania działań w stanach zagrożenia życia. 2. Przekazanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do rozwiązywania problemów pielęgnacyjno– opiekuńczych chorych hospitalizowanych w Oddziale Intensywnej Terapii 3. Wyposażenie studenta w wiedzę niezbędną do sprawowania opieki nad chorym przed, w trakcie i po wykonaniu różnego rodzaju znieczulenia oraz środków farmakologicznych stosowanych w oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. 4. Przekazanie wiedzy i umiejętności umożliwiających podjęcie czynności reanimacyjnych. 5. Przygotowanie studenta do współpracy w zespole terapeutycznym oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii. 6. Przygotowanie studenta do posługiwania się specjalistycznym sprzętem stosowanym w oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu powinien posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu przedmiotów określonych w ramach studiów: podstawowych oraz specjalistycznych (pielęgniarstwo internistyczne, chirurgiczne, pediatryczne, neurologiczne itd.)
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW1	Student zna i rozumie czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;

DW2	Student zna i rozumie etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach
DW3	Student zna i rozumie zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w intensywnej opiece medycznej
DW4	Student zna i rozumie rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
DW5	Student zna i rozumie zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
DW6	Student zna i rozumie właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
DW7	Student zna i rozumie standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia
DW8	Student zna i rozumie reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
DW10	Student zna i rozumie zasady organizacji opieki specjalistycznej (intensywnej opieki)
DW18	Student zna i rozumie metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
DW28	Student zna i rozumie standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
DW29	Student zna i rozumie zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym
DW30	Student zna i rozumie metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu
DW31	Student zna i rozumie patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia:(niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa)
DW32	Student zna i rozumie metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia
DW33	Student zna i rozumie metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie
DW34	Student zna i rozumie zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU1	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
DU2	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące

	wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
DU3	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU9	Student potrafi doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii
DU15	Student potrafi dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych
DU17 MCSM	Student potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe
DU18 MCSM	Student potrafi rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego
DU19 MCSM	Student potrafi pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną
DU22 MCSM	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta
DU25 MCSM	Student potrafi postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Treści programowe	

Forma zajęć	
Wykład	Wykłady Klinika 1. Wprowadzenie - historia, definicje. 2. Monitorowanie chorego w Oddziale Intensywnej Terapii. 3. Nagłe zatrzymanie krążenia (NZK) – postępowanie według nowych wytycznych Polskiej Rady Resuscytacji. 4. Dostęp naczyniowe (obwodowe, centralne, tętnicze). 5. Żywienie ciężko chorych (ocenę stanu odżywienia, rodzaje żywienia: parenteralne, enteralne, rodzaje diet, powikłania żywienia pozajelitowego). 6. Ostre stany zagrożenia życia (ostranie niewydolności oddechowej, ostranie niewydolności nerek, ostranie niewydolności krążenia). 7. Chory nieprzytomny. 8. Przetaczanie płynów, krwi, preparatów krwiopochodnych – zasady przetaczania, rodzaje preparatów, powikłania poprzetoczeniowe. 9. Tlenoterapia zastępcza i wentylacja płuc. 10. Intubacja dotchawicza. 11. Środki farmakologiczne stosowane w Oddziale Intensywnej Terapii. 12. Znieczulenie (definicje, rodzaje znieczulenia, wskazania, przeciwwskazania, leki anestezjologiczne – charakterystyka działania, grupy leków, dawkowanie). 13. Przygotowanie chorego do znieczulenia, ocena przedoperacyjna. 14. Przygotowanie stanowiska pracy do znieczulenia. 15. Monitorowanie funkcji życiowych na sali operacyjnej. 16. Aparatura medyczna i sprzęt stosowany w Oddziale Intensywnej Terapii i anestezjologii. 17. Dokumentacja medyczna Suma godzin- 15 Wykłady Pielęgniarstwo 1. Anestezjologia - rola pielęgniarki. 2. Zadania pielęgniarki w Oddziale Intensywnej Terapii. 3. Pielęgnacja chorego z dostępem naczyniowym. 4. Ostra niewydolność nerek – zadania pielęgniarki. 5. Ostra niewydolność oddechowa – zadania pielęgniarki. 6. Ostra niewydolność krążenia – zadania pielęgniarki. 7. Rodzaje znieczuleń, podstawowe leki - zadania pielęgniarki. 8. Opieka nad pacjentem przed, w trakcie i po znieczuleniu. 9. Udział pielęgniarki w rozpoznaniu NZK, opiece i resuscytacji 10. Przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych i prowadzenie oddechu zastępczego różnymi metodami

	11. Opieka nad chorym nieprzytomnym. Suma godzin - 30
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w: Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. z o.o., ul. Jana Pawła II 36 w oddziale: Anestezjologii i Intensywnej Terapii lub Szpitalny Oddział Ratunkowy z Obszarem Wstępnej Intensywnej Terapii	1. Obsługa aparatury i sprzętu medycznego stosowanego w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. 2. Monitorowanie przyrządów podstawowych parametrów życiowych. 3. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń podstawowych funkcji życiowych. 4. Zadania diagnostyczne, lecznicze i opiekuńcze pielęgniarki wobec chorego z ostraniem wydolności oddechowej, zasady opieki nad pacjentem leczonym sztuczną wentylacją. 5. Zadania diagnostyczne, lecznicze i opiekuńcze pielęgniarki wobec chorego z ostraniem wydolności krążenia, udział pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń rytmu serca zagrażających życiu pacjenta, udział pielęgniarki w elektroterapii - 6. Zadania diagnostyczne, lecznicze i opiekuńcze pielęgniarki wobec chorego z ostraniem wydolności nerek, udział pielęgniarki w dializoterapii. 7. Udział pielęgniarki w intubacji ustno - tchawiczej. Toalet drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego i podłączonego do respiratora. 8. Zadania pielęgniarki podczas zakładania wkłuc centralnych. Obsługa i pielęgnacja wkłucia centralnego. Wykonanie pomiaru OCŻ. Pielęgnacja i obsługa wkłucia dotętniczego. 9. Przygotowanie sprzętu do reanimacji krążeniowo - oddechowej - rola pielęgniarki. 10. Udział pielęgniarki w prowadzeniu resuscytacji krążeniowo - oddechowej. 11. Zabezpieczenie podstawowych funkcji życiowych u pacjenta w stanie zagrożenia życia. 12. Rola pielęgniarki w intubacji ustno - tchawiczej. Toalet drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego i podłączonego do respiratora. 13. Udział pielęgniarki w prowadzeniu żywienia pozajelitowego. 14. Udział pielęgniarki podczas nieczulenia ogólnego i przewodowego. 15. Opieka pielęgniarska nad pacjentem przed, w trakcie i po wykonaniu nieczulenia. 16. Dokumentacja medyczna stosowana w oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Suma godzin – 80 w tym 70 w oddziale szpitalnym, a 10 w MCSM
Praktyki zawodowe ANSG zapewnia	1. Zapoznanie się z specyfiką, organizacją i funkcjonowaniem oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii. 2. Sprawowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentem przed, w trakcie i po wykonaniu nieczulenia. 3. Wykonywanie czynności diagnostycznych, leczniczych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych chorych leczonych w

studentom realizacji PZ z przedmiotu w : Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp zoo, ul. Jana Pawła II 36 w oddziale: Anestezjologii i Intensywnej Terapii lub Szpitalny Oddział Ratunkowy z Obszarem Wstępnej Intensywnej Terapii lub student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk).	oddziale Intensywnej Terapii. Prowadzenie profilaktyki przeciwodleżynowej. Suma godzin- 80
Samokształcenie	1. Działania pielęgniarskie wobec chorego z ostrą niewydolnością oddechową w oparciu o proces pielęgnowania 2. Działania pielęgniarskie wobec chorego z ostrą niewydolnością krążenia w oparciu o proces pielęgnowania. 3. Działania pielęgniarskie wobec chorego z ostrą niewydolnością nerek w oparciu o proces pielęgnowania 4. Zadania pielęgniarskie przed, w trakcie i po wykonaniu znieczulenia ogólnego w oparciu o studium przypadku 5. Działania pielęgniarskie wobec chorego po NZK w oparciu o proces pielęgnowania 6. Pielęgnacja chorego z włączeniem centralnym w oparciu o proces pielęgnowania 7. Pielęgnacja chorego nieprzytomnego w oparciu o studium przypadku (proces pielęgnowania) 8. Pielęgnacja pacjenta z założoną rurką intubacyjną i podłączonego do respiratora w oparciu o proces pielęgnowania 9. Problemy psychologiczne pacjentów leczonych w oddziale Intensywnej Terapii oraz ich rodzin Suma godzin – 10+10=20

Metody dydaktyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, studium indywidualnego przypadku, metoda symulacyjna, problemowa, pokaz, ćwiczenia, instruktaż
Narzędzia dydaktyczne	filmy, zdjęcia, algorytmy, prezentacja multimedialna, komputer rzutnik, trenażery, fantomy
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Ocenianie ciągłe Wykłady- Test jednokrotnego wyboru lub egzamin ustny Samokształcenia -praca pisemna na zaliczenie z jednego z tematów podanych przez prowadzącego (ww.) Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności.
Literatura	

Podstawowa	• Larsen R., Kübler A. (red.): "Anestezjologia , wyd.XI; Edra Urban & Partner, Wrocław 2020 • Dyk D., Gutysz – Wojnicka A.: "Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki", PZWL, Warszawa 2018
Uzupełniająca	• Kłęk S. (red.): " Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego", Wyd. Scientifica Kraków 2019. • Mayzner – Zawadzka E. (red.): "Anestezjologia kliniczna z elementami intensywnej terapii i leczenia bólu", tom I-II; PZWL, Warszawa 2021. • Wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji, Kraków 2021 (www.prc.krakow)

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach		45
Udział w zajęciach praktycznych	w oddziale szpitalnym	70
	w MCSM w sali wysokiej wierności	10
Udział w praktyce zawodowej		80
Samokształcenie		20
Studiowanie literatury		10
Przygotowanie do egzaminu		5
Udział w egzaminie		1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		241
Punkty ECTS za przedmiot		8

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym,	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

	neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	
DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i

	stanu zdrowia.			
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.		
DW9	Student nie zna zasad organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym).	Student zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym).		
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny

	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarские ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.		
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 326amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 326amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.		
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.		
DU4	Student nie potrafi organizować izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.		
DU6				
DU12	Student nie potrafi scharakteryzować narzędzi i skal oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasad ich aktywizacji.	Student potrafi przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych.		
	Student nie potrafi			

DU15	dokumentować sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian oraz realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych.	Student potrafi dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych.
DU16	Student nie potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.	Student potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.
DU18	Student nie potrafi rozpoznawać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego	Student nie potrafi rozpoznać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.
DU20	Student nie potrafi prowadzić rozmowy terapeutycznej.	Student potrafi prowadzić rozmowę terapeutyczną.
DU21	Student nie potrafi prowadzić rehabilitacji przyłóżkowej i usprawniania ruchowego pacjenta oraz aktywizacji z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.	Student potrafi prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.
DU22	Student nie posiada umiejętności przekazywania informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.

DU23	Student nie potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	Student potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.		
DU26	Student nie potrafi scharakteryzować podstawowych kierunków rehabilitacji leczniczej i zawodowej.	Student potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.		
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.		

	elementarne formy pomocy psychologicznej.	
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.
KS7	Student nie potrafi dostrzegać i rozpoznawać własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student potrafi dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: V i VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS	6
Cel przedmiotu	Przygotowanie studenta do zadań: – z zakresu samodzielnej diagnozowania, planowania, realizacji i oceny sytuacji osób starszych w opiece długoterminowej w warunkach środowiska zamieszkania i instytucji. – Samodzielnej planowania i organizowania opieki pielęgniarskiej nad osobami starszymi niezależnie od sytuacji zdrowotnej i miejsca pobytu podopiecznego. – Udzielania specjalistycznej pomocy w zakresie rozwiązywania złożonych problemów zdrowotnych i psychospołecznych podopiecznych. – Prowadzenia edukacji podopiecznych i ich rodzin szczególnie w zakresie organizacji samoopieki, samopielęgnacji.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Wiedza z zakresu przedmiotów: Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, Podstawowa Opieka Zdrowotna
Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów;/	Opis efektów kształcenia

Wiedza:	
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:	
D.W 1 Wykład/ Samokształcenie	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
D.W 2 Wykład/ Samokształcenie/Symulacja Medyczna	Etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
D.W 3 Wykład/ Samokształcenie	Zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;
D.W 4 Wykład/ Samokształcenie	Rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;
D.W 5 Wykład/ Samokształcenie	Zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz potych badaniach i zabiegach;
D.W 6 Wykład/ Samokształcenie	Właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W 7 Wykład/ Samokształcenie	Standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W 8 Wykład/ Samokształcenie	Reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W 9 Wykład/ Samokształcenie	Zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
D.W 10 Wykład/ Samokształcenie	Zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);

Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
D.U 1 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Gromadzićinformacje, formułowaćdiagnozępielęgniarską, ustalaćcele i plan opiekipielęgniarskiej, wdrażaćinterwencjepielęgniarskieorazdokonywaćewaluacjiopiekipielęgniarskiej;
D.U 2 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Prowadzićporadnictwo w zakresiesamoopiekipacjentów w różnymwieku i staniezdrowiadotyczącewadrozwojowych, chorób i uzależnień;
D.U 3 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Prowadzićprofilaktykępowikłańwystępujących w przebieguchorób;
D.U 4 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Organizowaćizolacjępacjentów z chorobązakaźną w miejscachpublicznych i w warunkachdomowych;
D. U 6 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Dobieraćtechnikę i sposobupielęgowania ran na podstawie ich klasyfikacji
D.U 7 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
D. U 8 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych
D. U 9 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Doraźnie podawać tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii
D. U 10 Zajęcia praktyczne/	Wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznać zaburzenia zagrażające życiu;

Praktyki zawodowe	
D. U 11 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótko działającej;
D. U 13 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
D. U 14. Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
D. U 15 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
D. U 16 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Uczyć pacjenta i jego opiekunów o sposobach użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
D. U 17 Praktykizawodowe	Prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik, przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe
D. U 18 Zajęcia praktyczne/ Praktykizawodowe	Rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo pielęgnacyjnego
D. U 19 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheostomijną
D. U 20 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Prowadzić rozmowę terapeutyczną
D. U 21 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem terapii zajęciowej

D. U 22 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta
D.U 24 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
D. U 26 Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe	Przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
Kompetencje społeczne :	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
K. S 1 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K. S 2 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
K. S 3 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K. S 4 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywaną pracę zawodową;

K. S 5 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
K. S 6 Wykład/ Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe/ Samokształcenie	Przewidywania i uwzględnianie czynników wpływających na reakcję własną i pacjenta;
Treści programowe	
Forma zajęć : wykład	1. Uwarunkowania medyczne opieki długoterminowej. Ogólna charakterystyka. Uwarunkowania rozwoju opieki długoterminowej. Opiekę długoterminową nad pacjentem w Polsce. Formy organizacyjne opieki. Zasady udzielania świadczeń w zakresie opieki długoterminowej w ramach systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej w Polsce 2. Problemy osób przewlekle chorych w aspekcie opieki długoterminowej Problemy w komunikowaniu się z pacjentami w opiece długoterminowej 3. Opiekę nad chorymi z chorobami neurologicznymi 4. Opiekę nad chorymi z wybranymi schorzeniami układu ruchu. Problemy lokomocyjne podopiecznych w opiece długoterminowej Opiekę nad pacjentami po amputacji kończyn. Usprawnianie pacjenta i niepełnosprawnego, rehabilitacja osób w starszym wieku 5. Opiekę nad pacjentem w końcowym stadium niewydolności krążenia i niewydolności oddechowej Pielęgnacja pacjentów wentylowanych mechanicznie 6. Opiekę długoterminową w warunkach domowych. Problemy opiekunów rodzinnych sprawujących opiekę nad chorym. Rola pielęgniarki w edukacji chorego i jego rodziny w zakresie organizacji opieki w warunkach domowych 7. Problemy osób pośledzonych umysłowo w aspekcie opieki długoterminowej. Problemy osób z zaburzeniami psychicznymi w aspekcie opieki długoterminowej. Opiekę psychiatryczną w Polsce. Opiekę długoterminową w wybranych schorzeniach psychicznych 8. Rany przewlekłe u pacjentów opieki długoterminowej. Opiekę pielęgniarską nad chorym z ranami przewlekłymi 9. Problemy opiekuńcze u osób w starszym wieku: Problem nietrzymania moczu u osób w podeszłym wieku, Zespoły otępienne i depresyjne w wieku podeszłego 10. Standardy i procedury w opiece długoterminowej 11. Metody oceny potrzeb, stanu funkcjonalnego i jakości życia. Metody oceny potrzeb i sprawności funkcjonalnej. Metody badania jakości życia związane ze zdrowiem

	Suma godzin - 35
Zajęcia Praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w : DPS nr 1 ul. Polna 56 w Tomaszowie Maz., lub DPS nr 2, ul. Jana Pawła II 37 w Tomaszowie Maz.	Zajęcia Praktyczne 1. Zapoznanie się z strukturą organizacyjną podmiotu leczniczego. 2. Poznanie zarządzeń, procedur, przepisów bhp p/pożar oraz dokumentacji obowiązującej w placówce szkolenia. 3. Uczestniczenie w realizacji bieżących zadań na powierzonym stanowisku pracy. 4. Problemy żywieniowe w opiece długoterminowej. Karmienie pacjenta z zastosowaniem różnych technik np: zgłębnik, PEG, kontrola bilansu płynów, pomiar i ocena obręzków, pomiary mas ciała, ułożenie i przemieszczanie chorego w łóżku, wykonywanie lub pomoc podopiecznemu w toalecie ciała, ubieraniu, spożywaniu posiłków, prowadzenie aktywizacji i rehabilitacji przyłóżkowej oraz inne czynności celem zapobiegania powikłaniom wynikającym z unieruchomienia 5. Ocena i profilaktyka bólu w opiece długoterminowej. Problemy farmakoterapii w opiece długoterminowej. 6. Kontrola parametrów życiowych u pacjentów w opiece długoterminowej. 7. Monitorowanie stanu klinicznego pacjentów w opiece długoterminowej. Interpretacja objawów i wyników badań u pacjentów w opiece długoterminowej 8. Organizacja bezpiecznego środowiska pacjenta, zastosowanie sprzętu specjalistycznego i urządzeń w profilaktyce upadków i przemieszczaniu pacjentów. Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów w opiece długoterminowej. Profilaktyka skutków długotrwałego unieruchomienia 9. Opieka nad chorym umierającym. 10. Problemy psychospołeczne pacjentów w opiece długoterminowej. Udział pielęgniarki w ich rozwiązywaniu. 11. Praktyczne aspekty komunikacji z chorym w opiece długoterminowej. 12. Zaburzenia zachowania i zaburzenia psychiczne w zespołach otępiennych. Zapewnienie bezpieczeństwa choremu. Wykorzystanie metod terapii niefarmakologicznej u chorych z otępieniem. 13. Pielęgnacja stomii, cystostomii 14. Pielęgnacja ran i owrzodzeń przewlekłych. 15. Rozpoznawanie potrzeb bio-psycho-społecznych pacjentów w opiece długoterminowej z wykorzystaniem procesu pielęgnowania 16. Proces pielęgnowania pacjenta, prowadzenie dokumentacji medycznej, monitorowanie stanu chorego Suma godzin -80 g (70 g w placówce + 10 g w MCSM)
Praktyki zawodowe ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w : DPS nr 1 ul. Polna 56 w Tomaszowie Maz., lub	Praktyki zawodowe 1. Pielęgniarskie stanowisko pracy – i jego organizacja. 2. Sposoby komunikowania się z chorym, jego rodziną i zespołem terapeutycznym. 3. Ocena stanu funkcji układu krążenia, oddechowego, moczowego, pokarmowego, krwiotwórczego, narządów zmysłu, ruchu, gruczołów wewnętrznego wydzielania poprzez pomiar, obserwację, wywiad, analizę dokumentacji, analizę wyników badań 4. Podawanie leków różnymi drogami

DPS nr 2,. Ul Jana Pawła II 37 w Tomaszowie Maz. lub student wybiera sam placówkę spełniając kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk).	5. Udział w żywieniu pacjenta 6. Pobieranie materiałów do badań diagnostycznych. 7. Wykonywanie zabiegów rehabilitacyjnych zapobieganiu skutkom unieruchomienia. 8. Wykonywanie zabiegów mających na celu utrzymywanie higieny osobistej i otoczenia chorego. 9. Wykonywanie zabiegów ułatwiających wydalanie. 10. Zabiegi pielęgnacyjno-lecznicze na skórze i błonach śluzowych – ich wykonywanie, pielęgnacja ran. 11. Poradnictwo i edukacja w zakresie trybu życia z chorobą i samoopieki . 12. Dokumentowanie działań pielęgniarstwa. Suma godzin – 80
Samokształcenie	Samokształcenie 1. Rola pielęgniarki w edukacji chorego i jego rodziny w zakresie organizacji opieki w warunkach domowych. 2. Upadki jako problem w opiece długoterminowej. Organizacja bezpiecznego środowiska pacjenta, zastosowanie sprzętu specjalistycznego i urządzeń w profilaktyce upadków. 3. Zaburzenia zachowania i zaburzenia psychiczne w zespołach otępiennych. 4. Wykorzystanie metod terapii nefarmakologicznej u chorych z otępieniem. 5. Depresja jako problem w opiece długoterminowej. 6. Profilaktyka skutków długotrwałego unieruchomienia. 7. Praktyczne aspekty komunikacji z chorym w opiece długoterminowej. 8. Problemy żywieniowe w opiece długoterminowej. 9. Eliminacja i profilaktyka bólu w opiece długoterminowej. 10. Pacjent z problemem uzależnienia od alkoholu, nikotyny i innych substancji psychoaktywnych w opiece długoterminowej. 11. Pacjent z chorobą psychiczną w opiece długoterminowej Suma godzin- 20 godzin
Metody dydaktyczne	Wykłady - metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. Samokształcenie- praca na temat i wg zasad wskazanych przez prowadzącego Zajęcia praktyczne –metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych, metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium, symulacja medyczna. Praktyki zawodowe – metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium.
Narzędzia dydaktyczne	laptop i rzutnik multimedialny Prezentacje multimedialne

Sposoby oceny (F- formująca, P- podsumowująca)	F 1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F 2. Swobodne wypowiedzi studentów P 1. Praca pisemna zaliczeniowa- z samokształcenia P 2. Zaliczenie końcowe z oceną w formie odpowiedzi ustnej studenta na wylosowane zagadnienia przygotowane przez prowadzącego lub test jednokrotnego wyboru/pytania otwarte do wyboru przez prowadzącego Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności
Literatura	
podstawowa	• Zielińska E., Guzek B., Syroka- Marczevska K.(red.): Opieka długoterminowa. Uwarunkowania medyczne i prawne. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018 • Antczak- Komoterska A., Haor B., Rybka M., Głowacka M. (red:) Opieka długoterminowa w chorobach przewlekłych: perspektywy i wyzwania. Wydawnictwo Włocławek, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2018 • Kędziora-Kornatowska K., Muszaliak M., Skolmowska E.: Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej. PZWL Warszawa 2022
uzupełniająca	• Szczygieł B.: Niedożywienie związane z chorobą. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017. • Muszaliak M., Kędziora-Kornatowska K.: Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018.

Przewodnik po przedmiocie –**NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS**

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	35
Samokształcenie	20
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	5
Udział w egzaminie	1
Zajęcia praktyczne	80
Praktyki zawodowe	80
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	231
Punkty ECTS za przedmiot	6

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny

	zaliczeniowej/egzaminacyjnej	zaliczeniowej/egzaminacyjnej	zaliczeniowej/egzaminacyjnej	zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.

DW9	Student nie potrafi omawiać zasad organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym).	Student potrafi omawiać zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym).		
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarские ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.		

	oraz dokonywać ewaluacji opieki.	
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie samo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.
DU4	Student nie potrafi organizować izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.
DU6	Student nie potrafi dobierać techniki i sposobu pielęgnowania ran na podstawie ich klasyfikacji.	Student potrafi dobierać technikę i sposobów pielęgnowania ran na podstawie ich klasyfikacji.
DU7	Student nie potrafi dobierać metod i środków do pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji.	Student potrafi, ale popełnia poważne błędy w dobieraniu metod i środków do pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji.
DU8	Student nie potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych.	Student potrafi, ale popełnia poważne błędy w rozpoznawaniu powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych.
DU9	Student nie potrafi doraźnie podawać tlenu i monitorować stan pacjenta podczas	Student potrafi, ale popełnia poważne błędy w podczas doraźnego podawania tlenu i monitorowaniu stanu pacjenta podczas tlenoterapii.

	tlenoterapii.	
DU10	Student nie potrafi wykonać badania elektro-kardiograficznego i rozpoznawać zaburzeń zagrażających życiu	Student potrafi, ale popełnia poważne błędy podczas wykonywania badania elektrokardiograficznego i rozpoznawania zaburzeń zagrażających życiu.
DU11	Student nie potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.	Student potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.
DU12	Student nie potrafi scharakteryzować narzędzi i skal oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasad ich aktywizacji.	Student potrafi przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych.
DU13	Student nie potrafi wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych .	Student potrafi wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych.
DU14	Student nie potrafi przygotowywać zapisu form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia.	Student potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia.
DU15	Student nie potrafi dokumentować sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamiki jej zmian oraz realizowanej opieki pielęgniarskiej, z	Student potrafi dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych.

	uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych.	
DU16	Student nie potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.	Student potrafi uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.
DU17	Student nie potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywieniopozajelitowego (przez zgłąbnik i przetokę odżywczą).	Student potrafi prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywieniopozajelitowe (przez zgłąbnik i przetokę odżywczą).
DU18	Student nie potrafi rozpoznawać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego	Student nie potrafi rozpoznać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.
DU19	Student nie potrafi pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheostomią.	Student potrafi pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheostomią.
DU20	Student nie potrafi prowadzić rozmowy terapeutycznej.	Student potrafi prowadzić rozmowę terapeutyczną.
DU21	Student nie potrafi prowadzić rehabilitacji przyłóżkowej i usprawniania ruchowego pacjenta oraz aktywizacji z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.	Student potrafi prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.
DU22	Student nie posiada umiejętności przekazywania informacji członkom zespołu	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia

	terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.	pacjenta.		
DU24	Student nie potrafi oceniać poziom bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenia oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe.	Student potrafi oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe.		
DU26	Student nie potrafi scharakteryzować podstawowych kierunków rehabilitacji leczniczej i zawodowej.	Student potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.		

KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: II Semestr studiów: IV
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia

Punkty ECTS (Załącznik 1)	8
Cele przedmiotu	Przekazanie wiedzy i umiejętności z zakresu neurologii i pielęgniarstwa neurologicznego
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Anatomia i fizjologia człowieka, Podstawy pielęgniarstwa, Pielęgniarstwo internistyczne, pielęgniarstwo chirurgiczne, pielęgniarstwo pediatryczne.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
DW2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach
DW3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie neurologicznym
DW4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
DW5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
DW6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
DW7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia
DW8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
DW10	zasady organizacji opieki specjalistycznej (neurologicznej)
DW11	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;
DW12	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;
DW18	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
DW19	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;

DW20	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
DW26	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;
DW27	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;
DW28	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie
DW32	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
DW33	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;
DW34	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
DW35	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS);
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
DU2 MCSM	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
DU3	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
DU8	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
DU9	doraźnie podawać pacjentowi tlenu i monitorować jego stan podczas tlenoterapii
DU11	modyfikować dawkę insuliny szybko i krótko działającą;
DU12 MCSM	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
DU15 MCSM	Dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
DU18	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
DU20	prowadzić rozmowę terapeutyczną;
DU21 MCSM	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
DU22	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;

DU23 MCSM	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
DU24 MCSM	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
DU25	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
DU26	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
Kompetencje społeczne	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Forma zajęć: Wykład	Klinika: 1. Podstawowe wiadomości dotyczące anatomii układu nerwowego. 2. Zespoły uszkodzenia układu nerwowego. 3. Badania diagnostyczne w neurologii. 4. Wywiad, podstawowe objawy patologiczne ze strony układu nerwowego, badanie neurologiczne pacjenta. 5. Choroby naczyniowe mózgu: zawał mózgu, krwotok śródmózgowy, krwotok podpajęczynówkowy. 6. Choroby demielinizacyjne. 7. Padaczka. 8. Choroby zwyrodnieniowe układu nerwowego: stwardnienie boczne zanikowe, choroba Alzheimera, choroba Parkinsona.

	9. Choroby zapalne układu nerwowego. 10. Zespoły korzeniowe. 11. Poliradikulopatie i polineuropatie. 12. Choroby nerwowo-mięśniowe. 13. Guzy mózgu. 14. Urazy czaszkowo-mózgowe. 15. Bóle głowy. Suma godzin- 15 Pielęgniarstwo 1. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu, leczeniu i rehabilitacji chorych neurologicznie 2. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorego po udarze mózgu. 3. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne pacjentów po urazie rdzenia kręgowego w różnych fazach leczenia. 4. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych w chorobach demielinizacyjnych. 5. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych na stwardnienie rozsiane. 6. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych na padaczkę. 7. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne w chorobach degeneracyjnych OUN. 8. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne w zespołach otępiennych pochodzenia neurologicznego. 9. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych z guzem mózgu. 10. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych z zespołem korzeniowym i dyskopatią. 11. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych po urazie czaszkowo – mózgowym. 12. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych z zaburzeniami mowy 13. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych z zaburzeniami czucia. 14. Zakres rozpoznania pielęgniarskiego i problemy pielęgnacyjne chorych z zaburzeniami świadomości. Suma godzin – 25
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w	1. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach neurologicznych; respektowanie Karty Praw Pacjenta. 2. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem z zaburzeniami komunikacji. 3. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z zaburzeniami świadomości. 4. Zadania pielęgniarki wobec chorego z zaburzeniami mobilności ruchowej.

:Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Neurologiczny	5. Pielęgnowanie chorego z zaburzeniami czucia. 6. Zadania pielęgniarki w procesie żywienia chorych neurologicznych 7. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym z udarem krwotocznym. 8. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym z udarem niedokrwiennym. 9. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym w ostrej fazie stwardnienia rozsianego. 10. Przygotowanie do samoopieki chorego na stwardnienie rozsiane. 11. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym z paraplegią i tetraplegią. 12. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym z zespołem korzeniowym. 13. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym z wodogłowie. 14. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym z guzem mózgu. 15. Problemy pielęgnacyjne, planowanie, realizacja i ocena skuteczności opieki nad chorym po urazie mózgowym. Suma godzin – 80 w tym 75 w placówce, a 5 w MCSM
Praktyki zawodowe ANSZG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w :Tomaszowskie Centrum Zdrowia sp. zoo., ul. Jana Pawła II 35 Oddział Neurologii lub student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu	1. Zapoznanie się z specyfiką, organizacją oraz funkcjonowaniem oddziału neurologicznego. 2. Przygotowanie pacjenta i asystowanie w wykonaniu punkcji lędźwiowej w celu pobrania płynu mózgowo – rdzeniowego. 3. Przygotowanie chorego do dodatkowych badań diagnostycznych wykonywanych na oddziale neurologicznym. 4. Prowadzenie profilaktyki przeciwodleżynowej u chorych neurologicznie. 5. Prowadzenie rehabilitacji chorych neurologicznie, zapobiegającej powikłaniom związanym z niespecyfiką jednostki chorobowej. 6. Sprawowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami funkcji układu nerwowego w oparciu o proces pielęgnowania. Suma godzin – 80

praktyk).	
Samokształcenie	1. Epidemiologia wybranych chorób układu nerwowego na świecie i w Polsce. 2. Metody monitorowania chorych neurologicznych. 3. Metody terapii stosowane w oddziałach neurologicznych. 4. Opieka pielęgniarska nad chorym w wybranych zaburzeniach funkcji układu nerwowego. 5. Zapobieganie zakażeniom w oddziale neurologicznym. 6. Zapobieganie odleżynom u chorych neurologicznych. 7. Opieka psychologiczna nad pacjentem oraz jego rodziną w oddziale neurologicznym. Suma godzin –10+10=20
Metody dydaktyczne	Metody podające – wykład informacyjny, pogadanka, opis objaśnienie, wyjaśnienie Metody problemowe – wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metody aktywizujące – metoda przypadków, metoda sytuacyjna Metody eksponujące – film, ekspozycja Metody praktyczne – pokaz, ćwiczenia przedmiotowe
Narzędzia dydaktyczne	Wykłady: Film, prezentacja multimedialna, Ćwiczenia: pokaz, ćwiczenia przedmiotowe, fantomy i modele, fotografie. Zajęcia praktyczne , praktyki zawodowe: opisy studium przypadków
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Wykłady- pozytywna ocena z egzaminu (test jednokrotnego wyboru/ pytania otwarte/ egzamin ustny – do wyboru przeprowadzającego) Samokształcenie- przygotowanie pracy na jeden z podanych przez prowadzącego tematów do opracowania w wytycznych prowadzącego Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności.
Literatura	

Podstawowa	• Jaracz K., Kozubski W.(red). Pielęgniarstwoneurologiczne. PZWL Warszawa 2017 . • Jaracz K, Domitrz I PracazbiorowaPielęgniarstwoneurologiczne. PZWL, Warszawa 2019. • Kozubski W.: Neurologiakompendium. PZWL Warszawa 2014
Uzupełniająca	• Sienkiewicz-Jarosz H., Stanynaęle. Neurologia. Wyd. Medical Tribune 2020 • Ślusarz R., Jabłońska R.(red): Wybraneproblemypielęgnacyjnepacjentów w schorzeniachukładunerwowego. Wyd. Continuo, Wrocław 2022 • Beata Tarnacka B., Frasuńska J., Urazyrdzeniakręgowego. Powikłania i postępowanierehabilitacyjne. Wyd. InstytutPsychiatrii i Neurologii. Warszawa 2021

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach		40
Udział w zajęciach Praktycznychrealizowanych w	saliwysokiejwierności	5
	oddziale szpitalnym	75
Udział w praktykach zawodowych		80
Samokształcenie		20
Studiowanie literatury		10
Przygotowanie do egzaminu		5

Udział w egzaminie	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	236
Punkty ECTS za przedmiot	8

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym,	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

	neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	
DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i

	stanu zdrowia.	
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).
DW11	Student nie różnicuje etiopatogenezy najczęstszych schorzeń wieku podeszłego.	Student zna i rozumie etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego.
DW12	Student nie potrafi scharakteryzować narzędzi i skal oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasad ich aktywizacji.	Student zna i rozumie etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego.
DW18	Student nie potrafi scharakteryzować metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności.	Student zna i rozumie metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i Przytomności.
DW19	Student nie potrafi scharakteryzować etiopatogenezy i objawy	Student zna i rozumie etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych.

	kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych.	
DW20	Student nie potrafi scharakteryzować zasad obowiązujących przy zastosowaniu przymusu Bezpośredniego.	Student zna i rozumie zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego.
DW26	Student nie potrafi scharakteryzować podstawowych kierunków rehabilitacji leczniczej i zawodowej.	Student zna i rozumie podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej.
DW27	Student nie ma wiedzy na temat charakterystyki przebiegu i sposobów postępowania rehabilitacyjnego w różnych jednostkach chorobowych.	Student zna i rozumie przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach.
DW28	Student nie wykazuje znajomości standardów i procedur mających zastosowanie w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.	Student zna i rozumie standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.
DW32	Student nie potrafi scharakteryzować patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego,	Student zna i rozumie patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa).

	wstrząs, sepsa).	
DW33	Student nie potrafi scharakteryzować metod i skal oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia.	Student zna i rozumie metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia.
DW34	Student nie potrafi scharakteryzować metod i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie.	Student zna i rozumie metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie.
DW35	Student nie zna i nie rozumie zasad udzielania pierwszej pomocy i algorytmów postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS).	Student zna i rozumie zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS).

UMIEJĘTNOŚCI					
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarских ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarских oraz dokonywać ewaluacji opieki.			
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 361amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 361amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.			
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.			

DU4	Student nie potrafi organizować izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.
DU8	Student nie potrafi rozpoznać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych.	Student potrafi, ale popełnia poważne błędy w rozpoznawaniu powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych.
DU9	Student nie potrafi doraźnie podawać tlenu i monitorować stan pacjenta podczas tlenoterapii.	Student potrafi, ale popełnia poważne błędy w podczas doraźnego podawania tlenu i monitorowaniu stanu pacjenta podczas tlenoterapii.
DU10	Student nie potrafi wykonać badania elektro-kardiograficznego i rozpoznawać zaburzeń zagrażających życiu	Student potrafi, ale popełnia poważne błędy podczas wykonywania badania elektrokardiograficznego i rozpoznawania zaburzeń zagrażających życiu.
DU11	Student nie potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.	Student potrafi modyfikować dawki stałej insuliny szybko i krótkodziałającą.
DU12	Student nie potrafi scharakteryzować narzędzi i skal oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasad ich aktywizacji.	Student potrafi przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych.
	Student nie potrafi dokumentować sytuacji zdrowotnej pacjenta,	Student potrafi dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną

DU15	dynamiki jej zmian oraz realizowanej opieki pielęgniarskiej, z uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych.	opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych.
DU18	Student nie potrafi rozpoznawać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego	Student nie potrafi rozpoznać powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego i leczniczo-pielęgnacyjnego.
DU20	Student nie potrafi prowadzić rozmowy terapeutycznej.	Student potrafi prowadzić rozmowę terapeutyczną.
DU21	Student nie potrafi prowadzić rehabilitacji przyłóżkowej i usprawniania ruchowego pacjenta oraz aktywizacji z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.	Student potrafi prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej.
DU22	Student nie posiada umiejętności przekazywania informacji członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.	Student potrafi przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta.
DU23	Student nie potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.	Student potrafi asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych.
DU24	Student nie potrafi oceniać poziom bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenia oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe.	Student potrafi oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe.
DU25	Student nie potrafi	

	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta.	Student potrafi postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta.
DU26	Student nie potrafi scharakteryzować podstawowych kierunków rehabilitacji leczniczej i zawodowej.	Student potrafi przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.
DU27	Student nie potrafi udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.	Student potrafi udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.
DU30	Student nie potrafi wykonywać podstawowych zabiegów resuscytacyjnych u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatycznego defibrylatora zewnętrznego (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzewodowego udrożnienia dróg oddechowych oraz przyrządowego udrażniania dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nagłośniowych.	Student potrafi wykonywać podstawowe zabiegów resuscytacyjnych u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzewodowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nagłośniowych.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu
--	---	---	---	--

	osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.		
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.		
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.		
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.		
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.		

KS7	Student nie dostrzega i nie rozpoznaje własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
------------	---	---

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: V i VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	8
Cele przedmiotu	Zapoznanie studenta z organizacją i formami opieki nad osobami w podeszłym wieku. Zapoznanie studenta z fizjologicznym przebiegiem procesu starzenia. Przygotowanie studenta do realizacji zadań z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki geriatrycznej. Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktu interpersonalnego z osobą w podeszłym wieku. Kształtowanie umiejętności komunikowania się z pacjentem w podeszłym wieku z różnego rodzaju niesprawnością oraz jego rodziną i opiekunami. Kształtowanie umiejętności całościowej oceny geriatrycznej za pomocą zestawu skal. Zapoznanie studenta z odmiennymi przebiegami chorób w podeszłym wieku, zasadami rozpoznawania i leczenia chorób występujących często u osób starszych oraz tzw. Wielkimi zespołami geriatrycznymi. Zapoznanie studenta z zasadami leczenia w chorobach wieku podeszłego z uwzględnieniem odrębności farmakoterapii geriatrycznej. Przygotowanie studenta do sprawowania opieki pielęgniarstwa nad człowiekiem w starszym wieku zdrowym i chorym w różnych miejscach sprawowania opieki. Zdobywanie umiejętności współpracy interdyscyplinarnej z zespołem w opiece nad osobami starszymi Przygotowanie studenta do stosowania różnych metod usprawniania chorego, profilaktyki powikłań wynikających z długotrwałego unieruchomienia oraz metod aktywizacji.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Podstawowe wiadomości z zakresu geriatryki i pielęgniarstwa geriatrycznego
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się

Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
DW2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
DW3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym;
DW4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;
DW5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
DW6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
DW7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
DW8	reakcję pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
DW9	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;
DW10	zasady organizacji opieki specjalistycznej geriatrycznej;
DW11	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;
DW12	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;
DW13	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;
DW18	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU1 MCSM	Potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;
DU2 MCSM	Potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące chorób i uzależnień;
DU3	Potrafi prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU4	Potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.

Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Treści programowe	
Forma zajęć: Wykład	Klinika 1. Wywiadkliniczny i specyfikabadaniapacjenta w starszymwieku. Całościowaocenageriatryczna. 2. Ogólnacharakterystykachorób w wiekustarszym. Odmiennosćsymptomatologii i przebieguchorób. 3. Główneproblemygeriatryczne: zespołymózgowenp. chorobaAlzheimera, zaburzeniafunkcjiukładuautonomicznego, stanyzaburzeniaświadości. 4. Główneproblemygeriatryczne: nietrzymaniemoczu i stolca, odleżyny, chorobykości i złamania, upadki i zaburzeniachodu, chorobazwyrodnieniowastawów, żylaki i przewlekłewrzdzeniapodudzi. 5. Wybraneproblemykliniczne w geriatrici: osteoporoza, zapaleniapłuc, POCHP, cukrzycatypu II, zespółAlzheimera i inne zespołyotępienne. 6. Wybraneproblemykliniczne w geriatrici: niedożywienie i otyłość , chorobaniedokrwiennaserca, nadciśnienietętnicze, niewydolnośćserca - diagnostyka, leczenie, profilaktyka. Suma godzin – 15 Pielęgniarstwo 1. Genetyczne i środowiskoweuwarunkowaniastarości. Teoriestarzeniasięczłowieka.

	2. Gerohigiena- profilaktyka przedwczesnej starości. 3. Systemy organizacji opieki geriatrycznej oraz rodzaje i formy świadczeń na rzecz osób starszych i ich opiekunów na świecie i w Polsce. Organizacja pielęgniarstwa opieki geriatrycznej. 4. Standardy w geriatryi i procedury postępowania pielęgniarki w wybranych problemach klinicznych w geriatryi. 5. Rodzina jako główny realizator opieki nad osobą starszą w domu- wydolność pielęgnacyjno opiekuńcza rodziny a zadania pielęgniarki w realizacji opieki w domu. 6. Problemy socjomedyczne w starszym wieku - możliwość wsparcia w środowisku 7. Specyfika procesu pielęgnowania chorego w starszym wieku 8. Pielęgnowanie chorego w starszym wieku z chorobami układu krążenia 9. Pielęgnowanie chorego w starszym wieku z chorobami metabolicznymi 10. Pielęgnowanie chorego w starszym wieku z chorobami neurologicznymi 11. Pielęgnowanie chorego w starszym wieku z chorobami z wyrodniczymi zmianami 12. Pielęgnowanie chorych w starszym wieku z zaburzeniami psychicznymi 13. Proces pielęgnowania pacjenta w starszym wieku z zapaleniem płuc 14. Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku z zaburzeniami funkcjonowania układu pokarmowego Suma godzin – 25 Suma godzin - 40
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w :DPS nr 1, ul. Polna 56 lub DPS nr 2, ul. Jana Pawła 37 w Tomaszowie Maz.	1. Fizjologia procesu starzenia się. Różnice między starzeniem się kobiet i mężczyzn. 2. Wyznaczniki pielęgniarstwa opieki geriatrycznej. Ocena stanu zdrowia i badania starszego pacjenta. 3. Narzędzia, skala pielęgniarstwa oceny geriatrycznej. 4. Prozdrowotne style życia w starości: żywienie w starszym wieku. Zadania pielęgniarki w promocji zdrowego życia osób starszych. 5. Aktywność fizyczna w starszym wieku. Zadania pielęgniarki w aktywizacji seniora. 6. Człowiek stary w szpitalu-proces pielęgnowania w wybranych stanach. 7. Rola pielęgniarki w leczeniu szpitalnym człowieka starszego-procedury postępowania pielęgniarki w wybranych problemach klinicznych. 8. Specyfika pracy z osobą starszą w wybranych oddziałach szpitala –specyfika przyjęcia chorego w oddział. 9. Przygotowanie człowieka starszego do wypisu ze szpitala 10. Sylwetka pielęgniarstwa geriatrycznego. Możliwość specjalizacji i formy podnoszenia kwalifikacji. Suma godzin – 80 (75 h -oddział+5h w MCSM)

Praktyki zawodowe ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w :DPS nr 1, ul. Polna 56 lub DPS nr 2, ul. Jana Pawła 37 w Tomaszowie Maz. lub student wybiera sam placówkę spełniając kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk).	1. Standardy w geriatricii i procedury postępowania pielęgniarki w wybranych problemach klinicznych w geriatricii. 2. Optymalna jakość życia osób starszych przewlekłych, długotrwale unieruchomionych. 3. Pielęgnowanie skóry i jej wytworów, błon śluzowych z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych u osób w podeszłym wieku. 4. Wdrożenie procedur postępowania przeciwodleżynowego u chorych długotrwale unieruchomionych. 5. Opieka paliatywna w geriatricii. Opieka terminalna nad człowiekiem starszym. 6. Odrębność przebiegu chorób w starszym wieku. 7. Jakość życia osób starszych przewlekłych. 8. Praca z osobą starszą w oddziale. 9. Sylwetki osób starszych cieszących się uznaniem jak przykład harmonijnie, pomyślnie przebiegającego procesu starzenia się. 10. Dokonywanie bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia i skuteczności działań pielęgniarskich. Suma godzin - 80
Samokształcenie	1. Konsekwencje wynikające z przemian demograficznych dla życia społecznego i specyfiki opieki pielęgniarskiej nad zdrowiem świadczeniobiorców. 2. Człowiek stary jako autorytet. 3. Wartość starości w rodzinie i społeczeństwie jako potencjał dla opieki pielęgniarskiej. 4. Swoiste, indywidualne potrzeby osób starszych i uwarunkowania społeczne, które mogą ją godzić lub utrudniać przeżywanie starości oraz sposoby wspomagania niezależności w starszym wieku. 5. Problem wielochorobowości u osoby w starszym wieku. Suma godzin - 10+10=20
Metody dydaktyczne	Wykład - Metody podające: metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. Zajęcia praktyczne: metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych, metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium, symulacja medyczna. Praktyki zawodowe: metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium.
Narzędzia dydaktyczne	laptop i rzutnik multimedialny prezentacje multimedialne

Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	F 1. Odpowiedzi studentów na zadawane przez prowadzącego pytania F 2. Swobodne wypowiedzi studentów P 2. Praca pisemna zaliczeniowa- z samokształcenia wg kryteriów podanych przez prowadzącego P 3. Zaliczenie końcowe z oceną w formie odpowiedzi ustnej studenta na wylosowane zagadnienia przygotowane przez prowadzącego lub test jednokrotnego wyboru Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności
Literatura	
Podstawowa	• Wieczorowska-Tobis K., Talarska D.: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, PZWL, Warszawa 2020. • Kędziora Kornatowska K., Muszalik M.: Kompendium pielęgnowania pacjenta w starszym wieku Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2019.
Uzupełniająca	• Wieczorowska-Tobis K., Neumann-Podczaska A: Geriatria. Praktyczny przewodnik, PZWL, Warszawa 2021. • Muszalik M., Kędziora Kornatowska K. Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku, PZWL, Warszawa 2018 • B. Johnston, E. Losman, A. MacLulich, I. Murdoch, S. Turpin, Stanynagłe w geriatrii, Urban & Partner, Wrocław 2020

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach e-learning (klinika)		40 (15 h=1 ECTS)
Udział w ćwiczeniach		0
Udział w zajęciach praktycznych	w placówce	75
	w CSM w sali niskiej wierności	-
	w CSM w sali wysokiej wierności	5

Udział w praktykach zawodowych	80
Samokształcenie	20
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	5
Udział w egzaminie	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	236
Punkty ECTS za przedmiot	8(w tym 1 e-learning)

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarskiej w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarskiej w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatricznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatricznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.
DW9	Student nie potrafi charakteryzować procesu starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym.	Student charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym.

DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma dostateczną wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).		
DW11	Student nie różnicuje etiopatogenezy najczęstszych schorzeń wieku podeszłego.	Student zna i rozumie etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego.		
DW12	Student nie potrafi scharakteryzować narzędzi i skal oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasad ich aktywizacji.	Student zna i rozumie etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego.		
DW13	Student nie różnicuje patofizjologii, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia i rokowania chorób: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi	Student różnicuje patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowania chorób: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi.		
DW18	Student nie zna metod, technik i narzędzi oceny stanu świadomości i przytomności.	Student zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które

	student nabył podczas zajęć	student nabył podczas zajęć	student nabył podczas zajęć	student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarstkich ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarstkich oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarstkie ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarstkich oraz dokonywać ewaluacji opieki.		
DU2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 377amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 377amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.		
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.		
DU4	Student nie potrafi organizować izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.		

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
--	---	--	--	---

KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie.	Student potrafi wykorzystać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece Pielęgniarskiej.
KS6	Student nie potrafi stworzyć warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.	Student potrafi stworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki.
KS7	Student nie dostrzega i nie rozpoznaje własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Opieka paliatywna
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	5
Cel przedmiotu	Przekazanie niezbędnej wiedzy z zakresu opieki paliatywnej i terminalnej, zasad leczenia bólu nowotworowego. Przygotowanie do działań w celu zapewnienia: - skutecznego wsparcia dla chorych objętych opieką paliatywną i ich rodzin, - najlepszej jakości życia osób z postępującą, zaawansowaną chorobą nowotworową lub inną w okresie terminalnym.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Wiadomości z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, interny i pielęgniarstwa internistycznego, psychologii – umiejętność komunikowania oraz udzielania wsparcia choremu i jego rodzinie, etyki zawodu – prawa pacjenta, tajemnica zawodowa, socjologii.
Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów;/	Opis efektów kształcenia
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
DW2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwiej nad pacjentami w wybranych chorobach
DW3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w opiece paliatywnej
DW4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
DW5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
DW6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
DW7	standardy i procedury pielęgniarstwiej stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia

DW8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;
DU2 MCSM	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
DU3 MCSM	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
DU4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
KS2	przestrzegania praw pacjenta
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
Treści programowe	
Forma zajęć: wykład	1. Patofizjologia, objawy kliniczne powikłań chorób nowotworowych. 2. Diagnostyka i główne przyczyny bólu w chorobach nowotworowych. 3. Lek stosowane w leczeniu bólu – „drabina analgetyczna” WHO, nowoczesne opioidy. 4. Leczenie wspomagające ból nowotworowego. 5. Leczenie bólu nowotworowego u dzieci – przyczyny bólu, zasady postępowania przeciwbólowego i przeciwłękowego. 6. Leczenie objawów ze strony przewodu pokarmowego. 7. Sposób postępowania w innych dolegliwościach zaawansowanej choroby nowotworowej. 8. Paliatywna chirurgia, radioterapia i chemioterapia. 9. Podstawowe pojęcia z zakresu opieki paliatywnej. 10. Rys historyczny rozwoju opieki paliatywnej w Polsce i na świecie. 11. System opieki paliatywnej w Polsce i na świecie. 12. Rola pielęgniarki w ocenie i leczeniu bólu nowotworowego, niefarmakologiczne metody łagodzenia dolegliwości bólowych. 13. Pielęgnowanie chorego w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej: opieka nad chorym, jego rodziną i bliskimi, dawcami wsparcia. 14. Pielęgnowanie chorego u nie ruchomionego w stadium terminalnym/paliatywnym choroby. 15. Reakcje emocjonalne, psychiczne chorego i ich potrzeby w okresie terminalnym choroby.

	16. Problemy psychiczne, duchowe chorech u kresu życia. 17. Pielęgnowanie chorego w stanie terminalnym choroby ukierunkowane na zapewnienie najlepszej jakości życia. 18. Komunikacja interpersonalna – zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem i jego bliskimi. 19. Zespół interdyscyplinarny – komunikacja, rola pielęgniarki. 20. Człowiek w obliczu cierpienia i umierania. 21. Tworzenie warunków do godnego umierania, zapoznanie z procedurą postępowania z ciałem pacjenta zmarłego. 22. Rola i zadania pielęgniarki w opiece wspomagającej, w opiece w żałobie oraz osieroceniu. Suma godzin - 35
Zajęcia praktyczne ANSG zapewnia studentom realizację zajęć praktycznych z przedmiotu w : NZOZ Opieka Paliatywno Hospicyjna, ul. Cekanowska 5 w Tomaszowie Maz.	1. Opieka nad pacjentem w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej/ innej w okresie terminalnym. 2. Opieka nad: chorym, rodziną i bliskimi, dawcami wsparcia. 3. Udział pielęgniarki w terapii choroby objętych opieką paliatywną oraz w łagodzeniu występujących objawów. 4. Rola pielęgniarki w leczeniu bólu nowotworowego, jego ocenie i obserwacji. 5. Stosowanie niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu. 6. Rehabilitacja w opiece paliatywnej – udział pielęgniarki. 7. Rola i zadania pielęgniarki w różnych formach żywienia chorego. 8. Zasady komunikowania się z chorym i jego bliskimi. 9. Stosowanie wybranych metod radzenia sobie w sytuacji przewlekłego stresu. 10. Opieka wspomagająca – udział pielęgniarki. 11. Towarzyszenie choremu w ostatnich chwilach życia, tworzenie warunków godnego umierania. 12. Wsparcie w osieroceniu i w żałobie. Suma godzin – 40 w tym 5 w MCSM
Praktyka zawodowa ANSG zapewnia studentom realizację PZ z przedmiotu w : NZOZ Opieka Paliatywno – Hospicyjna, ul. Cekanowska 5 w Tomaszowie Maz. lub	1. Opieka nad chorym, jego rodziną i bliskimi oraz dawcami wsparcia. 2. Udział pielęgniarki w maksymalizacji komfortu fizycznego osoby chorej. 3. Udział pielęgniarki w ocenie i leczeniu bólu nowotworowego. 4. Stosowanie standardów, procedur opieki i praktyki profesjonalnej w opiece paliatywnej. 5. Komunikacja interpersonalna – zasady prawidłowej komunikacji z chorym i rodzinami. 6. Jakość opieki a jakość życia osoby u kresu życia i jego rodziny. 7. Rola pielęgniarki w leczeniu objawowym. 8. Proces pielęgnowania w opiece nad chorym w terminalnym okresie choroby i nad jego bliskimi. 9. Wsparcie psychiczne i opieka w żałobie nad rodziną zmarłego. Suma godzin - 40

student wybiera sam placówkę spełniającą kryteria wskazane przez ANSG w wykazie miejsc realizacji kształcenia praktycznego (zał. nr 1d do Regulaminu praktyk).	
Samokształcenie	1. Sytuacja epidemiologiczna i prognozy na przyszłość występowania chorób nowotworowych. 2. Narodowy Program Walki z chorobami nowotworowymi – udział pielęgniarki w jego realizacji. 3. Udział pielęgniarki w wychwyceniu wczesnych zmian o charakterze nowotworowym poprzez badanie fizykalne. 4. Wsparcie pacjenta z chorobą nowotworową i jego bliskich w trakcie przygotowania do zabiegu operacyjnego i w trakcie rekonwalescencji po jego przeprowadzeniu. 5. Pielęgnowanie w chorobie nowotworowej i opieka nad chorym: w trakcie procesu diagnozowania, przyjęcia do szpitala lub oddziału onkologicznego, w trakcie adaptacji do warunków pobytu w szpitalu, w trakcie chemioterapii i radioterapii. 6. Wspieranie chorego i jego rodziny w trakcie pobytu w szpitalu. 7. Edukacja społeczeństwa na temat metod samobadania i samokontroli zdrowia w kierunku profilaktyki schorzeń nowotworowych oraz metod i sposobów unikania czynników ryzyka. 8. Styl życia a zagrożenie rozwojem chorób nowotworowych, metody obniżenia ryzyka zachorowania w przypadku istniejącego zagrożenia. 9. Rola pielęgniarki w przestrzeganiu praw chorego do korzystania z wszelkich dostępnych form, metod pomocy w sytuacji choroby przewlekłej, postępującej i daleko zaawansowanej. 10. Wpływ poziomu świadczonej opieki na jakość kresu życia chorych na zaawansowaną, postępującą chorobę nowotworową. Suma godzin -20
Metody dydaktyczne	wykład klasyczny, konwersatoryjny studium indywidualnego przypadku, ćwiczenia, pokaz z instruktorem, metoda symulacji medycznej

Narzędzia dydaktyczne	projektor, laptop
Sposoby oceny (F- formująca, P- podsumowująca)	Wykłady - egzamin pisemny/ pytania otwarte/ egzamin ustny do wyboru przez prowadzącego Samokształcenie: praca pisemna przygotowana przez studenta na podane przez prowadzącego tematy i wg. Wskazanych kryteriów . Zajęcia praktyczne: -obecność na zajęciach praktycznych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -zaliczenie zajęć przez prowadzącego z wpisem do Dzienniczka umiejętności, Praktyki zawodowe: -obecność na praktykach zawodowych, -przygotowanie do oceny pisemnej wersji Przewodnika do gromadzenia danych o pacjencie z procesem pielęgnowania wybranego chorego z chorobą wieku dziecięcego, -ocena przez opiekuna z przebiegu trwania praktyk zawodowych podsumowana wpisem do Dzienniczka umiejętności
Literatura	
Podstawowa	• de Walden – Gałuszko K., Kaptacz A. Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. PZWL, Warszawa 2016 • Krajewska – Kułak E., Dzierżanowski T., Krzyżanowski D., Cybulski M.: Opieka paliatywna, wyd Difin 2018 • Malec- Milewska M., Woron J.: Kompendium leczenia bólu. Wyd. Medical Education Warszawa 2017
Uzupełniająca	
	• Wordliczek J i wsp. Farmakoterapia bólu u chorych na nowotwory – zalecenia Polskiego Towarzystwa Badań Bólu. Ból 2017, Tom 18, Nr 3, s. 11-53, • Wordliczek J., Krajnik M., Malec-Milewska M.: Chory na nowotwór – kompendium leczenia bólu. Wyd. Medical Education, Warszawa 2013

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach		35
Udział w zajęciach praktycznych	w placówce	35
	MCSM	5
Udział w praktykach zawodowych		40
Samokształcenie		20
Studiowanie literatury		10
Przygotowanie do zaliczenia		5
Udział w zaliczeniu		1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		151
Punkty ECTS za przedmiot		5

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarstwa w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.		
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na tema zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.		
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.		
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarskich stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarskich stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.		
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi

	odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU1	Student nie potrafi gromadzić informacji, formułować diagnoz pielęgniarstkich ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarstkich oraz dokonywać ewaluacji opieki.	Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozy pielęgniarstkie ustalać celów opieki, wdrażać interwencji pielęgniarstkich oraz dokonywać ewaluacji opieki.		
U2	Student nie potrafi prowadzić poradnictwa w zakresie 387amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	Student potrafi prowadzić poradnictwo w zakresie 387amo opieki w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczącego wad rozwojowych, chorób i uzależnień.		
DU3	Student nie potrafi prowadzić profilaktyki powikłań w przebiegu chorób.	Student potrafi prowadzić profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.		
DU4	Student nie potrafi organizować izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności

	umiejętności które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć	które student nabył podczas zajęć
KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.		
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.		
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.		
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Podstawy rehabilitacji
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: V
Studia:	Kierunek: Pielęgniarstwo
Punkty ECTS (Załącznik 1)	1
Cel przedmiotu	Zasady planowania opieki nad osobami z niepełnosprawnością i przewlekle chorymi , z uwzględnieniem ich indywidualnego zapotrzebowania na opiekę pielęgniarstwa poprzez opracowywanie i wdrażanie programów opieki we współpracy z niepełnosprawnym i przewlekle chorym pacjentem, jego opiekunami, rodzinami bądź innymi pracownikami opieki.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu przedmiotów: Podstawy Pielęgniarstwa, Badanie fizykalne, Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo ginekologiczno - położnicze
Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów;/	Opis efektów kształcenia
Wiedza	

D.W 1 Wykład/ Samokształcenie	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
D.W 2 Wykład/ Samokształcenie	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
D.W 3 Wykład/ Samokształcenie	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;
D.W 4 Wykład/ Samokształcenie	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;
D.W 5 Wykład/ Samokształcenie	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
D.W 6 Wykład/ Samokształcenie	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W 7 Wykład/ Samokształcenie	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W 8 Wykład/ Samokształcenie	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W 9 Wykład/ Samokształcenie	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
D.W 10 Wykład/ Samokształcenie	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
D.W 11 Wykład/ Samokształcenie	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej
D.W 12 Wykład/ Samokształcenie	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;

Umiejętności	
	Ćwiczenia
C. U 17	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod
C. U 18	wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację;
D. U 19	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;
D. U 21	przewodzą rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
	Efekty uczenia w zakresie umiejętności praktycznych osiągane są w ramach Zajęć Praktycznych i Praktyk Zawodowych z pielęgniarstw: internistyczne, chirurgiczne, opieki długoterminowej, neurologiczne, geriatryczne.
Kompetencje społeczne	
K. S 1 Wykład// Samokształcenie	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K. S 2 Wykład/ Samokształcenie	przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
K. S 3 Wykład/ Samokształcenie	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K. S 4 Wykład/ Samokształcenie	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywaną czynność zawodową;
K. S 5 Wykład/ Samokształcenie	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;

K. S 6 Wykład/ Samokształcenie	przewidywania i uwzględnianie czynników wpływających na reakcję własną i pacjenta;
Treści programowe	
Forma zajęć : wykład	Wykład 1. Niepełnosprawność – definicje, klasyfikacje 2. Przyczyny , skutki zdrowotne i społeczne niepełnosprawności 3. Aktualna koncepcja rehabilitacji wg WHO, ONZ 4. Zadania i zasady współpracy realizatorów rehabilitacji zawodowej i edukacji dzieci niepełnosprawnych 5. Osoba rehabilitowana jako podmiot 6. Neurofizjologiczne procesy rehabilitacji medycznej 7. Środki metody i bariery rehabilitacji społecznej i zawodowej 8. Ogólna taktyka postępowania rehabilitacyjnego Suma godzin: 20
Forma zajęć : ćwiczenie	Ćwiczenia 1. Rehabilitacja kompleksowa: lecznicza , zawodowa, społeczna. Rola pielęgniarki w zespole rehabilitacyjnym. 2. Ocena chorego z niepełnosprawnością i jego środowiska dla potrzeb rehabilitacji kompleksowej. 3. Rodzaje i stopnie niepełnosprawności: jednorodna, skojarzona, niepełnosprawność narządu ruchu, narządu zmysłów, psychiczna. 4. Zaopatrzenie ortopedyczne i pomoce techniczne stosowane w procesie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. 5. Zasady pielęgnowania i rehabilitacji pacjenta po amputacji kończyn, po endoprotezoplastyce stawów biodrowego i kolanowego 7. Pielęgnowanie i rehabilitacja pacjentów po udarach mózgowych. 8. Problemy pielęgnacyjne w rehabilitacji pacjentów z chorobami reumatycznymi. 9. Zadania pielęgniarki w rehabilitacji pacjentów z chorobami przewlekłe postępującymi: SM, choroba Parkinsona , choroba Alzheimera 10. Problemy pielęgnacyjne i zadania pielęgniarki w rehabilitacji pacjentów po urazach kręgosłupa. 11. Zasady rehabilitacji w opiece nad pacjentem ze schorzeniami układu krążenia. 12. Zasady rehabilitacji w pielęgnowaniu pacjenta ze schorzeniami układu oddechowego. 13. Zadania pielęgniarki w rehabilitacji osób niewidomych i niesłyszących. 14. Pielęgnowanie i usprawnianie dzieci z niepełnosprawnością. 15. Opieka nad pacjentem z upośledzeniem umysłowym. Suma godzin – 15 Samokształcenie 1. Najczęściej spotykane reakcje na utrwaloną niepełnosprawność. Udział pielęgniarki w akceptacji niepełnosprawności.

	2. Czynniki wpływające na kształtowanie i zmianę postaw wobec osób niepełnosprawnych. 3. Udział pielęgniarki w kształtowaniu pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych. 4. Etapy i elementy procesu rehabilitacji ze szczególnym uwzględnieniem adaptacji i integracji społecznej. 5. Elementy rehabilitacji w procesie pielęgnowania osób niepełnosprawnych od urodzenia, po urazach, w następstwie chorób przewlekłych. 6. Grupy wsparcia w rehabilitacji osób niepełnosprawnych (cele, zadania) Suma godzin: 10
Metody dydaktyczne	Wykłady - metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie.
Narzędzia dydaktyczne	1. Laptop i rzutnikmultimedialnyorazprezentacjemultimedialne
Sposoby oceny (F- formująca, P- podsumowująca)	F 1. Odpowiedz studentów na zadawaneprzezprowadzającego pytania F 2. Swobodnewypowiedz studentów P 1. Pracapisemnazaliczeniowa- z samokształcenia P 3. Zaliczenie końcowe z oceną w formie odpowiedzi ustnej studenta na wylosowane zagadnienia przygotowane przez prowadzącego lub test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru/pytania otwarte do wyboru przez prowadzącego
Literatura	
podstawowa	1. Strugała M., Talarska D. (red). Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych.. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018. 2. Rutkowska E.: Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych, PZWL Warszawa 2022
uzupełniająca	1. Książopolska-Orłowska K., (red). Fizjoterapia w reumatologii . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013 2. Leszek J., (red) . Choroba Alzheimer: wybrane zagadnienia biologiczne i kliniczne. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2016 3. Opara J. Fizjoterapia w chorobie Parkinsona. Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki, Katowice 2014

Przewodnik po przedmiocie –

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	20
Udział w ćwiczeniach	15
Samokształcenie	10
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	10
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu	5
Przygotowanie do egzaminu	5
Udział w egzaminie	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	71
Punkty ECTS za przedmiot	1

*Podane formy aktywności stanowią jedynie przykład, jakiej formy dydaktycznej prowadzony jest przedmiot.

wykładowca wpisuje formy aktywności

w

zależności od tego

w

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW1	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.	Student ma dostateczną wiedzę na temat objawów zagrażających życiu pacjentów w różnym wieku.		
DW2	Student nie ma dostatecznej wiedzy i nie potrafi nawet za pomocą nauczyciela wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarskiej w schorzeniach.	Student ma dostateczną wiedzę i potrafi wyjaśnić etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, leczenia, rokowania i opieki pielęgniarskiej w schorzeniach.		
DW3	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym,	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.		

	chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym, opiece paliatywnej.	
DW4	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.	Student ma dostateczną wiedzę na temat rodzajów badań diagnostycznych i zasad ich zlecenia.
DW5	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych	Student ma dostateczną wiedzę na temat zasad przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych.
DW6	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie właściwości grup leków i ich działania na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.
DW7	Student nie ma dostatecznej wiedzy w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych	Student ma dostateczną wiedzę w zakresie standardów i procedur pielęgniarstwa stosowanych w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.

	w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.	
DW8	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.	Student ma dostateczną wiedzę na temat reakcji chorego na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.
DW9	Student nie zna zasad organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym.	Student zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym.
DW10	Student nie ma dostatecznej wiedzy na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).	Student ma wiedzę na temat swoistych zasad organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej w Polsce).

UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
Efekty uczenia w zakresie umiejętności praktycznych osiągane są w ramach Zajęć Praktycznych i Praktyk Zawodowych z pielęgniarstw: internistyczne, chirurgiczne, opieki długoterminowej, neurologiczne, geriatryczne.				
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć

KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KS6	Student nie ma zmysłu przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.	Student ma zmysł przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Podstawy ratownictwa medycznego z elementami medycyny pola walki
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	2
Cele przedmiotu	Przekazanie studentowi wiedzy niezbędnej do rozpoznania stanów nagłego zagrożenia zdrowia i życia. Wyposażenie studenta w wiedzę niezbędną do podejmowania działań ratunkowych w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Przekazanie wiedzy dotyczącej specyfiki działań i funkcjonowania jednostek ratownictwa medycznego. Przygotowanie studenta do pracy samodzielnej i zespołowej w czynnościach ratunkowych wynikających ze specyfiki ratownictwa medycznego. Przekazanie wiedzy i umiejętności umożliwiających realizowanie standardów i procedur postępowania w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zapoznanie studenta z zasadami udzielania skutecznej pomocy na polu walki według zasad Tactical Combat CasualtyCare (TCCC); Przygotowanie studenta do prowadzenia edukacji w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia. Przygotowanie studenta do posługiwania się sprzętem i aparaturą medyczną mającą zastosowanie w ratowaniu chorego z nagłym zagrożeniem zdrowotnym, w tym w sytuacjach kryzysowych,
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu powinien posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu przedmiotów określonych w ramach studiów: podstawowych oraz specjalistycznych (anatomia, fizjologia, patofizjologia, biochemia, piel. Internistyczne, piel. chirurgiczne, piel. anestezjologiczne i stanów zagrożenia życia)
Symbol odniesienia do efektów uczenia dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW28	Student zna i rozumie standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie
DW35	Student zna i rozumie zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych

	zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS);
DW36	Student zna i rozumie zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne
DW37	Student zna i rozumie procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach i innych sytuacjach szczególnych;
EDW5	Student zna i rozumie zasady oceny stanu poszkodowanego charakterystyczne dla w czasie konfliktów zbrojnych i pola walki, podstawy podejmowania czynności ratunkowych, działań zabezpieczających, ewakuacyjnych, transportowych zgodnie z taktyczną pomocą rannym na polu walki (TCCC)
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU27	Student potrafi udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia
DU28	Student potrafi doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;
DU29	Student potrafi doraźnie hamować krwawienia i krwotoki.
DU30	Student potrafi wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzysiężne udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniaowych
EDU8	Student potrafi ocenić stan pacjenta i formułować diagnozę ratowniczą wg zasad taktycznej pomocy rannym na polu walki (TCCC), potrafi podjąć czynności ratunkowe w obrażeniach powstałych w warunkach pola walki, zgodnie z zasadami TCCC
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:	
KS1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
KS2	przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;
KS3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
KS6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
EDK3	Identyfikacji specyfiki działań w zakresie realizacji działań ratunkowych, zabezpieczających, ewakuacyjnych i transportowych typowych w czasie konfliktów zbrojnych
Treści programowe	
Forma zajęć	
Wykład	1. Funkcjonowanie Ratownictwa medycznego w Polsce i na świecie – historia, zagadnienia i regulacje prawne, specyfika ratownictwa medycznego. 2. Resuscytacja krążeniowo – oddechowa - algorytmy postępowania w zakresie BLS i ALS wg obowiązujących wytycznych Polskiej Rady Resuscytacji. 3. Ciało obce w drogach oddechowych u dorosłych i dzieci – postępowanie ratunkowe, rękoczyn Heimlicha. 4. Zabezpieczenie podstawowych funkcji życiowych i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych chorego różnymi metodami, w tym metodami nadgłośniowymi w stanie zagrożenia życia. 5. Elektroterapia w stanach zagrożenia życia – defibrylacja, defibrylacja AED. 6. Wielonarządowe i mnogie obrażenia ciała, pojęcie złotej godziny w ratownictwie medycznym (urazy głowy, kręgosłupa, klatki piersi., brzucha, miednicy, ułruchu, krwotoki, krwawienia, skaleczenia chorego z urazem). 7. Chory wewstrząs urazowy - zasady postępowania ratunkowego. 8. Postępowanie ratunkowe w zagrożeniach środowiskowych – działania niskich i wysokich temperatur, utonięcie, porażenie prądem, piorunem. 9. Postępowanie ratunkowe w ostrych zatruciach (dekontaminacja i eliminacja trucizn, ogólne zasady postępowania, zatrucia lekami, substancjami chemicznymi, gazami, specyfika postępowania ratunkowego. 10. Odrębność postępowania ratunkowego w stanach zagrożenia życia u dzieci i kobiety ciężarnej 11. Pomoc medyczna i organizacja działań ratunkowych w zdarzeniach masowych, katastrofach (rodzaje zdarzeń w ratownictwie medycznym, segregacja medyczna w systemie START i Jump START, grupy segregacyjne, priorytety leczniczo – transportowe w zdarzeniach masowych, katastrofach). 12. Taktyczna pomoc rannym na polu walki <i>Tactical Combat Casualty Care</i> (TCCC), postępowanie medyczne w sytuacjach zagrożenia <i>Tactical Emergency Casualty Care</i> (TECC), Suma godzin - 12
	Ćwiczenia 1. Resuscytacja krążeniowo - oddechowa BLS w warunkach symulowanych u dorosłych w różnych stanach zagrożenia życia. 2. Zasady zastosowania defibrylatora manualnego i AED w czasie RKO w warunkach symulowanych. 3. Odrębności w prowadzeniu czynności resuscytacyjnych w zakresie BLS u niemowląt, dzieci, kobiety ciężarnych.

	4. Doraźneunieruchamianie złamańkości,zwichnięćiskręceńorazprzygotowaniepacjenta do transportu w warunkachsymulowanych. 5. Doraźnetamowaniekrwotoków i krwawień (zakładanieopatrunkuosłaniającego, uciskowego i opaskiuciskowej). 6. Bezprzrządoweudrażnianiedrógoddechowych. 7. Przyszczepoweudrażnianiedrógoddechowychróżnymimetodami w tym metodaminagłośniowymi. 8. Prowadzenie wentylacji zastępczej z zastosowaniemresuscytatora AMBU. 9. Odrębnośćczynności ratunkowych w zakresie badania poszkodowanego, udrażniania drógdechowych, postępowania w krwotokach, wstrząsie; balistyka ran postrzałowych i obrażeńdetonacyjnych, urazyklatki piersiowej, jamybrzusznej i miednicy, głowy, kończyn, kręgosłupa, oparzenia; sposoby ewakuacji poszkodowanego w warunkach taktycznych, farmakoterapia, dokumentacja medyczna zgodnie z zasadami TCCC Suma godzin – 18 w MCSM
Samokształcenie	1. Postępowanie ratunkowe u chorego z udarem cieplnym. 2. Postępowanie ratunkowe w chorobie kesonowej. 3. Ukąszenie przez żmiję – pierwsza pomoc przedszpitalna. 4. Owady, pajęczaki – ich ukąszenia, zasady pomocy przedszpitalnej. 5. Zatrucie grzybami – zasady postępowania ratunkowego. 6. Choroba wysokościowa – objawy, patofizjologia, postępowanie ratunkowe. 7. Postępowanie medyczne w sytuacjach zagrożenia <i>Tactical Emergency Casualty Care (TECC)</i>, 8. Studiowanie literatury przedmiotu Suma godzin - 20
Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, pokaz, instruktarz, symulacja medyczna

Narzędzia dydaktyczne	algorytmy, komputer, rzutnik, filmy, zdjęcia, prezentacje w Power Point, trenażery, fantomy
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Egzamin – test jednokrotnego wyboru/ wielokrotnego wyboru/pytania otwarte/egzamin ustny do wyboru przez prowadzącego Wykonanie ćwiczenia w warunkach symulowanych z tematyki ćwiczeń. Praca pisemna na zaliczenie z tematyki zawartej w samokształceniu w zakresie i wg kryteriów wskazanych przez prowadzącego
Literatura	
Podstawowa	• Brown A., Cadogan M.: Medycyna ratunkowa, diagnostyka i leczenia; Edra Urban& Partner Wrocław 2022. • Andres J. Wytyczne Resuscytacji 2021, Polska Rada Resuscytacji 2021. • Campbell J. Alson LR.: International Trauma Life Support Ratownictwo przedszpitalne w urazach (ITLS). Medycyna Praktyczna Kraków 2022
Uzupełniająca	• Podlasin A., Stępka A.: Zdarzenia masowe i konflikty zbrojne; PZWL Warszawa 2022 • Sosada K., Żurawiński W.: Ostre stany zagrożenia życia w obrażeniach ciała; PZWL Warszawa 2022 • Gucwa J., Gruba M.: Postępowanie w stanach nagłych u dzieci. Medycyna Praktyczna Kraków 2020

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	12
Ćwiczenia w MCSM	18
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	10
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	5
Udział w egzaminie/zaliczeniu	2
Samokształcenie	20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	72
Punkty ECTS za przedmiot	2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW28	Student nie zna i nie rozumie standardów i procedur postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.	Student zna i rozumie standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie.		
DW35	Student nie zna i nie rozumie zasad udzielania pierwszej pomocy i algorytmów postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS).	Student zna i rozumie zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS).		
DW36	Student nie zna i nie rozumie zasad organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.	Student zna i rozumie zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.		
DW37	Student nie zna i nie rozumie procedur zabezpieczenia medycznego zdarzenia masowych i katastrof i innych sytuacji	Student zna i rozumie procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach i innych sytuacjach szczególnych.		

	szczególnych.			
EDW5	Student nie zna i nie rozumie zasad oceny stanu poszkodowanego charakterystycznego dla konfliktów zbrojnych i pola walki, nie zna i nie rozumie podstaw podejmowania czynności ratunkowych, działań zabezpieczających, ewakuacyjnych, transportowych zgodnie z taktyczną pomocą rannym na polu walki (TCCC).	Student zna i rozumie zasady oceny stanu poszkodowanego charakterystycznego dla konfliktów zbrojnych i pola walki, nie zna i nie rozumie podstaw podejmowania czynności ratunkowych, działań zabezpieczających, ewakuacyjnych, transportowych zgodnie z taktyczną pomocą rannym na polu walki (TCCC).		
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU27	Student nie potrafi udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.	Student potrafi udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.		
DU28	Student nie potrafi doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu.	Student potrafi doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu.		

DU29	Student nie potrafi doraźnie zatamować krwotoku i krwawienia	Student potrafi doraźnie zatamować krwotok i krwawienie.
DU30	Student nie potrafi wykonywać podstawowe zabiegów resuscytacyjnych u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych	Student potrafi wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych.
WDU8	Student nie potrafi oceniać stanu pacjenta i formułować diagnozy ratowniczej wg zasad taktycznej pomocy rannym na polu walki (TCCC), nie potrafi podjąć czynności ratunkowych w obrażeniach powstałych w warunkach pola walki, zgodnie z zasadami TCCC	Student potrafi oceniać stan pacjenta i formułować diagnozy ratownicze wg zasad taktycznej pomocy rannym na polu walki (TCCC), potrafi podjąć czynności ratunkowe w obrażeniach powstałych w warunkach pola walki, zgodnie z zasadami TCCC.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie 40% zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
--	---	--	--	---

KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.
KS3	Student nie potrafi ocenić funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.	Student potrafi ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KS6	Student nie ma zmysłu przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.	Student ma zmysł przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
KS7	Student niedostrzegania i nie rozpoznaje własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

EDK3	Student nie identyfikuje specyfiki działań w zakresie realizacji działań ratunkowych, zabezpieczających, ewakuacyjnych i transportowych typowych w czasie konfliktów zbrojnych.	Student identyfikuje specyfikę działań w zakresie realizacji działań ratunkowych, zabezpieczających, ewakuacyjnych i transportowych typowych w czasie konfliktów zbrojnych.
-------------	---	---

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Badania naukowe w pielęgniarstwie
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: V, VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	2
Cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta do napisania pracy dyplomowej, uczestniczenia w badaniach naukowych i wykorzystania wyników badań w pracy zawodowej.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Znajomość zagadnień z nauk społecznych; nauk w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwie, w tym: podstawy pielęgniarstwa, promocji zdrowia, podstawowej opieki zdrowotnej
Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów	Opis efektów kształcenia
Wiedza:	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
DW38	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa;
DW39	metody i techniki prowadzenia badań naukowych;
DW40	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU31	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;
DU32	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.

Forma zajęć	Treści programowe
Wykład	1. Przedmiot, cel i obszar badań naukowych. 2. Paradygmaty badań naukowych w pielęgniarstwie. 3. Rodzaje badań naukowych- charakterystyka badań ilościowych i jakościowych. 4. Etapy postępowania badawczego. 5. Metody, techniki i narzędzia badawcze (szczególnie studium indywidualnego przypadku jako metody badawczej wskazanej do realizacji pracy na kierunku pielęgniarstwo w standardzie). 6. Zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania. 7. Etyka w badaniach naukowych – prawo autorskie i własność intelektualna. 8. Antyplagiat jako metoda oceny indywidualnej pracy nad pracą. Suma godzin- 25
Samokształcenie	1. Praca własna studenta: 2. Przygotowanie założeń do tematu badawczego: – zapoznanie się z literaturą naukową – zapoznanie się z zasadami konstrukcji narzędzi badawczych – ustalenie harmonogramu prac, – przygotowanie założeń badawczych i konstrukcja własnego narzędzia badawczego, – opracowanie i analiza danych, – wykonanie zadań związanych z prezentacją. Suma godzin – 20
Metody dydaktyczne	Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów (wykłady, ćwiczenia). Wykład problemowy. Praca nad projektem pracy.
Narzędzia dydaktyczne	prezentacje multimedialne
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Wykłady: Student będzie oceniany na podstawie: uczestnictwa i aktywnego udziału w zajęciach, przygotowanie indywidualnego projektu pracy/ zadania (student przygotowuje w formie pisemnej plan pracy: temat, cel, problem badawczy, hipotezę oraz wskazuje materiał i metodę ściśle związanego z kierunkiem kształcenia i poziomem przygotowania studenta), prezentacja opracowanego planu do końca zajęć, test (na każde 10 godzin maksymalnie 15 pytań) w tym 10% pytań otwartych.

	Seminarium: Student przygotowuje prezentację indywidualnego projektu badawczego pracy dyplomowej pod kierunkiem promotora (wybór tematyki prezentacji ściśle związanej z kierunkiem kształcenia i poziomem przygotowania studenta). Przygotowanie pracy dyplomowej zgodnie z wytycznymi pisania prac dyplomowych wskazanych przez uczelnię. P: zaliczenie przedmiotu może uzyskać student, który: 1. był obecny na zajęciach, 2. brał aktywny udział w dyskusji w trakcie zajęć, 3. wykonał i złożył/ przesłał do promotora plan indywidualnego projektu badawczego ustalonego jako warunek zaliczenia.
Literatura	
podstawowa	Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań naukowych w pielęgniarstwie. Wyd. PZWL, Warszawa 2022 Badania naukowe w pielęgniarstwie, ocena, synteza i tworzenie dowodów naukowych w praktyce pielęgniarstwa, Autor: Serafin L., Sak-Dankosky, Wydawca: Edra Urban & Partner, Wrocław, 2022,
uzupełniająca	• Badania naukowe w pielęgniarstwie i położnictwie Tom 7, I. Uchmanowicz, M. Przestrzelska, P.J. Gurowiec, Wydawca: Continuo, Rok wydania: 2020 • Badania naukowe w pielęgniarstwie ocena, synteza i tworzenie dowodów naukowych w praktyce pielęgniarstwa, K. Wesołowska-Górniak, L. Serafin, M. Formela, N. Sak-Dankosky, • Wydawca: Edra Urban & Partner, Rok wydania: 2022, Wydanie: I • Studium przypadku w badaniach naukowych, Robert K. Yin, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, rok wydania 2015

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	25
Samokształcenie	20
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	45
Punkty ECTS za przedmiot	2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
DW38	Student nie zna i nie rozumie przedmiotu, celu, obszaru badań naukowych i paradygmatów pielęgniarstwa;.	Student zna i rozumie przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa;		
DW39	Student nie zna i nie rozumie metod i technik prowadzenia badań naukowych;	metody i techniki prowadzenia badań naukowych;		
DW40	Student nie zna i nie rozumie zasad etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowych regulacji prawnych z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.		
UMIEJĘTNOŚCI				

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU31	Student nie potrafi krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych.	Student potrafi krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych.		
DU32	Student nie potrafi przeprowadzić badania jakościowego, posługując się narzędziami badawczymi.	Student potrafi przeprowadzić badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Seminarium dyplomowe
Rok studiów, semestr	Rok studiów: III Semestr studiów: V,VI
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	2
Cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest praca ze studentem w toku pisania pracy dyplomowej, uczestniczenia w badaniach naukowych i wykorzystania wyników badań w pracy zawodowej.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Znajomość zagadnień z nauk społecznych; nauk w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa, promocji zdrowia, podstawowej opieki zdrowotnej
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów	Opis efektów uczenia się
Umiejętności:	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
DU31	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;

DU32	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.
Kompetencje społeczne:	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	
KS5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
Forma zajęć	Treści programowe
Seminarium	1. Kontynuacja pracy nad tematem wybranym do projektu w ścisłym powiązaniu z pielęgniarstwem i realizacja wybranej koncepcji badań. 2. Określenie celu i problemów badawczych pracy. 3. Wyznaczenie terenu i grupy badanych. Dobór metod i narzędzi badawczych. 4. Konstrukcja protokołu badania/ kwestionariusza wywiadu do gromadzenia danych o wybranym chorym. 5. Przeprowadzenie badań, analiza wyników, wyciąganie wniosków. Suma godzin- 50
Metody dydaktyczne	Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów Wykład problemowy, Praca nad projektem pracy własnej
Narzędzia dydaktyczne	formularze, kwestionariusze, opisy przypadków
Sposoby oceny (F - formująca, P - podsumowująca)	Seminarium: Przygotowanie pracy dyplomowej metodą studium przypadku zgodnie z wytycznymi pisania prac dyplomowych ANSG. P: zaliczenie przedmiotu może uzyskać student, który przygotował/opracował prace studium indywidualnego przypadku wybranego podopiecznego.
Literatura	
Podstawowa	• Rosińczak J.; Jankowska –Polańska B.; Badania naukowe w pielęgniarstwie i położnictwie Tom 3; Wrocław 2016

Uzupełniająca	Górska K., Rożej A., Wybranemetodyempiryczne w naukach o bezpieczeństwie, „NaukiHumanistyczne i Społeczne na RzeczBezpieczeństwa” BiTP Vol. 30 Issue 2, 2013.
----------------------	---

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	0
Udział w seminariach	50
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50
Punkty ECTS za przedmiot	2

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
UMIEJĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
DU31	Student nie potrafi krytycznie analizować publikowanych wyników badań naukowych.	Student potrafi krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych.		
DU32	Student nie potrafi przeprowadzić badania jakościowego, posługując się narzędziami badawczymi	Student potrafi przeprowadzić badania jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć

KS5	Student nie zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
------------	--	--

PRZEDMOTY DODATKOWE

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Bezpieczeństwo i higiena pracy
Rok studiów, semestr	Rok I, Sem. I
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	-
Cel przedmiotu	Nabycie wiedzy przez studentów na temat przepisów, zasad i norm bezpieczeństwa i higieny pracy. Uczestnicy zajęć uzyskują wiedzę wynikającą z ustaw (przede wszystkim Kodeksu pracy) i rozporządzeń dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Brak wymagań wstępnych.
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów;/	Opis efektów uczenia się
Wiedza:	
W_01	Posiada rozszerzoną wiedzę z podstaw bezpieczeństwa i higieny pracy
W_03	Zna i rozumie obowiązki wynikające z zakresu prawa pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
Umiejętności:	
U_02	Wykorzystuje wiedzę z zakresu podstaw prawa pracy - bezpieczeństwa i higieny pracy do formułowania własnych opinii z

	wykorzystaniem krytycznej analizy danych i doboru metod badawczych
U_04	Posiada umiejętności poszukiwania źródeł w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
Kompetencje społeczne:	
K_06	Ma świadomość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej
Treści programowe	
Forma zajęć : wykład	1. Podstawowe obowiązki bhp pracodawcy i pracownika 0,5 h 2. Badania lekarskie w ramach medycyny pracy 0,5 h 3. Szkolenia bhp wstępne i okresowe 0,5 h 4. Czynniki środowiska pracy 1 h 5. Ocena ryzyka zawodowego 0,5 h 6. Wypadki przy pracy oraz choroby zawodowe 1 h Suma godzin – 4
Forma zajęć : ćwiczenia	Suma godzin - 0
Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem platformy e-learningowej
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacje multimedialne
Sposoby oceny (F- formująca, P-podsumowująca)	F – obserwacja podczas zajęć/aktywność P – zaliczenie
Literatura	

podstawowa	• Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodekspracy (Dz. U. z 1974 r., nr 24, poz. 141 z późnzm.) • Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002 r., nr 199, poz. 1673 z późn. zm.) • Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 1997, nr 129, poz. 844 z późn. zm.) • Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 r., nr 2004, poz. 1860 z późn. zm.)
uzupełniająca	• Rączkowski B., BHP w praktyce, ODDK, Gdańsk 2021 <i>Dodatkowe, szczegółowe wskazówki bibliograficzne (w tym dostęp do baz danych i repozytoriów) udzielane są podczas zajęć i na konsultacjach z wykładowcami.</i>

Załącznik nr 1

Przewodnik po przedmiocie –Bezpieczeństwo i higiena pracy

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	4
Udział w ćwiczeniach	0
Udział w ...	0
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	0
Studiowanie literatury	0
Przygotowanie projektu	0
Przygotowanie do egzaminu	0
Udział w egzaminie	0
...	0
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	4
Punkty ECTS za przedmiot	0

Efekt uczenia		Ocena			
		Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA					
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	
W_01	Student nie posiada rozszerzonej wiedzy z podstaw bezpieczeństwa i higieny pracy	Stdudent posiada rozszerzoną wiedzę z podstaw bezpieczeństwa i higieny pracy			
W_03	Student nie zna i nie rozumie obowiązków wynikających z zakresu prawa pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	Student zna i rozumie obowiązki wynikające z zakresu prawa pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy			
UMIEJĘTNOŚCI					
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	

U_02	Student nie potrafi wykorzystywać wiedzy z zakresu podstaw prawa pracy - bezpieczeństwa i higieny pracy do formułowania własnych opinii z wykorzystaniem krytycznej analizy danych i doboru metod badawczych	Student potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu podstaw prawa pracy - bezpieczeństwa i higieny pracy do formułowania własnych opinii z wykorzystaniem krytycznej analizy danych i doboru metod badawczych		
U_04	Student nie posiada umiejętności poszukiwania źródeł w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	Student posiada umiejętności poszukiwania źródeł w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć
K_06	Student nie ma świadomości praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej	Student ma świadomość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE		
KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU		
Nazwa przedmiotu/ modułu	Podstawy bezpieczeństwa	
Rok studiów, semestr	Rok I, sem. I	
Studia: I stopnia	Pielęgniarstwo	
Punkty ECTS (Załącznik 1)	-	
Cel przedmiotu	Nabycie wiedzy przez studentów na temat obowiązków wynikających z prawa dla przedstawicieli służb medycznych w zakresie świadczeń na rzecz obronności RP. Uczestnicy zajęć uzyskują wiedzę wynikającą z ustaw i rozporządzeń dotyczących bezpieczeństwa Polski. Poza tym studenci otrzymują wiedzę w zakresie ochrony informacji wrażliwych, w tym informacji dotyczących pacjentów.	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Brak wymagań wstępnych.	
Symbol odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku studiów; /	Opis efektów uczenia się	
Wiedza		
W_01	Posiada rozszerzoną wiedzę z podstaw bezpieczeństwa.	
W_03	Zna i rozumie uwarunkowania współczesnego środowiska bezpieczeństwa, rozumie genezę współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa.	
Umiejętności		
U_02	Wykorzystuje wiedzę z zakresu podstaw bezpieczeństwa do formułowania własnych opinii z wykorzystaniem krytycznej analizy danych i doboru metod badawczych.	

U_04	Posiada umiejętności poszukiwania źródeł w zakresie podstaw bezpieczeństwa.	
Kompetencje społeczne		
K_06	Ma świadomość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej.	
Treści programowe		
Forma zajęć : wykład	1. Służby medyczne, a obowiązek obrony Ojczyzny – 4 h 2. Bezpieczeństwo danych pacjenta – 4 h Suma godzin – 8	
Forma zajęć : ćwiczenia	Suma godzin - 0	
Metody dydaktyczne	Wykład	
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacje multimedialne	
Sposoby oceny (F- formująca, P-podsumowująca)	F – obserwacja podczas zajęć/aktywność P – zaliczenie	
Literatura		
podstawowa	Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Dz.U. 2022 poz. 655	

uzupełniająca	• K. Liderman (red.), <i>Bezpieczeństwo informacyjne</i>, PWN, Warszawa 2017. <i>Dodatkowe, szczegółowe wskazówki bibliograficzne (w tym dostęp do baz danych i repozytoriów) udzielane są podczas zajęć i na konsultacjach z wykładowcami.</i>
---------------	--

Załącznik nr 1

Przewodnik po przedmiocie – Podstawy bezpieczeństwa

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	8
Udział w ćwiczeniach	0
Udział w ...	0
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	0
Studiowanie literatury	0
Przygotowanie projektu	0
Przygotowanie do egzaminu	0
Udział w egzaminie	0
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	8
Punkty ECTS za przedmiot	0

II. FORMY OCENY – SZCZEGÓŁY - nie dotyczy przedstawionego przedmiotu

Efekt uczenia		Ocena			
		Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA					
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	
W_01	Student nie posiada rozszerzonej wiedzy z podstaw bezpieczeństwa.	Student posiada rozszerzoną wiedzę z podstaw bezpieczeństwa.			
W_03	Student nie zna i rozumie uwarunkowań współczesnego środowiska bezpieczeństwa, rozumie genezę współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa.	Student zna i rozumie uwarunkowania współczesnego środowiska bezpieczeństwa, rozumie genezę współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa.			
UMIEJĘTNOŚCI					
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	

	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	umiejętności które student nabył podczas zajęć	oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
U_02	Student nie potrafi wykorzystywać wiedzy z zakresu podstaw bezpieczeństwa do formułowania własnych opinii z wykorzystaniem krytycznej analizy danych i doboru metod badawczych.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu podstaw bezpieczeństwa do formułowania własnych opinii z wykorzystaniem krytycznej analizy danych i doboru metod badawczych.		
U_04	Student nie posiada umiejętności poszukiwania źródeł w zakresie podstaw bezpieczeństwa.	Student posiada umiejętności poszukiwania źródeł w zakresie podstaw bezpieczeństwa.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności, które student nabył podczas zajęć
K_06	Student nie ma świadomości praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej.	Student ma świadomość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej.		

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE/ MODULE	
I. KARTA PRZEDMIOTU/ MODUŁU	
Nazwa przedmiotu/ modułu	Projektowanie uniwersalne w pielęgniarstwie
Rok studiów, semestr	Rok studiów: I – Semestr studiów: II – moduł I Rok studiów: III – Semestr studiów: V i VI – moduł II
Studia:	Pielęgniarstwo I stopnia
Punkty ECTS (Załącznik 1)	4
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów do prowadzenia praktyki medycznej i pielęgniarstwa w oparciu o stosowanie zasad uniwersalnego projektowania oraz zwiększanie dostępności własnej praktyki dla osób ze szczególnymi potrzebami. Szczegółowe cele przedmiotu obejmują: - kształtowanie świadomości studentów w zakresie różnorodności potrzeb osób funkcjonujących w społeczeństwie oraz związanych z tym różnorodnych barier korzystania z usług medycznych i pielęgniarstwa przez osoby ze szczególnymi potrzebami, - poznanie przez studentów zasad uniwersalnego projektowania i savoir vivre w kontakcie z osobami ze szczególnymi potrzebami, - pozyskanie przez studentów wiedzy z zakresu diagnozowania dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej oraz praktycznego stosowania mechanizmu racjonalnych usprawnień w celu likwidacji istniejących barier, - praktyczne zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego w projektowaniu dostępnych przedmiotów, usług i procesów medycznych i pielęgniarstwa z wykorzystaniem metodologii design thinking – z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	Ogólna wiedza interdyscyplinarna z zakresu nauk medycznych lub nauk o zdrowiu.

Symbol odniesienia do efektów kształcenia dla kierunku studiów; /	Opis efektów kształcenia
Wiedza:	
BW11	Zna i rozumie zjawisko dyskryminacji społecznej ze względu na wiek i poziom sprawności.
BW22	Zna i rozumie podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby
BW26	Zna i rozumie międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
BW15	Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i praw osób ze szczególnymi potrzebami.
EDW1	Zna i rozumie zasady projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej umożliwiające pacjentom korzystanie z pełni praw człowieka i praw pacjenta bez względu na swoje indywidualne możliwości w zakresie mobilności i percepcji.
EDW2	Zna i rozumie istotę stosowania terminologii niedyskryminującej oraz modele i style komunikacji interpersonalnej zgodne z savoir vivre wobec osób ze szczególnymi potrzebami.
EDW3	Zna i rozumie model komunikacji alternatywnej i wspomagającej dla pacjentów nie komunikujących się werbalnie.
EDW4	Zna i rozumie metodę Design Thinking jako narzędzie edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych i metodę wypracowywania uniwersalnych rozwiązań w zakresie wsparcia pacjenta.

Umiejętności:	
EDU1	Potrafi proponować działania zapobiegające dyskryminacji ze względu na wiek i poziom sprawności obejmujące stosowanie zasad projektowania uniwersalnego, racjonalnych usprawnień lub dostępu alternatywnego.
EDU2	Potrafi stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)
EDU3	Potrafi opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców – uwzględniając zasady projektowania uniwersalnego i zasady projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej.
EDU4	Potrafi wykorzystywać techniki komunikacji alternatywnej i wspomagającej w opiece pielęgniarstwie.
EDU5	Potrafi oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych oraz zmian prawnych, a także potrafi stosować przepisy prawa związane z funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnościami w codziennej pracy.
EDU6	Potrafi stosować zapisy Programu Dostępność Plus, Ustawy z 19 lipca 2019 o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.
EDU7	Potrafi opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców z wykorzystaniem metody Design Thinking.
Kompetencje społeczne:	
KS1	Jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.
KS2	Jest gotów do przestrzegania praw pacjenta oraz praw człowieka.

KS4	Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.
KS5	Jest gotów do zasięgania opinii ekspertów ds. dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KS7	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w zakresie dostępności.
EDKS1	Jest gotów do samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania zasad projektowania uniwersalnego i wynikających z nich wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem z różnymi typami niepełnosprawności.
EDKS2	Jest gotów do pełnienia funkcji koordynatora ds. dostępności w placówce medycznej lub wydziału ds. zdrowia/choroby/niepełnosprawności w instytucji władzy publicznej.
Treści programowe	
Forma zajęć : wykład	Moduł I. Osoby ze szczególnymi potrzebami 1. Zmiany w rozumieniu zdrowia, choroby i niepełnosprawności na przestrzeni wieków. 2. Społeczny model niepełnosprawności. Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób ICD-10 i ICD-9. Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia. (3godz.) 3. Prezentacja wyników pracy warsztatowej dotyczącej opracowania prototypu dostępnego produktu, usługi lub procesu zaprojektowanego zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania wg metodyki design thinking (3 godz.). Suma godzin–wykład 6 h (semestr II) Moduł II. Założenia projektowania uniwersalnego 1. Dostępność. Wytyczne dla dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej. 2. Zasady projektowania uniwersalnego. Mechanizm racjonalnych usprawnień. 3. Technologie kompensacyjne i asystujące. Modele i style komunikacji alternatywnej i wspomagającej dla pacjentów nie komunikujących się werbalnie.

	4. Prawa człowieka i prawa osób ze szczególnymi potrzebami wynikające z Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, Programu Dostępność Plus, Ustawy z 19 lipca 2019 o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.. 5. Procedury ewakuacji osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności w obiektach, w których realizowana jest działalność medyczna. Suma godzin –wykład 15 h (semestr V -10 h i semestr VI-5h)
Forma zajęć: ćwiczenia spotkania z osobami z niepełnosprawnością	Moduł I. Niepełnosprawność 1. Definicja, nozologia i status prawny osób z niepełnosprawnościami. System orzecznictwa w Polsce. Różnorodność osób ze szczególnymi potrzebami. Dyskryminacja społeczna ze względu na wiek i poziom sprawności. 2. Terminologia niedyskryminująca. Modele i style komunikacji zgodne z savoir vivre wobec osób ze szczególnymi potrzebami. Suma godzin –3 (semestr II)
Forma zajęć: Ćwiczenia	Moduł I. Praktyczne zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego w projektowaniu dostępnych produktów, usług i procesów z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami z wykorzystaniem metodologii design thinking 1. Design thinking – wprowadzenie do metody – etapy procesu, narzędzia wykorzystywane w procesie. 2. Design thinking jako metoda twórczego rozwiązywania problemów związanych z dostępnością do uniwersalnych rozwiązań. 3. Empatyzacja – zajęcia z wykorzystaniem symulatora ograniczeń osób ze szczególnymi potrzebami. 4. Praca w podgrupach: wykorzystanie Design Thinking w projektowaniu uniwersalnych produktów, usług i procesów pielęgnarskich/medycznych z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – opracowywanie prototypu uniwersalnego rozwiązania. Suma godzin – 6 (semestr II) Moduł II. Projektowanie uniwersalne w praktyce 1. Funkcje i zadania koordynatora dostępności w placówce medycznej i instytucjach władzy publicznej zajmujących się kwestiami zdrowia, choroby i niepełnosprawności. 2. Sieć instytucji działających na rzecz dostępności, seniorów i osób z niepełnosprawnościami – funkcje, zadania, uprawnienia. 3. Audyt dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej placówki medycznej z wykorzystaniem symulatora ograniczeń osób ze szczególnymi potrzebami. 4. Plan dostępności – struktura, harmonogramowanie działań związanych z likwidacją barier architektonicznych, informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowych. 5. Wdrażanie i monitoring planu dostępności. Suma godzin– 30 (semestr V i VI po 15 godzin)
Metody dydaktyczne	Wykład multimedialny,

	dyskusja, spotkania z osobami o różnej sprawności – casestudy, wizyta studyjna, symulacja warunków funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami (symulator), giełda pomysłów, praca w grupach, zajęcia projektowe, konsultacje bezpośrednie i z wykorzystaniem poczty elektronicznej/platform video on-line.
Narzędzia dydaktyczne	Prezentacje multimedialne Filmy video Karty z ilustracjami Podręczniki i literatura przedmiotu Narzędzia koordynatora ds. dostępności (tabela audytowa, tabela monitoringowa, wzór planu działań) Narzędzia projektowe design thinking (persona, karta testów, koło problemów, mapa korzyści) Symulator ograniczeń osób ze szczególnymi potrzebami Wizyta studyjna/spotkania z osobami o różnej sprawności
Sposoby oceny (F- formująca, P-podsumowująca)	(F) obecność 100% na wykładach i ćwiczeniach (P1) egzamin ustny – wykłady – semestr VI (P2) wykonanie ćwiczenia w warunkach symulowanych z tematyki ćwiczeń.
Literatura	
Podstawowa	• Mróz, Jak tworzyć produkty i usługi? Zrozumieć Design Thinking, Wydawnictwo Cztery Głowy, Gdańsk 2019. • Niezbędnik koordynatora dostępności, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa 2020.
Uzupełniająca	• B. Michalska-Dominiak, P. Grocholiński, „Poradnik Design Thinking – czyli jak wykorzystać myślenie projektowe w biznesie, Wydawnictwo Onepress, Gliwice 2019. • M. Halicki, K. Maćkiewicz, Niezbędnik urzędu dostępnego, Poznań 2019. • P. Kowalski, A. Mikołajczyk, B. Zimny, Jak wdrażać Ustawę o zapewnianiu dostępności?, Spółdzielnia Socjalna FADO, Łódź 2019.

NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS PUNKTÓW ECTS
PROJEKTOWANIE UNIWERSLANE

Forma aktywności*	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Udział w wykładach	21
Udział w ćwiczeniach	39
Udział w konwersatorium	0
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń/konserwatorium	5
Studiowanie literatury	8
Przygotowanie projektu	6
Przygotowanie do zaliczenia	8
Udział w egzaminie/zaliczeniu	3
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	90
Punkty ECTS za przedmiot	4

Efekt uczenia	Ocena			
	Na ocenę 2	Na ocenę 3 - 3,5	Na ocenę 4 - 4,5	Na ocenę 5
WIEDZA				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej
BW11	Student nie zna i nie rozumie zjawisk dyskryminacji społecznej ze względu na wiek i poziom sprawności.	Zna i rozumie zjawisko dyskryminacji społecznej ze względu na wiek i poziom sprawności.		
BW15	Student nie zna i nie rozumie podstawowych pojęć z zakresu prawa i roli prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i praw osób ze szczególnymi potrzebami.	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i praw osób ze szczególnymi potrzebami.		
BW22	Student nie zna i nie rozumie podstawowych pojęć dotyczących zdrowia i chorób	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby.		
BW26	Student nie zna i nie rozumie międzynarodowych klasyfikacji statystycznych, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10),	Student zna i rozumie międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).		

	procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).	
EDW1	Student nie zna i nie rozumie zasad projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej umożliwiające pacjentom korzystanie z pełni praw człowieka i praw pacjenta bez względu na swoje indywidualne możliwości w zakresie mobilności i percepcji.	Student zna i rozumie zasady projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej umożliwiające pacjentom korzystanie z pełni praw człowieka i praw pacjenta bez względu na swoje indywidualne możliwości w zakresie mobilności i percepcji.
EDW2	Student nie zna i nie rozumie istoty stosowania terminologii niedyskryminującej oraz modeli i stylu komunikacji interpersonalnej zgodne z savoir vivre wobec osób ze szczególnymi potrzebami.	Student zna i rozumie istotę stosowania terminologii niedyskryminującej oraz modele i style komunikacji interpersonalnej zgodne z savoir vivre wobec osób ze szczególnymi potrzebami.
EDW3	Student nie zna i nie rozumie modeli komunikacji alternatywnej i wspomagającej dla pacjentów nie komunikujących się werbalnie.	Student zna i rozumie model komunikacji alternatywnej i wspomagającej dla pacjentów nie komunikujących się werbalnie.

EDW4	Student nie zna i nie rozumie metod Design Thinking jako narzędzia edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych i metodę wypracowywania uniwersalnych rozwiązań w zakresie wsparcia pacjenta.	Student zna i rozumie metodę Design Thinking jako narzędzie edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych i metodę wypracowywania uniwersalnych rozwiązań w zakresie wsparcia pacjenta.		
UMIEĘTNOŚCI				
	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
EDU1	Student nie potrafi proponować działań zapobiegających dyskryminacji ze względu na wiek i poziom sprawności obejmujące stosowanie zasad projektowania uniwersalnego, racjonalnych usprawnień lub dostępu alternatywnego.	Student potrafi proponować działania zapobiegające dyskryminacji ze względu na wiek i poziom sprawności obejmujące stosowanie zasad projektowania uniwersalnego, racjonalnych usprawnień lub dostępu alternatywnego.		
EDU2	Student nie potrafi stosować międzynarodowych klasyfikacji statystycznych, w	Student potrafi stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).		

	tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).	
EDU3	Student nie potrafi opracowywać programów edukacyjnych w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców – uwzględniając zasady projektowania uniwersalnego i zasady projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej.	Student potrafi opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców – uwzględniając zasady projektowania uniwersalnego i zasady projektowania uniwersalnego i dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej.
EDU4	Student nie potrafi wykorzystywać technik komunikacji alternatywnej i wspomagającej w opiece pielęgniarstwie.	Student potrafi wykorzystywać techniki komunikacji alternatywnej i wspomagającej w opiece pielęgniarstwie.
EDU5	Student nie potrafi oceniać światowych trendów dotyczących ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych oraz zmian prawnych, a także nie potrafi stosować przepisów prawa związanych z funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnościami w codziennej pracy.	Student potrafi oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych oraz zmian prawnych, a także potrafi stosować przepisy prawa związane z funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnościami w codziennej pracy.

EDU6	Student nie potrafi stosować zapisów Programu Dostępność Plus, Ustawy z 19 lipca 2019 o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.	Student potrafi stosować zapisy Programu Dostępność Plus, Ustawy z 19 lipca 2019 o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców.
EDU7	Student nie potrafi opracowywać programów edukacyjnych w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców z wykorzystaniem metody Design Thinking.	Student potrafi opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców z wykorzystaniem metody Design Thinking.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w maksymalnie 50% na poziomie niedostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie 446czenia446liczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 51-70 % na poziomie dostatecznym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 71-90 % na poziomie dobrym- wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia w 91-100 % na poziomie bardzo dobrym – wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej/egzaminacyjnej oraz praktycznych umiejętności które student nabył podczas zajęć
--	---	--	--	---

KS1	Student nie potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	Student potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne.
KS2	Student nie potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	Student potrafi oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka.
KS4	Student nie potrafi zidentyfikować błędów i barier w procesie komunikowania się	Student potrafi zidentyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się.
KS5	Student nie zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	Student zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KS7	Student niedostrzegania i nie rozpoznaje własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
EDKS1	Student nie jest gotów do samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania zasad projektowania uniwersalnego i wynikających z nich wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem z różnymi typami niepełnosprawności..	Student jest gotów do samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania zasad projektowania uniwersalnego i wynikających z nich wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem z różnymi typami niepełnosprawności.

EDKS2	Student nie jest gotów do pełnienia funkcji koordynatora ds. dostępności w placówce medycznej lub wydziału ds. zdrowia/ choroby/ niepełnosprawności w instytucji władzy publicznej.	Student jest gotów do pełnienia funkcji koordynatora ds. dostępności w placówce medycznej lub wydziału ds. zdrowia/ choroby/ niepełnosprawności w instytucji władzy publicznej.
--------------	---	---